המחיר: 4.50 ל"י   ז' ניסן תשל"ה, 19.3.75   שנה 39   מספר 1959

העולם הזה

חקירה מיוחדת

רוברט דסה

מרסל ניניו

ויקטור ל

מי הפקיר את נידוני קאהיר

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

בהתחלה סיפרו לנו שמרבית בני־הערובה בסאבוי נחלצו.
אחר־כך הצהירו שכל בני־הערובה, עד האחרון שבהם, ניצלו.
למחרת נודע לנו שגילו את גוויותיהם.

במשך השבוע דיווחו העיתונים על מעשי „בני־הערובה שנחלצו" — כוכבה לוי שלא היתה בת־ערובה, כי היתה עם המחבלים; אברהם עזיקרי שלא היה בן־ערובה, כי התחבא בבית השימוש וקרול פלמן שלא היה בן־ערובה כי פונה.

בקיצור, כשאתה עושה חשבון מתגלה דבר פשוט, לא נעים אבל פשוט — כל בני־הערובה, עד האחרון שבהם, מתו לחלוטין, לגמרי, ללא שום ספק.

ולכן חשבנו שאולי כדאי היה לאזרח בישראל, ואולי אף לאורח כאן, לדעת את אשר לפניו ולפיכך הרי לכם:

הוראות לבן־ערובה

נתפסת כבן־ערובה — ראה עצמך כמת.
אף אחד אינו עומד לצידך. כולם נגדך, כולל הטוענים שהם בעדך.
אל תאמין לאף אחד — איש אינו רוצה להציל אותך.
רק אתה יכול להציל את עצמך! אל תקשיב לאף אחד, אל תתחשב באף אחד — פעל כראות עיניך להציל את חייך.
זכור! חייך בידיך. אם תנסה להפקיד אותם בידי מישהו אחר — הינך חשוב כמת. אל תתפתה להבטחות ולהרגעות.
עשה כל מעשה שבעולם על מנת להציל את חייך. אפילו מעשה שהסיכון בו 99% טוב מאי־המעשה המבטיח את מותך ב־100%.
בן־ערובה זכור — חייך בידיך! מותך ביד אחרים!

ועוד באותו עניין:

קוס אומק הגרמנים!

פעם, לפני המון־המון זמן, תפסו מחבלים פלסטיניים 11 בני־ערובה ישראלים במינכן שבגרמניה.
הגרמנים המגוּולים רצו להיכנע לטרור.
אבל אנחנו לא הסכמנו.
ממשלת ישראל לחצה לפעול בכוח.
הגרמנים פעלו בכוח וכל בני־הערובה נהרגו.
זונות, הגרמנים, רוצחים — הרגו לנו את בני־הערובה.
לא יודעים לפעול, הגרמנים, איזו מין פעולה הם עשו, קאקערים.
שילמדו מאיתנו.
שיראו אצלנו מה זה ביצוע.
מה זה כבוד.
מה זה יעילות.
מה זה תיכנון.
מה זה גאווה.
מה זה יופי.
מה זה אנחנו.
הנה, שיקחו דוגמא מסאבוי.
נכון, גם אצלנו נהרגו כל בני הערובה, אבל —
איזה כבוד, איזה יעילות, איזה תיכנון, איזה גאווה, איזה יופי.

אצל השכנה של קרוי

הלכנו לקרוי, אבל האיש באוסטרליה. אצל אמו ישב עיתונאי ודודה בלומה היתה תפוסה עד סוף החודש.

נכנסנו. אכלנו עוגת דבש כזאת שרק שכנה יודעת לעשות ושתינו כוס תה בטעם של שכנה ממול ודיברנו.

השכנה ממול אמרה שהיא שמחה שבאתי. היא בוועד הבית ורוצה להדגיש שזהו בית טוב. נכון שהטיח מתקלף על יד החלונות ויש שריטות בכניסה — „אבל חדר המדרגות נקי מאוד ואין בעיות עם הפחים ואף פעם לא התלוננו מהחשמל או מהמים."

השכנה ממול קמה לרגע וחזרה כשבידה מכתב מן העיריה שהיה חבוי בארון החשמל. עיינתי ומצאתי כי „ועד הבית זכה במקום השני בתחרות הבית המסודר תשל"ה — יישר כוח." היו בידה פתקים נוספים, בהם אחד בכתב ידו של קרוי המבקש לדאוג לתיקון הברז ופתק נוסף ש„המפתח מעל המשקוף."

כואב. כואב לה לשכנה ממול. עשרים שנה בוועד, ועכשיו, לקראת פרישתה מן הכהונה — העניין הזה עם קרוי. קשה לעבור בשכונה. הקופאי בעיריה צוחק. ובכלל...

„הוא היה דווקא ילד טוב," היא אומרת בחיבה מהולה בצער. „פעם, לפני שהפך למה שהוא היום, עזר לי להחליף נורה בחדר המדרגות ואפילו לא ביקש תשלום."

משכן קרוב לאח רחוק
שכנה של קרוי בפעולה

„מאז שעבר דירה נכנסו לו רעיונות מוזרים בראש," היא מנסה להתנצל. „אולי מפני שהוא גר בבית עם הרבה קומות ומעלית ואינטרקום. ובעניין חשבונות המים שהיו כה אהובים עליו — ביקש שנשלח לו את תצלומיהם, תמורת השתתפותו בחצי המחיר."

* * *

זוהי כתבה נוספת בסידרה „ההגדה לבית קרוי." ביום שישי הבא „במכבסה של קרוי."

קורטוב של דבש

אזרח!

עצור!

האם כבר התנדבת למשמר האזרחי?

עוד לא?

רוץ מהר! אתה ואשתך וילדיך. חבל על כל רגע שאתה מפסיד.

במשמר האזרחי תוכל למצוא כל מה שאתה מחפש. אווירה נעימה. הרגשת שליחות. יחס חברי. נוסטאלגיה.

אתה תרגע שלא קפאת על שמריך. לא חיכית בחיבוק־ידיים שיתקיפו אותך. אתה מתגונן. יש לך רובה. אמיתי. עם בריח ואום־מצמודת וניצרה. גם לאשה רובה. גם לילדים. רובה זה טוב לפרק ולהרכיב. לשמן ולמרק. יש גם כדורים נוצצים.

אתה מגן על עצמך.

חוסך לך כמה שעות של טלוויזיה משעממת. אוכל ארוחה חטופה, ממש כמו פעם. לובש את הפליין הישן ויוצא אל הלילה האפל ורבי המזימות. הרבה שנים לא ראית לילה. שקט בלילה. כולם ישנים. אתה ער. אתה שומר. הנה הולך מישהו. אולי מחבל? אתה רואה חתולים ופחי אשפה ומוניות, ממש כמו בשיר ההוא. תיכף יכבו את הירח.

אתה מרגיש את הביטחון העצמי זורם בעורקיך. רובה ביד ותחמושת חיה. שיבואו לשכונה שלך. אתה כבר תראה להם! גם הגנבות פחתו, כנראה, מאז אתה מסתובב כאן.

אתה מאיר בפנס על זוג שמאחר לחזור, ונזכר בלילות בלייירח שלך.

אתה משוחח עם בן זוגך על החיים ובכלל.

ואז נגמרת המשמרת. ככה, באופן פתאומי. איך שהזמן רץ.

חבל. היה כל כך נחמד להיות חייל לשש שעות.

הארץ

—ממישנתו של מייסדו—
מודה, ועוזב ירוחם
ד"ר זוארץ ז"ל
(עם הגירתו לדימונה)

התג"ים לצבא – „תדיראן" זקוק לך, מותק!

הלך לו השבוע מר דב גולדשטיין לשתות ספל קפה עם מר אלקנה כספי, מנכ"ל „תדיראן", וחזר אלינו עם בשורה: לא הכל נורא בארץ בשטח הכלכלי והנה עובדה — „תדיראן".

והוא גם מביא עובדות: מכירות החברה יעברו השנה את תחום מיליארד הלירות. החברה מכפילה את היקף הייצור מדי שנה. החברה מייצאת השנה ב־52 מיליון דולר והעיקר — תדיראן נעשתה תוך תקופה קצרה החברה מ י ס פ ר א ח ד (ההדגשה במקור) בעולם כולו בתחום היצרני של מכשירי קשר צבאיים."

לוגם מר גולדשטיין מן הקפה ושואל:

„איך, מר כספי? היכן טמון הסוד? מדוע המשברים הכלכליים פוסחים על החברה שלך? מזל? תיזמון נכון?"

לוגם גם מר כספי מן הקפה ועונה:

„לא נכסי החומר של החברה חשובים. לא המכונות, לא הבניינים, לא המכשירים. רק נכסי־האדם. הם המכריעים. הפועל בחברה. הטכנאי. המהנדס. המדען. המנהל. מה שאתה נותן להם יותר לפי ערכם ולפי מסירותם — ערכם עולה, מסירותם עולה."

וגם אני לוגם מן הקפה וגם לי יש תשובה:

„לא נכסי החומר חשובים. לא המכונות, לא הבניינים, לא המכשירים. גם לא נכסי הרוח חשובים. לא הספרים, לא השירים, לא הבירבורים. גם לא נכסי־האדם חשובים. לא הפועל בחברה. לא הטכנאי. לא המהנדס. לא המדען. לא המנהל. המלחמה. היא המכריעה. המלחמה בווייטנם. המלחמה בכורדים. המלחמה שלנו. המלחמה היום. המלחמה מחר. המלחמה תמיד. מה שאתה נותן לה יותר לפי אורכה ולפי מסתה — אורכה עולה, מסתה גדלה."

ואיך אומר מר גולדשטיין בעצמו:

„בדיוק כך היינו רוצים, כולנו, שחברה ישראלית תתנהל. בדיוק כך היינו מבקשים לראות את יחסי התלות והגומלין בין חברה בישראל לעובדיה."

זהו, גמרתי את הקפה. להתראות במילואים.

דבר המערכת

הרעלת דם

אמרו רבותינו: „מעשה בחסיד אחד שהיה נ ש ו י לחסידה אחת ולא העמידו בנים. אמרו: אין אנו מועילים להקב"ה כלום. עמד וגרשה. הלך זה ונשא רשעה ועשתה אותו ר ש ע. והלכה זו ונישאה לרשע ועשתה אותו צ ד י ק."

ללמדך שמאחורי כל גבר עומדת א ש ה ומאחורי כל שר — פ ק י ד י ן ומאחורי כל מעשה רצח — ה ר ו ס י ם.

אלא שבעוד ידעו זאת ה י ט ב רבותינו, מתעלמים מכך מנהיגינו. ואף משתדלים בגלוי להסתיר מפנינו את יד ה ר ו ס י ם הבוחשת ברוצחינו וברצוחינו.

ולכן י פ ה עשה ח. הכנסת מ. בגין שעלה לקתדרא וסיפר לנו כי אכן כי כן נעשה הרצח האחרון במלוננו בידי „קלאצ'ניקובים קומוניסטים."

שהרי לא להורגנו בלבד מבקשים עושי־דבר־מ ו ס ק ב ה, אלא אף להורגנו נפש. שאילו ביקשו להורגנו בלבד — ד י י נ ו, אלא שרוצים הם להמיתנו, אך קודם לכך להרעילנו ולהרעיל דמנו בכדורי אידיאולוגיאתם הקומוניסטית הנפשעת.

ועל כך — דיינו ו ד י דיינו.

ואם היתה לנו כיום מנהיגות גאה, כמנהיגותו של י. גימפליץ המנוח, הרי ש ד ו ר ש י ם היינו משר־החוץ של א. הברית, מר ה. קיסינג'ר ה י ד ו ע, לסכל מזימה זו.

לא משא ומתן, צריכים לומר לו, ולא נסיגות ולא קצהו של י. — עד שלא תפסק הרעלתנו; עד שלא יעברו מרצחינו, עד האחרון שבהם, לנשק אמריקאי ג א ה, נקי וללא אידיאולוגיות זרו ת החפצות בהשמדתנו.

כי כמו שאמר אותו י. גימפליץ: „מוטב מותנו מהרעלתנו."

ו ד י י נ ו לחכימא ברמיזא.

פב מ. ציאורדבז

נשות „המעגל השוטה"
בהנהגת אורה שימור
מכריזות על
שביתת מין
נשים!
קחו גם אתן דוגמה מליזיסטרטה הגיבורה —
נצלו את כוחכן למען עתידנו —
למען בעלינו, אחינו ובנינו
אימרו להם לא!
לא נשכב עימכם
עד שלא ייפסקו הנסיונות לשלום
לא נשכב עימכם
עד שתגיע המילחמה המיוחלת!

משרד המסחר והתעשיה
מבצע הוזלות מיוחד
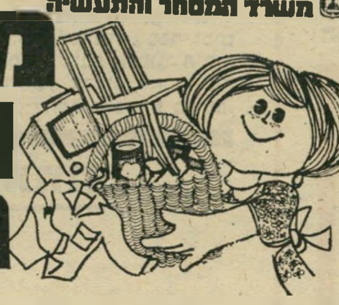
ביצים — היינו מוזילים, אבל כיוון שהדיו לסימון המחירים החדשים הוא חמץ — אי אפשר.
בשר — מחירו בשוק העולמי הצדיק את ההוזלה. אך כיוון שמחירו המוזל יגרום להעדפתו על עוף, ויתרנו. כאמור היה בתוכניתנו.
עוף — התכוונו להוזיל, יש מסמכים. ברם עידודו יפגע במכירת החלב.
חלב — היתה אפשרות, אלא שיותר חלב — פחות מרגרינה.
מרגרינה — מרגרינה זולה, מי יקנה זיתים?
זיתים — השתגעתם? עיזבו את החובזה.
חובזה — 42 אג' לקילו, במקום 48.

לאן נתנחל השבוע

בוקר טוב עם סגולה.

מזג האוויר הולך ומתבהר ובפנינו הולכים ונפתחים שפע של אתרי התנחלות מרעננים ומרחיבי־עין. הבה ונצטיידה בשק שינה, במפוחית ובמצב־רוח, ונצא לדרך. נציע לכם הפעם כמה אפשרויות לבילוי מגוון לא הרחק מן הבית, ובאמצעים הנוחים לכל כיס.

התנחלות לסופשבוע

(נעליים גבוהות, מזון ליום וחצי, שלושים ליטר בנזין. היציאה מתל־אביב.)

יוצאים בצהריים מכביש התערוכה מזרחה. נוסעים כשעה לכיוון לטרון. חוצים בשחייה את הקו הירוק ומקימים את ההתנחלות בחורשה הסמוכה. במקום

כמה חורבות נותנות־צל, באר מים יבשה, מקלחות, שירותים ואביזרי קמפינג. הילדים יוכלו לשחק בין המיבנים הנטושים והמבוגרים ימצאו שפע של עיסוקים מהנים בעקיפת מחסומים ובהשתטחות על הכבישים. אחד השעשועים החביבים הוא מישחק מחבואים עם קציני המימשל המקננים בשטח, חיות בר חביבות ולא מסוכנות. את הלילה רצוי לבלות בשירה וריקודים ולמחרת אפשר למצוא עניין בצפיה לצאת שלושה כוכבים אשר יבשרו כי השבת המהנה הגיעה לסיומה.

אנא, שימרו על הנקיון באתר ההתנחלות. גם אחרים רוצים להתנחל ולמצוא נקי ומסודר.

התנחלות לחצי יום (חסכונית)

(נעלי התעמלות, בירה ומצב רוח, חמישה ליטר בנזין. יציאה מנתניה.)

יוצאים מנתניה לכיוון טול־כרם. ב־

מקום שירותים ומקלחות. מקימים אוהל, משחקים מחבואים, מטפסים על העץ, יורדים מהעץ, מפרקים את האוהל וחוזרים הביתה.

לא ללכלך.

התנחלות לרבע שעה (אינסטנט)

(סנדלים, כובע, ליטר אחד, יציאה מירושלים.)

יוצאים מירושלים לכביש יריחו. עוקפים. זוחלים. מקימים. שירותים. מטפסים. אוספים. מפרקים.

ב ש ב ו ע ה ב א: התנחלות־כיס בחצר, לחג הפסח.

תשקיף

מיקרי־מוות מזיהום

בביה"ח ביילינסון

במחלקות הכירוגיות של בית־החולים „ביילינסון" בפתח־תיקווה אירעו לאחרונה כמה מיקרי־מוות, שיש חשד כי נגרמו בשל תופעה הקרוייה „זיהום בית־חולים."

התופעה, הפוקדת מדי־פעם בתי־חולים, קשורה בווירוס או בקטריה החודרים לבית־חולים, ואמצעי החיטוי והסטריליזציה השיגרתיים אינם מתגברים עליהם. מנהל בית־החולים, הפרופסור אנדרי דה־פריס, אישר כי הזיהום פגע במחלקות שונות בבית־החולים, ובין השאר גם במחלקה לניתוחי־לב של הפרופסור מוריס לוי.

בעיקבות הזיהום נערכו בדיקות מעבדתיות לרופאים ולעובדי בית־החולים, אולם מקור הזיהום לא נתגלה. עתה נגקטים בביילינסון אמצעי סטריליזציה (עיקור) כפולים ומכופלים לפני כל ניתוח.

ככל הנראה לא תיערך חקירה בפרשה, שכן רוב המנותחים שנפטרו בתקופת הזיהום היו חולים קשים, ולא ניתן לקבוע באיזו מידה היה זה הזיהום הבלתי־מזוהה שגרם למותם.

פרס יתנגד בקול

ויסכים בשקט

עוזר בכיר של הנרי קיסינג'ר מסר, כי בשיחה בארבע־עיניים בין קיסינג'ר ושימעון פרס סוכם כי פרס יביע בקול את התנגדותו להצעות שר־החוץ האמריקאי, אולם לא יעשה דבר למנוע את קבלתן על־ידי ממשלת־ישראל.

פגישת דיין - ספיר

משה דיין נפגש עם יושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית, פינחס ספיר. הפגישה נערכה בשבת האחרונה, והיא באה ביוזמתו של דיין. השתתפו בה רק דיין וספיר, וטרם נודע מה היה תוכנה. קרוב לוודאי כי השניים דיברו על תיאום־עמדות בקשר להצעות שר־החוץ האמריקאי.

התנגדות להעלאת

דמי האשל לח"כים

צפוייה התנגדות חריפה להצעה בוועדת־הכנסת להעלות את הוצאת האש"ל והרכב של חברי־הכנסת.

ההצעה החדשה, שאותה הביא לוועדה יושב־ראש הנהלת הקואליציה וסיעת המערך ח"כ משה ורטמן, מעלה את דמי האש"ל לחברי־הכנסת המתגוררים מחוץ לירושלים. המתנגדים לכך טוענים שיש לערוך תחשיב אחר לגמרי לאש"ל של חברי־הכנסת, לשלם את הוצאותיהם הריאליות בלבד ולא יגרום למצב,

הגיליון הבא

יהיה גיליון מוגדל לפסח, והופעתו תוקדם.

הגיליון יופיע ברחבי הארץ כבר ביום ג' הבא, ה־25 במארס, ויימצא ברחובות תל־אביב, במקומות המכירה המוקדמת, כבר ביום ב' בערב.

הקיים עכשיו, כשמיספר חברי־כנסת אינם מוציאים כלל את דמי־ההוצאות שלהם, ומכניסים לחשבונם בבנק למעלה מאלפיים לירות נוספות לחודש, ואילו חברי־כנסת אחרים צריכים להוסיף ממשכורתם להוצאות, שאינן מספיקות להם.

סערות ואלימות

במרינה התל־אביבית

המארינה התל־אביבית, מקום המעגן ליאכטות ולסירות־המיפרש ליד בריכת גורדון, הפכה בשבוע שעבר זירת סערות וקטטות אלימות. הרקע לסיכסוכים הוא הקרב על קבלת הזיכיון לניהול ואחזקת המארינה. חברת אתרים העירונית, שהמארינה בבעלותה, רצתה להעניק את הזיכיון לזלמן עינב, מבעלי בריכת גורדון, בעוד בעלת הזיכיון בעבר, חברת ימית־סחר בבעלותם של גיורא קידר ועזרא דורון, שהפסידה את הזיכיון במיכרז, תובעת לעצמה המשך חזקה במקום. כתוצאה מכך הורתה חברת אתרים לבעלי הסירות במארינה לא לשלם את דמי־העגינה למנהלי המעגן.

הסיכסוכים הגיעו לשיאם כאשר בעלי ספינת־דייג הכניסו את סירתם למעגן. בינם לבין מנהלי המעגן התפתחו תיגרות. המישטרה, שהוזעקה למקום, השתמשה אף היא באלימות, ועצרה שניים מהדייגים.

צפוי מחסור

בשופטים

הנהלת בתי־המישפט בישראל מתקשה לאחרונה יותר ויותר במציאת מועמדים לאיוש מישרות של שופטים בבתי־המישפט המחוזיים. עורכי־דין בכירים, שבעבר היוו את המאגר ממנו נבחרו שופטים מחוזיים, נוטים לאחרונה פחות מתמיד לקבל מינויים כאלה.

הוועדה המיוחדת למינוי שופטים מחוזיים, בראשותו של עו"ד יהושע רוטנשטרייך, לא הצליחה לשכנע עורכי־דין ותיקים, להם הוצעו מינויים, לקבל על עצמם את התפקיד, בעיקר בשל המשכורות הנמוכות־יחסית שהם עשויים לקבל בתפקידי שופט־מחוזי.

אלמוגי יתווך

בנמל חיפה

ראש עיריית חיפה, יוסף אלמוגי, עומד להיות המתווך בין רשות־הנמלים לבין פועלי חיפה המפוטרים, כדי למנוע שביתה.

אלמוגי הודיע זאת למזכיר מועצת־פועלי־חיפה אליעזר מולק, אשר ביקש מאלמוגי להמתין מיספר ימים כדי שהוא יטפל בפרשה בעצמו. תשובת אלמוגי היתה: „מי שואל אותך?" צעדו זה של אלמוגי יחריף את הקרע בינו לבין מולק, ואת המילחמה הפנימית בחיפה.

בריכה מחוממת

בחורף

ומחלקת־קרח בקיץ

איל־הכספים היהודי משווייץ, ניסים גאון, יחד עם חברת „אתרים", מקימים בשטח גן קלור במנשיה בריכת־שחייה מחוממת, שתהפוך בקייץ למישטח־קרח להחלקה במחליקיים. מנכ"ל חברת „אתרים," משה עמיר, חזר עכשיו מבדיקת מיתקנים באירופה, המשמשים בו־זמנית לחימום מים ולהקפאתם לקרח.

שטח פני המים של הבריכה — המישטח — יהיה 2000 מטר. הבריכה תהיה סגורה, והקמתה תעלה 12 מיליון לירות. המתכנן הוא אברהם יסקי. גאון ישקיע 74%, והיתר של אתרים. בפרוייקט יוקמו לאחר־מכן גם מיסעדות, בתי־קפה ונקודות־מכירה שונות.

שפיגלר לא ישחק

נגד בני־יהודה

אווירת־הטירור השוררת סביב מישחקיה של קבוצת־הכדורגל משכונת התיקווה, בני־יהודה, התפשטה כבר לעבר הקבוצות העומדות להתמודד במיסגרת הליגה הלאומית עם קבוצה זו גם בשבועות הבאים.

בעוד שלגבי המישחק, שייערך השבת בשכונת־התיקווה נגד קבוצת שימשון, נראה כי מסע האיומים וההפחדות לא יישא פרי, אם תצליח המישטרה להעניק לכדורגלני שימשון אבטחה מספיקה, כבר החלו לחצים על היריבות שעוד נותרו לקבוצה, שתוצאות מישחקיה עימן עשויות לחרוץ את גורלה לירידה לליגה נמוכה יותר.

ניתן לצפות כי במישחקה של בני־יהודה עם קבוצת „מכבי" נתניה, הטוענת לכתר האליפות, לא ישותף כוכב הקבוצה הנתנייתית, מרדכי שפיגלר.

אשר למישחקה של בני־יהודה בשבת האחרונה נגד מכבי תל־אביב, בו ניצחה בתוצאה 0:1, ושלגביו הועלו האשמות והחשדות חמורות, מסתבר כי אוהד הקבוצה המכבית, אשר הוחשד כי ניסה להשפיע על שחקני מכבי „לתת את המישחק" לבני־יהודה, הוא סוחר־המכוניות יעקב אפשטיין, שהשתתף בעבר במתן מענקי־ניצחון לכדורגלני מכבי, והעומד להגר בעתיד הקרוב לדרום־אפריקה.

איגוד־העיתונאים

עלול להתפלג

סכנה צפוייה לשלימותו של האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, אחרי שוועדי־העובדים של שני עיתוני־הערב שוקלים הקמתו של איגוד שבו יהיו מאורגנים עיתונאי העיתונים המיסחריים בלבד.

לראשונה בתולדות עיתוני־הערב משתפים עתה ועדי־העובדים של שני העיתונים המתחרים פעולה כנגד הנהלות העיתונים ובעליהם.

עיתונאי־הערב טוענים כי לא ייתכן ששכרם בעיתונים משגשגים וריווחיים יהיה כפוף לשכרם של עיתונאים בעיתונים מיפלגתיים מסובסדים, שיש להם הפסדים מצטברים. ועדי־העובדים של מעריב וידיעות־אחרונות הציגו להנהלות עיתוניהם תביעות־שכר חדשות, נוסף לתנאי־עבודה חדשים, כמו שבוע־עבודה בן 4 ימים.

רשות השידור תיכנע

לאגודת־העיתונאים

הוועד־המנהל של רשות־השידור עומד להיכנע לדרישות אגודת־העיתונאים בירושלים, ולצרף חבר מהאגודה אליו, כאשר הוא יישב בוועדת־מיכרזים.

כזכור אסרה האגודה על חבריה להשתתף במיכרז על תפקיד מנהל הרדיו, מאחר שדרישתה לצרף חבר לוועדת המיכרזים נדחתה. בעיקבות זאת בוטל המיכרז הפנימי, ונערך מיכרז חיצוני, שלא פורסם עד כה.

מייד לאחר שהוועד ישנה את החלטתו ייערך מיכרז נוסף, אליו יגשו המועמדים של המיכרז הקודם.

תביעה נוספת

נגד נאשמי

„הבימה"

התיאטרון הלאומי „הבימה" עומד להגיש תביעה אזרחית נגד שלושת נאשמי המישפט הפלילי אברהם ניניו, בת־עמי אלישיב ואשר שרף, אשר יצאו בשבוע שעבר חייבים בדינם.

„הבימה" עומדת לתבוע מהנאשמים להחזיר את כל הכספים שהוציאו במירמה מהתיאטרון, והמסתכמים במאות אלפי לירות.

אני הולכת עם צ'רלי...
Charlie
הבושם שלי!
צ'רלי כבש בסערה את נשות העולם.
צ'רלי, הבושם המקורי, הסקסי והמפתיע.
צ'רלי, הבושם לכל אשה – בכל עת.
צ'רלי, במוצק, בנוזל, ובתרסיס:
SOLID PERFUME
PERFUME OIL
PERFUME SPRAY
COLOGNE SPRAY
Charlie
REVLON
צ'רלי בראש מצעד הבשמים של "רבלון"
* JOLIE MADAME * MISS BALMAIN * VENT VERT
* REPLIQUE * INTIMATE * AQUAMARINE
"תפוח-הכסף"
של צ'רלי
תכשיט מקורי המכיל
פרפיום מוצק –
עם שרשרת* לענידה
על הצוואר.
Charlie
איפה ומתי להתבשם ?
צוות "רבלון" ישמח לארח אותך
בפגישות הדרכה, אשר בהן תוכלי
ללמוד - ללא תשלום - כיצד לטפל
בעורך ולטפח את יופייך - בביתך.
הפגישות תתקיימנה ב"בית רבלון",
רחוב חובבי-ציון 65, ת"א ותימשכנה
3 שעות כ"א. בימי ראשון ושלישי -
משעה 3.00 עד 6.00 אחה"צ, ובימי

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„דפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר.

אחת הבדיחות שנפוצו בחוגי הצמרת בימים הקודרים ביותר של מילחמת יום־הכיפורים, כאשר גברה הביקורת על מוסדות ביטחוניים רבים, היתה זו: „אם יכבשו המצרים את הארץ, יישאר רק פקיד ישראלי אחד על כנו: הצנזור. הוא יהיה דרוש גם לשילטון החדש."

בדיחה מרה זו ביטאה הרגשה, שכירסמה אז בלב רבים: שהצנזורה הביטחונית, המוטלת על העיתונות, היתה אשמה ב־מידה רבה במצב שנתגלה ביום־הכיפורים בכל חומרתו.

כי הצנזורה, מטבע מהותה, מגינה על מערכת־הביטחון מפני ביקורת. היא עצמה מהווה חלק מן המערכת הביטחונית, המשתדלת — כמו כל מנגנון — להגן על עצמה. משום כך לא היתה במשך שנים שום ביקורת ציבורית על הנעשה מאחורי החומות של מערכת זו. תופעות של שחיתות והתפרקות יכלו לקנות בה אחיזה מבלי שהציבור יבחין בכך. בציבור המשיכה להתקיים האשלייה כאילו מערכת־הביטחון היא מעין אי במדינה, שאינו נגוע בכל החוליים החברתיים והמוסריים ששאר חלקי המימסד לקו בהן.

אגדה זו התנפצה ביום־הכיפורים, ו־המדינה כולה שילמה את המחיר.

■ ■ ■

אין להכחיש כי בעיקבות מילחמת יום־הכיפורים חל שינוי גדול לטובה ב־פעולת הצנזורה, וחופש־הדיווח על מערכת־הביטחון גדל בהרבה. תחומים רבים, שאי־אפשר היה אף להזכירם ברמז לפני ה־מילחמה, נחשפו לביקורת.

אולם עדיין נשאר פער ניכר בין מה שנראה לצנזורה כחומר ביטחוני כמוס, שיש לשמור על סודיותו, ובין מה ש־נראה לנו כמינימום החיוני הטעון גניזה ושמירה. הדבר הגיע שוב לידי ביטוי בולט בשבוע שעבר, בדיווח על סאבוי.

העולם הזה החליט לחשוף ללא־רחם את כל המחדלים והשערוריות שליוו את הפעולה הישראלית, ושנתגלו לכתבינו ב־מקום הפעולה. ראינו בכך חובה ציבורית עליונה, כדי להביא לתיקון המחדלים המחפירים שנתגלו באותן השעות. הקדשנו לביקורת עניינית וממצה זו כמה עמודים.

אולם דעת הצנזורה לא היתה נוחה מחלק ניכר מן הפרטים שנחשפו. היו פרטים שמחיקתם נראתה לנו סבירה והג־יונית — כגון גילוי שיטות־פעולה העשויות להיות מופעלות גם במיקרים הבאים, ואשר יש יסוד להניח כי הפידאיון אינם יודעים עליהן. מחיקת פרטים מסוג זה — שיטות, אמצעים, — לא הרגיזה אותנו.

לעומת זאת התקוממנו בליבנו נגד מחיקת קטעים שחשפו את השערוריות שבחלוקת הסמכויות, ונושאים אחרים הנוגעים למיבנה הפוליטי, גם כשזה גובל עם נושאים מיבצעיים.

גילוי עובדות כאלה אינו עוזר לפידאיון. גניזתן לא תפריע לפעולותיהם הבאות.

אולם גילוי העובדות יעזור לעורר את דעת־הקהל בישראל נגד המשך קיומם של המחדלים והגילויים שגרמו לאסון יום־הכיפורים, ואשר מסתבר כי לא תוקנו כראוי. גניזת העובדות תעכב את התיקון הדרוש, שומרת על נקודות־תורפה, ועל־ידי כך מחבלת ברמת הכושר הביטחוני.

■ ■ ■

יש מדינות הסבורות כי בימים אלה של ריגול מתוחכם, פיקוח אלקטרוני וריבוי התקשורת אין כל טעם בהמשך קיום ה־צנזורה, מכיוון שממילא אי־אפשר לשמור שום דבר חשוב בסוד. משום כך לא הטילה ממשלת ארצות־הברית צנזורה על כלי־התקשורת גם בימים הקריטיים של המילחמות האחרונות. אויבי ארצות־הברית יכלו לקרוא בעיתונים על תנועת יחידות, חידושי החימוש ועוד.

נניח שעקרון זה מוטל בספק — וכי במצבה הקשה של ישראל די בספק זה כדי להצדיק את קיום הצנזורה. גם ב־מיקרה זה, יש לעמוד על כך שהצנזורה תהיה מוגבלת למינימום שבמינימום — עניינים הנוגעים לפרטים ביטחוניים מובהקים, כגון מיבנה יחידות ומיקומן, שיטות־לחימה, פריטי נשק וציוד, וכו'.

לעומת זאת יש לעמוד על כך שה־צנזורה לא תגע בשום צורה שהיא ב־עניינים הנוגעים למחדלי הנהגה ופיקוד, תופעות של שחיתות והתנוונות. כל המערכת הכלכלית של המימסד הביטחוני, ה־כוללת עתה שליש (!) מכל המשק ה־ישראלי (מבחינת האחוז בתוצר הלאומי ה־גולמי) חייבת להיות חשופה לחלוטין ל־ביקורת בלתי־מוגבלת. הוא הדין לגבי הביקורת לאחר־מעשה על מיבצעים.

זה יכול להפריע לכמה מראשי המימסד הביטחוני. אבל זה יועיל לביטחון המדינה.

אורי אבנרי

החיילים לרגלי „סאבוי"
צנזורה — לטובת מה?

מכתבים

לא דובים ולא סקופ

קראתי השבוע בידיעות אחרונות ידיעה גדולה על שערוריית עמידר. בתוך הידיעה שובצה, במיסגרת, ידיעה שפורסמה ב־ידיעות ביום 18.12.74, ומתחתה נאמר: „כך זה התחיל: הידיעה הראשונה שפורסמה בידיעות אחרונות חשפה את פרשת אי־הסדרים בעמידר."

לעומת זאת טען העולם הזה כמה פעמים כי הוא היה הראשון שחשף את השערורייה, ושכל העיתונים האחרים גנבו ממנו את הסקופ.

מה האמת?

אביבה קרן, פתח־תקווה

● אין שמץ של אמת בטענת **ידיעות אחרונות.** הידיעה הראשונה על שערוריית **עמידר** פורסמה במדור „אתה והלירה" בגיליון **העולם הזה** (1944), שנשא את התאריך 4 בדצמבר 1974, שבועיים לפני הידיעה המצוטטת בידיעות **אחרונות.** ידיעת **העולם הזה** כבר כללה את כל ה־פרטים של השערורייה, ופתחה במילים: „החברה הלאומית המשכנת עולים, **עמידר,** גילתה כי מרכז הגיזברות שלה, צבי כץ, השתמש בכספי החברה ללא אישור. היא קיבלה ממנהל אגף־הכספים, חיים טל, הצהרה כי חתימתו זוייפה." בהמשך ה־ידיעה הובאו דברי מנכ"ל **עמידר** והוזכרה אחריותו של היו"ר צבי אלדורטי. הסקופ שהופיע בידיעות **אחרונות** לא כלל אף פרט אחד שלא הופיע שבועיים לפני־כן באותה ידיעה **בהעולם הזה.**

הכל טמון בטיב המימון

במיכתבו אל הקורא, הדן בפרשת ה־חשבונות של תנועת „שינוי" (העולם הזה 1958), החטיא העורך את המטרה, לדעתי. העניין חמור הרבה יותר מכפי שהוא מתאר אותו.

הסיבה הסבירה היחידה להעלמת מקורן האמיתי של ה„תרומות" למיפלגה זו, ש־אין להן דוגמה בתולדות התנועות הפוליטיות בישראל, היא זו: שחלק ניכר מן התרומות באות מידי אילי־הון.

אילו נודע הדבר, היה האזרח שואל את עצמו כמה שאלות לגבי מהותה של תנועה זו, כגון:

(א) מה מניע את אילי־ההון, המרגישים כל־כך טוב בחממה הכלכלית של המישטר הקיים, לספק סכומים כה גדולים לתנועה הדוגלת, כביכול, בשינוי?

(ב) באיזו מידה משפיעות התרומות האלה על מעשיה של התנועה?

ד"ר אמנון רובינשטיין פוצץ את האיחוד עם תנועת ר"צ, מפני שהיא „רדיקלית" מדי, והוא פסל מלכתחילה את איחוד הפלגים השונים הדוגלים בשינוי, בקידמה חברתית ובשלום. מבחינה זו היתה פעולתו בעלת אופי פלגני מובהק, ומנעה את הקמתו של כוח שיכול היה באמת לשמש אלטרנטיבה עקרונית ומעשית למימסד ה־קיים.

כל זאת עשה הפרופסור רובינשטיין מפני שהוא דוגל בהקמת גוש ימני־ליברלי שנועד לפלג את הליכוד ולאגד יחד את הליברלים, ל"ע ואותו. ברור שהמטרה היא שגוף חדש זה, שייצג את בעלי־ההון הגדולים, ישתתף כשותף בקואליציה, ב־ראשות מיפלגת־העבודה. זהו אינטרס של בעלי־ההון, הזועמים על בגין שהוציא אותם מן השותפות הממשלתית, ופגע על־ידי כך באינטרסים הכלכליים שלהם.

פרופסור רובינשטיין, שהוא עצמו בנו של איל־הון (הקבלן רובינשטיין), מקבל איפוא „תרומות" על רקע הגיוני — אך מכיוון שאין לזה שום קשר עם „שינוי" המימסד, אלא להיפך, הצטרפות אליו — אין התנועה מעוניינת, כמובן, לגלות את מקורות התרומות.

ד"ר אברהם ישראלי, ירושלים

„הגד לי מי תורמיך, ואגיד לך מי אתה."

עדי לוי, חיפה

מחוץ לכל איכוח

ביום השלישי האחרון קניתי בערב את גליון העולם הזה (1958) וקראתי את מאמרו של אורי אבנרי על שיטת הוויכוח החדשה, שהוא קורא לה „איכוח".

מייד לאחר־מכן פתחתי את הטלוויזיה — ונדהמתי. כאילו על־פי הזמנה, סיפקה הטלוויזיה דוגמה מאלפת ביותר של „איכוח" כזה. זאת היתה תוכנית של „מוקד," על המילחמה בטרור.

ה"ה רחבעם זאבי, אריה מרינסקי, איסר הראל, מיזרחן ששכחתי את שמו, ולצערי גם האלוף (מיל.) מתתיהו פלד הופיעו, אחד אחרי השני, ואמרו בדיוק אותו ה־דבר: שצריכים לתקוף את המחבלים בכל

הפצועים עדיין שותקים

אחד־אחד, הם מתחילים לצאת ל־רחוב. על־ידם — הכלב, החברה, או האם הדוחפת כיסא־גלגלים.

הם ראו את הנורא מכל — ונשארו בחיים.

בזכות פגיעתם, נחלצו מהזוועה ב־תחילתה או בהמשך. גופם המעוות — משמש מקור של קינאה לאלה שאיבדו הכל. מוקפים מבטי־רחמים, אשר הופכים במשך הזמן לחוסר־סבלנות, על הטורח שהם גורמים ב־עצם נוכחותם.

אפשר לשעשע אותם ולהצטלם ב־חברתם, אפשר לתרום כספים — כופר של שתיקה. ואני קופצת את אגרופי — מדוע הם שותקים?

כולנו מתנסים בהצגת־גבורה, גבורה שלאחר־מעשה, גבורה שאין בה תועלת והיא באה להשתיק את מצפונם של האשמים באמת, המשיקים

מכתבים

העולם, וכו' וכו'. די היה לראיין איש אחד בשוק הכרמל, שהיה אומר אותו דבר עצמו.

לעומת זאת, לא נשאלה ולא נענתה אף אחת מן השאלות, שכל אדם אינטליגנטי צריך לשאול את עצמו אחרי פרשת סאבוי; מהו הרקע הפוליטי שממנו נזון הטרור, ואיך להשיב על אתגר פוליטי זה.

סגרתי את הטלוויזיה באמצע ה„איכות" וחזרתי להעולם הזה. שם מצאתי, לשימחתי, שאלות אלה, וניסיון להשיב עליהן, במאמר „מי ניצח." תודה לאל שהעולם הזה, לפחות, הוא מחוץ לכל איכות.

יצחק אברהמי, תל־אביב

מה רע במושג העברי הישן והטוב: „מסיבת בבל"ת?"

חיים בראון, אי־שם

נסיכי הנפט וד"ר קרוי

מאחר שהעולם הזה הוא העיתון היחידי ה„לא־מרובע" שיעז לפרסם מעט „ציור־נות," אבקשכם לפרסם את מיכתבי.

מיכתב גלוי למועצת החרם הערבי. נסיכי נפט וממון נכבדים!

כידוע, הינכם מהמרים ומשקיעים את מיטב כספכם בקניית מיפעלים וקונצרנים באירופה ובארצות־הברית, במטרה לפגוע בישראל. עד־כמה קלעה האפקטיביות הזו למטרה, הזמן יגיד, אך בואו נהיה קצת פרקטיים.

בימים אלה היגר מישראל ישראלי צעיר ומצליח מאד, שכל אם יהודיה היתה גאה בו. כוונתי לד"ר משה קרוי (העולם הזה 1957), פילוסוף ומרצה באוניברסיטת תל־אביב. לדבריו, ירד מישראל מאחר שקיימים בה מדיניות־מיסוי מהגבוהות בעולם, דיכוי־מחשבה רציונלית פרטית, ביטול ערך הפרט כפונקציה עצמאית יוצרת וחושבת, ומישטר־מילואים פשיסטי.

התיזה שלו לעתיד היא להקים מדינה המושתתת על עקרונות רציונליים, ללא כפייה חברתית, ללא מיסים וללא מילואים. ובכן, רבותי אילי־ההון הערביים, כאן קבור הכלב. מה שנשאר לכם לעשות הוא לקנות חבל־ארץ קטן באוסטרליה, קנדה או דרום־אפריקה, ולהפקיד אותו בידי ד"ר קרוי, ומובטח לכם כי תוך פרק־זמן קצר תצליחו ליצור נוסחה יפה למישאלותיכם:

(המשך בעמוד 10)

כוסיות בסתר ובגלוי, לכבוד נצחונם הפרטי במעמקי הבונקר...

ליבם לב של אבן, והפה מלא מילים של שקר ורהב, ועל ההריסות עטו הפסיכולוגים למיניהם, ששו על המציאה. סוף־סוף נזדמן להם מחקר ראוי לשמו:

תחילה הפצועים, אחריהם חשרידים — ה„שלמים בגופם" — ואחר־כך כל השאר. אותו חיטוט נלהב בנפשם של אב ואם שאיבדו את בנם וידוייה של אלמנה טרייה או ותיקה או, תארו לכם, אלמנה — שהיא גם אם שכולה, ואפשרות השוואה... אחים ויתומים. ושוב התמלא השק שהתרוקן — בתוכן ובמצלצלים.

והפצועים — עדיין שותקים.

כל יום מקרב את התיקווה לשלום. אמיתות — שלא העזו להגיד בקול — צצות בזהירות בין השורות והמסך, ולעומתן — עדרי הצבועים והניצים שלא יוותרו על טרפם. לעזרתם באות המילים הגדולות ומנסות לכבות את הניצוצות, ולחנוק את האימהות שילדו את בניהן לחיים. באים השירים המתחסדים — המבכים את המתים. כדי להכין אותנו למילחמה הבאה.

אבל הפצועים שראו את המוות ורואים את בואו של השלום — עדיין שותקים. הם שותקים — כשנוסעות שיירות בימי „חג ומועד" להחליק על שבילים אדומים בחרמון. הם שותקים, כשעיניהם הכבויות רואות מעשים המביאים לשואה.

תנו להם כוח לזעוק את האמת הנוראה של המלחמה.

צפירה יונתן, שריד

לשכת הפרסום הממשלתית

בוגרי תיכון
החלה ההרשמה
לבתי המדרש
למורי מלאכה
לאומנויות כלליות וטכניות
לשנת הלימודים תשל"ו

רשימת בתי־המדרש

(*) = יש פנימייה

	טלפון
1. ביהמ"ד למורים העברי הממלכתי ע"ש דוד ילין, ירושלים, בית הכרם (*)	02-523151
2. ביהמ"ד הממלכתי למורות לתזונה וכלכלת־הבית, ירושלים, הקריה רוממה (רק לחטיבת הביניים)	02-524037
3. סמינר בית־יעקב למו"ג, ירושלים, רחוב ברנדייס(*)	02-534302
4. ביהמ"ד הממלכתי למורים למלאכה, גבעתיים, רחוב פטאי 14	03-255308
5. „תלפיות" — בית־מדרש מ"ד מאוחד, תל־אביב, רחוב מלצ'ט 29	03-201461
6. ביהמ"ד המ"ד „בית רבקה", כפר חב"ד(*)	03-944257
7. ביהמ"ד למורות מקצועיות „אור החיים", בני ברק, רחוב עזרא 51(*)	03-767113
8. בית־הספר לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים" — אוניברסיטת חיפה דואר קריית טבעון(*)	04-932143
9. בית־הספר לחינוך והכשרת מורים ויצו חיפה, רחוב חנה סנש 12	04-81479
10. ביהמ"ד הממלכתי למו"ג באר שבע, רחוב וינגייט(*)	057-77573
11. ביהמ"ד המ"ד ע"י בית צעירות מזרחי, באר שבע, דרך המשחררים(*)	057-78171

משרד החינוך והתרבות/ המחלקה להכשרת עובדי הוראה. ירושלים, קרן היסוד 15

המרכז העולמי לתיאטרון יידיש בישראל

יידיש קונסט טעאטער

עמך
200.000

מאת: שלום עליכם

קומדיה ב־3 תמונות * 24 משתתפים

בימוי: ש. בונים, צייר: בנו פרידל, מלחין: שמעון שגיא

הצגות בכורה בת"א ב־8.30

אולם נחמני		בית ארלוזורוב (אחל)	
מוצאי פסח	27.3	יום א'	30.3
מוצ"ש	29.3	יום ב'	31.3
מוצאי חג	2.4	יום ה'	3.4

הצגה לכל

כרטיסים:

„כנף" ובמשרדי הכרטיסים בעיר

קרנית
מכון לעדשות מגע

עדשות
רכות וקשות

חוברת הסברה תשלח לכל דורש. גורדון 31 ת"א, טלפון 238642.

את מחפשת אושר בחיים?

ב„מטרימוניאל" תמצאי את החסר לך

פני עוד היום ל„מטרימוניאל".

„מטרימוניאל", שמאי 23, ירושלים, טלפון: 02—234334

הסיפור העצוב על הלביאה
של מטה פיקוד המרכז

■ צייד־מס־ההכנסה **ברוך נאדל**, על דו״ח ועדת בן־שחר: „בחורה בלונדית עם שדיים גדולים שאיננה נותנת.״

■ בעת ביקורו של **הנרי קיסינג׳ר** בירושלים החליטו אנשי מישרד־החוץ לארח אותו ואת שגריר ישראל בארה״ב **שימחה דיניץ**, בחברת רעיותיהם **ננסי** ו**ויוויאן**, לארוחת־ערב במיסעדת פינק. כשפנו אל בעל המקום, **דויד רוטשילד**, והביעו את רצונם לסעוד שם, השיב להם רוטשילד כי נותר שולחן פנוי בפינת המיסעדה, וכי הוא יכין אותו לכבודם של האורחים החשובים מאוד. אנשי מישרד־החוץ הסבירו כי לא יוכל לארח את שר־החוץ האמריקאי, אלא־אם־כן יסגור את המיסעדה לקהל, ויעמיד אותה לרשותו של האורח ובני־לווייתו בילבד. רוטשילד, הרגיל לאורחים חשובים סירב, באומרו כי אינו יכול לסגור את המיסעדה בפני אורחיה הקבועים. אנשי מישרד־החוץ הלכו למיסעדת גונדולה הסמוכה, שבעליה ראו כבוד רב באירוחו של קיסינג׳ר, הסכימו לסגור את המיסעדה למענו לערב שלם.

■ המנהיג השמאלי **יעקוב** („קובה״) **ריפתין** סיפר השבוע כיצד הפעיל את חוש־ההומור המפורסם שלו במוסקבה. היה זה בימי השיא של המתיחות הסובייטית—סינית, כאשר שני הצבאות היריבים התרכזו לאורך הגבול המשותף. אמר ריפתין למארחיו: „באחד במאי מסתכל אלוהים מלמעלה על הריכוזים וקורא: ,פועלי כל הארצות, התפזרו׳!״

■ כאשר הופיע המנהיג הפלסטיני **בשיר אל־ברגותי** השבוע ביום־עיון על הבעייה הפלסטינית בתל־אביב, הציג אותו **נתן ילין־מור** במילים: „זהו האיש היחידי באולם זה שיש לו תעודה רישמית שאיננו מרגל או פוגע בביטחון־המדינה.״ אל־ברגותי, איש רמאללה, זוכה לפני כמה ימים על־ידי בית־מישפט צבאי ישראלי מאשמת ריגול.

■ המיזרחן **יוסי אמיתי**, איש קיבוץ גבולות, נשא לאי־מכבר בבית־ספר תיכון הרצאה על הסכם פייצל—וייצמן. הוא הסביר ארוכות איך נולד המיסמך המפורסם, שנחתם אחרי מילחמת־העולם הראשונה על־ידי **האמיר פייצל**, בנו של שליט מכה ולאחר־מכן מלך עיראק, והמנהיג הציוני **חיים וייצמן**. אחרי השיעור ניגשה צעירה חמודה ושאלה אותו בלחש: „מי זה היה, וייצמן?״

■ בראיון שנתן לשידורי ישראל, התוודה שר־החקלאות־והתיקשורת **אהרון אוזן** כי תחביבו העיקרי בפורים, מזה שנים, הוא לשחק קלפים בחברת הטובים בידידיו. תחביב זה מקובל עליו, סיפר אוזן, עוד מצפון־אפריקה. בפורים האחרון הזמין את כל אותם חברים, שאיתם הוא נוהג לשחק זה שנים, אל ביתו, כדי להמשיך במסורת. אך אלה נאלצו לשחק בילעדיו, מאחר שהיה טרוד בענייני מישרדו.

■ ניספח־העיתונות בשגרירות הבריטית בתל־אביב, **ליאונרד ברידג׳ווד**, נסע במכוניתו ברחוב איבן־גבירול בתל־אביב. כשהגיע להצטלבות, עקף מונית. נהג המונית פתח את חלון מכוניתו וצעק משהו בעברית לעבר הניספח. ברידג׳וד שאל את מזכירתו הישראלית מה אמר הנהג, והיא השיבה: „הוא קרא לך ,צבר מטומטם׳, ואמר את זה במיבטא רוסי.״

■ בארוחת־צהריים חגיגית שהתקיימה לרגל הפתיחה של תערוכת ציוד רפואי בריטי במלון פאל, בנוכחות שר־הבריאות הבריטי ד״ר **דייוויד אואן**, ושר־הבריאות הישראלי **ויקטור שם־טוב**, שאל השר הישראלי את עמיתו הבריטי מה דעתו על מועמדת המיפלגה השמרנית, **מרגרט תאצ׳ר**, ועל סיכוייה. כשהשיב אואן כי סיכוייה של תאצ׳ר טובים, אמר לו שם־טוב: „אם כך, אתם בצרות. לפי ניסיוננו, אם אשה היא ראש־ממשלה, קצת קשה להזיז אותה מתפקיד זה.״

■ באותה הזדמנות גילה השר הבריטי כי הוא נמצא מרבית הזמן בקיבוצו של הסופר **עמוס עוז**, שכן אשתו היא המפיצה של ספריו של עוז ברחבי העולם. לשאלתו של ד״ר **יצחק שני**, מנהל בית־החולים תל־השומר, איך זה להיות גם רופא וגם שר־בריאות, השיב אואן: „זה קשה. כשאני פשרני מדי ביחסי עם הרופאים, טוענים שאני נוהג בהם ברכות, כיוון שאני עצמי רופא, וכשאני קשה מדי ביחסי אליהם, מאשימים אותי בכך שאני בועט במיקצוע שלי.״

■ באותה ארוחה העניק השגריר הבריטי, סיר **ברנרד לדוויד׳ג**, תואר דוקטור לשר הישראלי, כינה אותו בטעות „כבוד השר, דוקטור שם־טוב.״ שר־הבריאות הגיב, בספרו כי לפני כשנה אירח את שר־הבריאות הארגנטיני, שלפני הגיעו לישראל כתב וביקש שיאפשרו לו לבצע ניתוח בבית־החולים בילינסון, והעיר כי הוא ישמח לאפשר לשר־הבריאות הישראלי לנתח בארגנטינה. „סירבתי לתצעה, כי לא היה לי ספק מה יהיה גורלו של החולה,״ סיפר ישר־הבריאות.

■ ועוד על שם־טוב: הוא הוזמן לישיבתה האחרונה של ועדת־השירותים של הכנסת, כדי לתת הסבר בנושא ההיפנוזה. ברגע של בדיחות־הדעת אמר השר: „הבאתי איתי את ראש שירותי בריאות־הנפש במישרדי, ד״ר **לודוויג טרמר**, ואנחנו נדגים בפניכם מה זאת היפנוזה. וכמדיום ניקח

הנכדים של ארבעה מגדולי המנהיגים הציוניים שלכל אחד מהם יש רחוב בתל־אביב, נפגשו במיקרה במסיבה שנערכה ברמת־אביב. היו אלה ארבעה אקדמאים: ד״ר (לפילוסופיה) אריה ליאו מוצקין, נכדו של ליאו מוצקין; תלמה צ׳לנוב־לוין, נכדתו של יחיאל צ׳לנוב ואשתו של המרצה לאמנות מיכה לוין, שהוא נכדו של שמריהו לוין; וד״ר יהודית בובר־אגסי, נכדתו של מרטין בובר ואשתו של הפרופ׳ (לפילוסופיה) יוסף אגסי. בתמונה: ד״ר ליאו מוצקין בשיחה ערה עם תלמה צ׳לנוב־לוין.

החובבות בפתיחה החגיגית של תערוכות האביב ביפו העתיקה פתחו 23 אמנים את בתיהם בפני הקהל. בין קהל המבקרים בתערוכות בלטו צעירות רבות שהוכיחו באותה הזדמנות כי אינן חובבות ציור בלבד, כי־אם גם חובבות ציירים. בלטו ביניהן (מימין לשמאל): הגרפיקאית דנה מוקדי, אשתו־לשעבר של הצייר אשר עין־דור, שהגיעה מארה״ב היישר לתערוכתו של בעלה־לשעבר; הציירת שרה אסף המכירה באופן אישי את מרבית הציירים שבבתיהם ביקרה והמתכוננת לתערוכתה הבאה, ועובדת

אנשים

את ח"כ **הילל זיידל.** ח"כ **אורה נמיר,** שחשבה כי השר מדבר ברצינות, התנגדה בתוקף. במיזנון הכנסת מתלוצצים, כי לאורה נמיר יש בוודאי סיבה טובה לא לרצות לדבר תחת השפעת היפנוזה.

■ מה קרה ללביאה שקישטה פעם את מצודת־כפיר, מיפקדת פיקוד המרכז בימי כהונתו של **רחבעם** („גנדי") **זאבי**? את הסיפור העצוב סיפרה השבוע **רות דיין,** שגידלה את הלביאה כשהיתה גורה ומסרה אותו במתנה לפיקוד, לאחר שגדלה. כדי שהלביאה לא תשתעמם, שידכו אותה עם אריה זכר. כשהוחלף גנדי, נמסר זוג האריות לגן הספארי ברמת־גן. אולם תישעה האריות האחרים בגן לא יכלו לסבול את הופעתו של אריה זכר נוסף, והם התנפלו עליו. האריה ברח, אך הלביאה התייצבה להגנתו בגבורה עילאית, נלחמה בחירוף־נפש נגד כל האריות ביחד, ואלה קרעו אותה לגזרים. האריה, שלמענו הקריבה את חייה, נשאר ללא שריטה.

■ חבר הנהלת העיר תל־אביב, **אריה קרמר,** אושפז השבוע בבית־החולים. במיסדרונות העירייה מתלוצצים, כי הרקע לאישפוז הוא סירובו של יו"ר מרכז השילטון המקומי, **פינחס אילון,** לאשר נסיעת מישלחת בת שישה אנשים, מטעם ערי גוש דן לח"ול.

חיותה, מוריאל ונחמה

שלוש הדוגמניות הישראליות נתקלו בבעייה. היה זה כאשר צולמו תמונות פירסום בדי זהב. חיותה שר (שוכבת), שהובאה במיוחד מצרפת לצורכי הצילומים, נחמה לב (יושבת), שהובאה גם היא מחו"ל לאותה מטרת ומוריאל סמואל (עומדת), צולמו ליד עץ תמר. בדווי מתושבי המקום ניגש אליהן, ביקש 10 ל"י תמורת הזכות להצטלם ליד העץ. לשאלה „מה פתאום?" השיב: „למה זה האיש עם הגמל קיבל?" לשלוש לא היה מיל על הנשמה. הן פנו לנציג חברת „גוטקס," שעבור האלבום הצבעוני שלה הצטלמו, ביקשו כסף. השיב הנציג: „אני מוכן לתת את הכסף, אבל מי יתן לי קבלה?"

גלריית „אמני יפו העתיקה" סימה אייל, שזנחה בערב הפתיחה את הגלרייה שלה, לטובת הגלריות האחרות. בלטו ביופיין ליאורה ארוי־יו, אשתו של השחקן דוריאן ארויו, וקרול הולצמן, מעצבת מוצרי עור ותושבת יפו העתיקה, הנמצאת עתה בחודשי הריונה האחרונים.

הורוסקופ

ההצלחה לא האירה לך פנים השבוע. אל יאוש, בשבוע זה ישתפר המצב. עבודה גדולה אותה קיבלת על עצמך, תישא תוצאות טובות. היא תשפר את מצבך הכלכלי. את, בת טלה, השתדלי להתגבר על יצר הקינאה שלך. אם לא, צפוי לך ריב. אסון כבד עלול להשפיע על מהלך חייכם.

כדאי שתקדיש מחשבה לעתידך. אתה עומד בשבוע זה על פרשת־דרכים. שקול היטב את צעדיך. הם ישפיעו על מהלך חייך בעתיד. לך, בת שור, מראים הכוכבים הצלחה במישור העיסקי וקיפאון חיובי במישור הרומנטי. העיסקה הגדולה שתיכננת, מתחילה לקרום עור ועתידה להצליח.

אתם צריכים ללמוד מכשלונות העבר שלכם, ולתכנן את חייכם לפיהם. בייחוד במישור העיסקי. העובדה שהינך פזרן, מוסיפה לך אומנם כבוד, אבל כדאי שתציץ לחשבון הבנק שלך. זה יגמול אותך מפזרנות. במישור המשפחתי עלולה להיות תקרית קטנה, אך תתגבר.

אם תיכננת להחליף בשבוע זה את מקום עבודתך או את דירתך, כדאי לך להמתין עוד שבוע־שבועיים. אבל לעומת זה, רכוש את הריהוט, ובכלל, הרבה בקניות קטנות השבוע. גילוי מעניין עשוי להביא לך רווח גדול, אפילו אם תנהג בצורה לא הוגנת. לך, סרטנית, מצפה הפתעה.

לאמנים שבין האריות מצפה השבוע הפתעה לא־נורמלית, מגורם לא צפוי לחלוטין. מתנה אותה תקבלי, לביאה, תגרור אחריה שורה רצופה של אירועים עליהם לא תהיה לך שליטה. הרבי בנסיעות מחוץ לעיר. את תפגשי אנשים מאוד מעניינים, אליהם תתקשרי לתקופה קצרה וחולפת.

שאפתנותך הרבה אינה מוצאת סיפוק בחייך המשפחתיים. לעומת זאת אתה מצליח יפה מאוד בחוץ. אבל זה חולף. לכן כדאי לך להתחיל לדאוג גם לבני־משפחתך. אתה הרי תחזור אליהם בסופו־של־דבר. במישור הכלכלי, המצב ירוד, באשמתך. לך, בתולה יקרה, יהיה השבוע אחד הגורליים בחייך. מזל טוב! הצבע שלך השבוע הוא לבן.

לבעלי הנטיות האמנותיות שביניכם, יש סיכוי להגיע בשבוע זה להישגים. אבל רק בתנאי שתמשיכו בהתמדה אותה אתם מגלים כבר כמה שנים. בעלי המיקצועות החופשיים, לעומת זאת, יכשלו השבוע ברוב מעשיהם. ואל תחשבו גם שמספיק להזכיר בכל הזדמנות שמות מפוצצים. זה לא יעזור לכם. נהפוך הוא, אתם ממאיסים את עצמכם בסנוביות שלכם.

מעשה דראסטי אותו את מתכננת, לא ייצא בשבוע זה לפועל. לא נורא. זה לטובתך. בזמן הנוסף לא זכית, כדאי לך לחשוב פעמיים. אל תחשבי שלהתחתן זה הכל. בחיים יש דברים נוספים. ואם כבר להתחתן, תלוי עם מי. לכם, עקרבים, מצפה שבוע של הצלחה. הקפידו על לבוש הולם.

כדאי לכם להתחיל לחשוב גם על המראה החיצוני שלכם. אם תמשיכו בדרך זו, של הזנחה, תגיעו למצב בו אף אחד לא ירצה את קירבתכם. גם אנשים אותם חשבתם לידידים שלכם. ולך, בת קשת, כדאי להחליף את מיקצועך. אחרת תתנווני. ואת הרי יודעת כי את יכולה לתרום הרבה יותר ממה שאת נותנת. קצת אומץ. עברי את הגשר והחליפי את העיסוק. איפה הטעם הטוב שלך, אל תחקי אחרים.

הפירוד בינך ובין בת המין השני, הוא זמני. אתה עוד תחזור אליה. ותתפלא — היא תחכה לך. ומה הפלא? היא הרי אוהבת אותך. זה שהיא לא מראה זאת? זה בגלל אופיה הסגור. לך, בת גדי, מצפה שבוע שיגרתי ביותר. אבל בשבוע שאחריו מחכה לך פעילות ענפה בשטח האהוב עליך. הרבי בשבוע הבא בקניות וביציאות מחוץ לבית. מספיק הסתגרת בבית.

זה שאתה מקדיש את מרבית זמנך לעבודה ולקידום הקאריירה שלך, רק יזיק לחיי המשפחה שלך. אבל אתה עצמך בחרת בעיניים פקוחות בדרך זו ואין סיכוי שתשתנה. לך, בת דלי, מראים הכוכבים הצלחה חלקית בתחום העסקים והצלחה מרובה במישור הרומנטי. כואב לך שנפרדתם, בפרט שחשדותיו היו לשווא, אך אל דאגה, ממלא מקומו כבר ישנו. תכירי אותו בימים הקרובים, והוא יפצה אותך על כל סיבלך.

הפרידה מאהובך היא זמנית. הוא יחזור אליך אחרי שיסיים את שליחותו. הוא יודע שאת רוצה בו. תופתעי לשמוע, אבל גם הוא מעוניין בך. המשיכי לשמור לו אימונים, כי אם תסטי מהדרך — זה יוודע לו ואין זה בטוח שהוא יסלח לך. הרי את יודעת עד כמה הוא קנאי. לך, בן דגים, תהיה השבוע אכזבה מאדם אותו חשבת לידידך הטוב. אך אל תיקח זאת יותר מדי ללב, לדאבוננו זה קורה.

מכתבים

(המשך מעמוד 7)

א. כל האינטליגנציה הישראלית תהגר לאותו חבל־ארץ. ב. ממשלת ישראל תעמוד בפני הצורך לבטל את שיטת־המיסוי הכבדה ואת קונצפציית מערך ה־מילואים. ג. ישראל תיאלץ להחזיר את השטחים ולחתום חוזה־שלום.

מיקי שובל,
האוניברסיטה העברית, ירושלים

המתהולל שגירש את אמו

כשקראתי בעיתון הארץ מה־28 בפברו־אר כי ד״ר קרוי ירד מהארץ, בירכתי: „ברוך הטוב והמיטיב.״ וכשקראתי בהעולם הזה (1957) את דבריו של אורי אבנרי,

ד״ר משה קרוי
„ברוך הטוב והמיטיב״

שאמר כי אינו „שמח״ על כך, נזכרתי בפסוק „משיב חכמים אחור ודעתם יסכל.״

החסרים אנו חסרי־לב, כמתהולל, ש־גירש את אמו? חבל שעושים פירסומת לסיפרו של האיש. והלוואי שיירדו מהארץ הלזו: „הנשמה היתה כגן־עדן״ (יחזקאל ל״א־35), כל אלה שאינם רואים בה נחלת אבותיהם.

אלכסנדר זרחין, תל־אביב

שמו של חצלם

לפני כשבועיים הדפסנו במוסף הארץ תצלום־שער שקיבלנו בהשאלה מארכיונ־כם (מעצרו של החשוד בזריקת רימון ב־נתניה) וציינו, כדרישתכם: „תצלום עידן אגמון, העולם הזה.״

להפתעתי הרבה מצאתי בגיליונכם ה־אחרון (העולם הזה 1957), בעמוד 11, תצ־לום (ד״ר קרוי) שהועתק מהמוסף ה־שבועי של הארץ בלי נטילת רשות ובלי ציון שמו של הצלם, כמקובל.

לאור ניסיון העבר אני מאמין שהדבר נעשה בשגגה ואשמח אם תבהירו את הדבר בהבהרה מתאימה.

רומן פריסטר,
עורך המשנה למוסף, תל־אביב

● אין העולם הזה נוהג לציין שמות של צלמים. במיקרה זה נציין ברצון כי זהו תצלום של רחל הירש, שצולם עבור מוסף הארץ.

בילוש אחר המצפון

מיספר נכבד ומכובד מאזרחי המדינה הזאת התרגל כבר „לקבל מאחור״ — ולשתוק. זה בא עם הזמן, זה חלק מן ההתמסדות (מתי כבר יחטוף מישהו עצי־רות, סוף־סוף?)

אבל למשה מיזרחי בן ה־15 (העולם הזה 1956) עוד מגיע לחשוב שהחיים יפים ובכלל...

והרשויות ממשיכות בשלהן. נראה ש־לגביהן, נער שמתעללים בו אסירים הרוסי נשמה וגוף, הוא פשוט עוד מיקרה אחד.

התעלמו מנערים אחרים — ולא נתבעו לתת את הדין. אז יתחסל איכשהו גם העניין הזה, הרי יש הרבה מקומות־מיסתור בחוק היבש. ובאשר לאחריות ה־ציבורית והאנושית של המעורבים בפרשה, לא נותר לי אלא לבלוש אחר מצפונם.

להעולם הזה, הרבה הערכה על העיק־ביות בטיפול בנושא. ומה הלאה?

רחל כהן, תל־אביב

הדברים נותקו מהקשרם

ברצוני לציין כי בכתבתכם „האיש ש־איבד את זיכרונו״ (העולם הזה 1956), ש־בה ביקשתם לצייר את בן־גוריון כשהוא כותב אוטוביוגרפיה על־פי מאמרי ש־

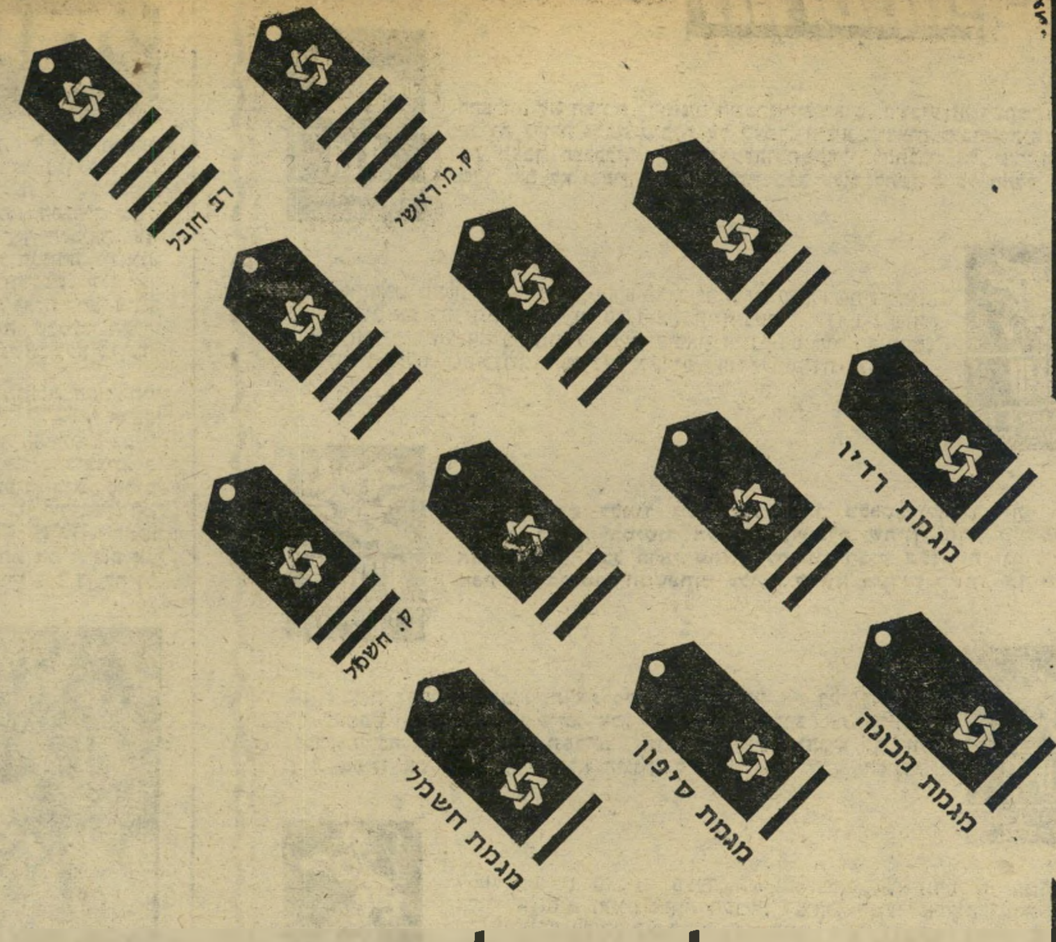

עלה בסולם הפיקוד הימי!

בחר לך במגמה המתאימה לכישוריך וצא למרחבי הים!

אם הינך משוחרר צה״ל, בוגר 12 שנות לימוד ובריאותך תקינה, פנה לרשות לחינוך והכשרה ימיים ברח׳ נתן (קייזרמן) 11, **חיפה**, ת.ד. 1909 (טלפון 04-641758/9) או **בתל־אביב** בבנין ׳מגדל שלום׳, קומה 28, בימי ב׳ בין השעות 9.00-13.00.

היה קצין בצי הסוחר

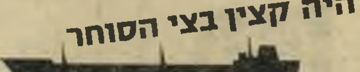

הרשות לחינוך והכשרה ימיים

לשכת הפרסום הממשלתית

בצאתו לדרך־

אמרי לו סע ברכבת

כן השפיעי על בעלך שיסע ברכבת, שם הוא יכול להנפש.. לקרוא את העתון בנחת ובהרחבת הדעת.. להתבונן בנוף הנאה החולף ליד החלון ולהנות מספל קפה מהביל ומשיב נפש..

לנוח להתעצבן באם אפשר להנפש.. למה מתח כאשר אפשר לתת מרגוע לעצבים.. ברכבת הוא יגיע למחוז חפצו במהירות ובנחת ויאגור מרץ וכוחות ליום עמל התובע ממנו מאמצים כה רבים.

הנוסע ברכבת אחת — חוזר שנית ואף ממליץ על כך בפני חבריו.

טלפון

מיסתורי

ביגלל חוסר־הכישרון ה־מחפיר של מישרד־התקשורת — הכולט אף בנוף הציבורי הישראלי — אין אפשרות ל־אזרחים להשיג את מיספר הטלפון של „העולם הזה״.

אף ש„העולם הזה״ העתיק את מישרדיו מלפני שמונה חודשים, אין מישרד־התק־שורת מסוגל למסור לכל מבקשי־מידע את מיספר ה־טלפון החדש של „העולם הזה״, ואין הוא מסוגל לחבר את המיספר הקודם לתקליט המורה שהמיספר מנותק.

לפיכך, מתבקשים כל ה־מעוניינים לרשום לפניהם כי מיספרי הטלפון של מערכת „העולם הזה״ הם:

243386

243387

מכתבים

פורסם בריבעון קשת, נפלו אי־דיוקים ש־הם תוצאת הניסיון לדלות צימוקים פי־קנטיים מתוך המאמר, תוך ניתוק הדב־רים מהקשרם.

היתה זו הכללה פשטנית לציין שב.ג. איבד את זיכרונו, וכי משום כך הזעיקני אליו. דומני שהדברים, כפי שכתבתים במאמר, מורכבים הרבה יותר.

חוששני שכתבה זו מעוותת עד לקרי־קטורה את דמותו של ב.ג. ואת מאמרי, וחבל.

זאב צחור, באר־שבע

● **העולם הזה** תימצת את כתבתו של הקורא צחור, ומובן שבגירסה מתומצתת אובדים פרטים הנחשבים, בעיני הכותב המקורי, כחשובים. אין הקורא צחור אח־ראי לגירסות **העולם הזה** לגבי הסיבות הסמויות לליקוי הזיכרון של בן־גוריון.

לא גירוש — לימודים

העולם הזה (1955) גילה עלי דבר שלא ידעתי עליו. במדור „תשקיף" מסופר כי אני גורשתי מהארץ. יכול להיות שאת המידע שיש לכם שאבתם ממקורות מסויי־מים, והוא יותר מעודכן מזה שיש לי.

אני לא גורשתי. כל ידידי ומכרי, ביני־הם גם אורי אבנרי, יודעים כי הוזמנתי למסע־הרצאות בארה"ב, אשר אורגן על־ידי שני ידידים. יהודים, אחד ישראלי והשני אמריקאי. לאחר תום המסע הרישמי (כי המסע עדיין נמשך עד עצם היום הזה), החלטתי ללמוד. מאז ועד היום הזה אני לומד באוניברסיטה כאן. בנוסף ללי־מודים והרצאות אני עסוק בכתיבה, ובה־השתתפות בוועידות בנושא המיזה"ת.

את הספר שלי כתבתי, בעברית, לפני צאתי את הארץ. הוא יופיע בעברית. לידיעתכם, הספר כבר הופיע בלונדון.

אם סיפור חיי, וחיי מישפחתי, והער־

פאוזי אל־אסמר
לימודים והרצאות

בים ב„מדינת היהודים" מהווה ביקורת חריפה על „מיבנה מדינת ישראל," כדאי לקוראי הספר להרהר בנדון.

פאוזי אל־אסמר, ארצות־הברית

כלייכולים ב„אל־על"

בכתבה שהופיעה בהעולם הזה (1957) חסר מידע מעניין שכדאי שתדעו אותו ויידע גם ציבור עובדי אל על:

הגברת לובה וולק, שהתמנתה להיות המפקחת של דוברי אל־על שרמן וסוויצ־קי, היא ל א רק אשת־סודו של המנכ"ל הכל־יכול, הרודה באנשיו ובוועדים, היא גם ידידתו. היא נוסעת איתו לכל מקום בארץ ובחו"ל, עושה בשביל המנכ"ל הכל־יכול את כל הדברים שהוא אישית רוצה שיסדירו מבלי שאיש יידע על כך, כגון חלוקת כרטיסים וטובות־הנאה אחרות לאנשי־שלומו ואנשי־השילטון, שהמנכ"ל הכל־יכול רוצה ביקרם.

היא מחלקת כרטיסים חופשיים, בתי־מלון, טיולים־חינם בחו"ל — ודואגת שלא יימצאו עקבות כאלו בכלל, כי הכל מסתדר דרכה בפתקים קטנים, כתובים בכתב־יד של הגב' וולק הכל־יכולה.

פשוט, לא יכולתי לראות ולשתוק יותר.

עובד ותיק
במחלקת החשבונות באל־על, לוד

20 CLASS A
CIGARETTES

KENT

WITH
THE FAMOUS MICRONITE® FILTER

מה טוב להינות מהטעם המרענן של קֶנְט

קופסא קשה, קינג־סייז, באורך 100 מ"מ ובטעם מנטול

מיכרז של זהב

תת־אלוף (מיל.) חיים ירון, לשעבר ראש מח־לקת־ציוד של חיל־האוויר, יוצא ממקום עבודתו במישרדי ה־אחים מילצ'ן, יבואני־הנשק הגדולים בארץ.

רחת נשק לחבל ביאפרה. ככל שהלכו והורעו היחסים בין ביאפרה, ששאפה להכריז על עצמאות, לבין ניגריה, כן הלכה והרקיעה שחקים רמת־החייר של אבני.

כמסיבות המפוארות שערך, הו־פיעו דרך־קבע אישי־צמרת ני־גריים. מאוחר יותר התברר כי כל אלה נמצאו ברשימת מקבלי מש־כורות קבועות מאבני.

כאשר פרץ המרד בביאפרה, גילו סוכני הממשלה המקומית כי אמנון אבני משמש כאחד מספקי־הנשק הגדולים של חבל הארץ שהכריז על פרישה. הם ניסו לאוסרו, אך אבני התחמק מהם וסוכני הממשלה הצליחו לאסור את אשתו. יחד עימה נאסרו גם מיספר פקידים בכירים ניגריים, שהודו

עתי מתפקידו. הוא טען כי לא ייתכן ש־א.ג.י. — חברה לחנדסה הידראולית, לא תחזיק ברשותה צוות־מהנדסים קבוע, ות־עסוק בנושא זה בשיטת האלטורות. ליבו לא היה שלם עם טיב התוצרת שבית־החר־רושת סיפק ללקוחותיו. אך עובדה זו כלל לא הפריעה לאבני להשיג עבודות ממער־כת־הביטחון, בקצב גובר והולך.

הצעת־מיכרז בלתי־חוקית

כאשר נזקק צה"ל למכשירים, מית־קנים או עבודות מסויימות, הוא מפנה את דרישתו למישרד־הביטחון. מישרד־

מבקר העולם הזה חושף פרשה אחת מאווירת השחיתות שבה מתנהלים עיסקי ההזמנות של מערכת־הביטחון

מישרד־הביטחון מזמין בשוק היש־ראלי עבודות בסכומי־ענק. קבלנים וספקים נאבקים ביניהם כדי לזכות בנתח גדול ככל האפשר, מהזמנות־העבודה ש־מישרד־הביטחון מפנה לשוק האזרחי.

דווקא משום שמדובר במערכת־הביטחון, ובתקציבים בסדר־גודל של מיליארדי לי־רות, חייבים היו מנגנוני־הבקרה של המערכת לתפקד ביעילות מכסימלית.

אולם בפועל, מנגנוני־הבקרה של מערכת־הביטחון חובבניים, בלתי־יעילים, אינם מסוגלים לסתום פרצות שדרכן מסתננים קבלנים־נוכלים, המרמים את מישרד־הביטחון.

מערכת הבקרה אינה יעילה כבר מראשית הדרך. אין בודקים ביסודיות מי הם הספקים והקב־לנים העובדים עם מישרד־הבי־טחון. לא ייפלא, איפוא, כי נוכ־לים בעלי עבר פלילי הצליחו להסתנן אל תוך המערכת.

אזרחים שנהגו לשחד אישי־ציבור, לא יהססו לעשות הכל כדי להשחית פקידים ואנשי־צבא עובדי מערכת־הביטחון, במטרה לזכות במיכרזים ולגרוף לכיסיהם סכומי־עתק.

על מחדלי מנגנון הבקרה של מערכת־הביטחון, על כל התוצאות ההרסניות הנוב־עות מכך, יכולה ללמד הפרשה הבאה, המהווה דוגמה אחת מני רבות.

מדי־בוקר יוצא אמנון אבני את דירת הפנטהאוז המפוארת שלו ברחוב א.ד. גורדון 20 בתל־אביב, נכנס למכונית המרצדס 220 החדישה שלו, ונוסע למיפעלו שבקריית־גת.

אבני (44), הוא כיום מיליונר, אך לא תמיד היה כזה.

אמנון אבני הוא בעל בית־החרושת א.ג.י. — החברה להנדסה הידראולית בע"מ, בקריית־גת.

אבני מקבל ממישרד־הביטחון הזמנות רבות, המסתכמות במיליוני לירות לשנה.

איש במערכת־הביטחון לא טרח לברר מיהו, בעצם, אמנון אבני. עובדה זו עתידה לעלות — כפי שיוכח בהמשך הדברים — למערכת־הביטחון ביוקר רב.

כנופייה להברחת־נשק

בשנים 1959־60 עבד אבני כפקיד בחברה המאוחדת לגז. הוא הסתבך בכספים, ונאלץ להתפטר מהחברה. בשנת 1961 נתקבל לעבודה בחברת אמישראגז,

מאת
זאב יפת

ושימש כפקיד במחלקת המלאי של החברה בתל־אביב.

בשנת 1964 נשלח מטעם החברה לניגריה, כדי לעבוד בחברה־בת בשם יו־סיל־גז, שפעלה שם. לחברה זו היו בניגריה חמישה סניפים. אבני נתמנה לעמוד בראש הסניף שפעל באיזור ביאפרה.

אבני פעל מן המישרד שבאפאפא, רובע־הנמל בלגוס הבירה. עד־מהרה החלה המו־שבה הישראלית במקום תוהה על קנקנו של האיש.

מספר אחד מראשי חברת ורד בניגריה, שהירבה להיפגש עם אבני: „הוא חי ברמת־חיים של מיליונר. משכורתי היתה גבוהה ממשכורתו, ובכל־זאת, אילו הייתי חי כמוהו, הייתי גומר את המשכורת החוד־שית שלי תוך חמישה ימים."

עד־מהרה החל מתברר סוד עושרו של אבני. המושבה הישראלית הנדהמת גילתה, כי הוא עומד בראש כנופייה שעסקה בהב־

בחקירתם כי ידעו על עיסקות־הנשק של אבני, אך עצמו עין תמורת דמי־שוחד גבוהים.

כדי לשחרר את אשתו נאלץ אבני לשחד, בלירות שטרלינג, את מנהל בית־הכלא ואת חבר עוזריו. הוא מימן את העיסקה בחלק מכספי ריווחי סחר הנשק, שאותם הבריח ללונדון.

בינתיים פנה מישרד־החוץ הני־גרי בתלונה חריפה למישרד־החוץ הישראלי. לתלונה נתלוו איומים מסויימים, שעוררו דאגה כבדה כי ליבות אנשי מישרד־החוץ היש־ראלי.

מישרד־החוץ הישראלי ניסה לברר מי הוא אותו אבני מסתורי שמעשיו עלולים

לחבל ביחסי ישראל—ניגריה. לשם כך פנה בבקשה לקבל מידע אל מנהלי אמישראגז בישראל.

אותו זמן כבר נמלטו אבני ובני־מישפחתו מניגריה, והתגוררו בפאר רב בלונדון. מובן שעבודתו באמישראגז הופסקה מייד, אבל עניין פעוט זה לא הדאיגו כלל.

אבני המתין בלונדון עד שוך הסערה. את ימי החורף הקרים בילה במאלאגה שבספרד, שם רכש לו וילה מפוארת. ווילה נוספת רכש בקליפורניה שבארצות־הברית.

בשנת 1968 חזר אבני ארצה. האזרח הישראלי שנשלח לניגריה כפקיד, חזר ארצה כמיליונר. הוא קנה לו חברת־השקעות גדולה, רכש 30% ממניות בית־חרושת לייצור תרופות. כמו־כן קנת מכו־נס־הנכסים את בית־החרושת א.ג.י. בקריית־גת.

את ניהול בית־החרושת הפקיד אבני בי־די יצחק גבעתי, אלא שבמהרה פרש גב־

הביטחון מפרסם מיכרז, הזוכה במיכרז מקבל את העבודה.

באחד המיקרים הללו פנה צה"ל, כמ־קובל, דרך מישרד־הביטחון, אל יצרנים מקומיים, ביקשם להגיש הצעות לייצור סידרה של מיתקנים מסויימים בעלי דרגת חשיבות עליונה.

המיכרז פורסם וצויין בו כי העבודה חיי־בת להסתיים עד תאריך מסויים, שכן אי־חור באספקת המיתקנים עלול לגרום תגו־בות־שרשרת במערכת שלמה.

שלוש חברות ישראליות השתתפו ב־מיכרז. חברה אחת יצאה מייד מהמירוץ, מאחר שמחיריה המוצעים היו כפולים כימעט מאלה של שתי החברות האחרות.

בתום שורה של הליכים פורמליים הוח־לט למסור את העבודה לא.ג.י., החברה של אמנון אבני.

בדיקת שלבי קבלת ההחלטה למסירת העבודה לחברה הנ"ל, מגלה מייד שורה של עובדות מד־הימות.

סעיף 9 ב„תקנון אישור ספקים מאוש־רים למערכת־הביטחון", קובע כי כל חב־רה המשתתפת במיכרז חייבת לצרף ער־בות בגובה 10% מסכום הצעתה לקבלת העבודה.

במיכרז המסויים שבו מדובר צויינה במפורש הדרישה למתן ערבות, נוסף לד־רישה הכללית המצויינת בסעיף 9 בת־קנון.

בלא מתן ערבות לא היתה כל אפשרות של נקיטת סנקציות כנגד המבצעים, אם לא היו עומדים בלוח־הזמנים.

„א.ג.י." לא צירפה כל ערבות למיכרז. מטעם זה בלבד חייבת היתה הצעתה להיפסל, אך עוב־דה היא כי המיכרז שהחברה הגי־שה לא נפסל.

בוועדת־המיכרזים ישבו, מטעם מישרד־הביטחון שלום אהרוני, יואל מירון וחיים קליימן. כאשר פתחה הוועדה את תיקי הה־צעות של שתי החברות שנותרו בתחרות,

אבני, אוטו ופנטהאוז

אמנון אבני היה פקיד של חברת אמישראגז בניגריה. הוא עמד שם בראש כנופיית מבריחי־נשק, שיחד פקידים ניגריים בכירים, גרם לבהלה במישרד־החוץ הישראלי, ונמלט ללונדון ברגע שהקרקע החלה בוערת תחת רגליו. כתוצאה מעיסקי ההברחות נעשה מיליונר, המתגורר בפנטהאוז מפואר ונוסע במרצדס **220**. בין השאר הוא בעליו של בית־חרושת המקבל מיכרזים רבים ממערכת־הביטחון. לאבני ידידים בין פקידי מישרד־הביטחון וקציני צה״ל. הוא נעזר בהם כאשר הוא מגיש את הצעות החברה שלו, **א.ג.י.** לקבלת מיכרזים ממישרד־הביטחון. מקבל עבודות גם ללא מיכרזים.

התברר כי הצעתה של א.ג.י. נמוכה בסכום פעוט מזו של החברה המתחרה.

בדיקה של הצעת המחיר של „א.ג.י." מעלה עובדה מדהימה — הצעת המחיר שהגישה היתה גבוהה יותר מהצעת החברה השנייה — לא זולה יותר, כפי שקבעו אנשי ועדת המיכרזים.

כי אמנון אבני, בעל חברת א.ג.י., נקט תרגיל מתוחכם. הוא הצמיד את מחירי הפריטים המיובאים לדולר. בנוסף, הצמיד לדולר גם את היטל־הביטחון, את דמי הביטוח־הימי ואת מחיר ההובלה הימית. כמו־כן הצמיד את שכר־העבודה למדד־המחירים.

הצמדות אלו ביטלו את הפרש־המחירים שבין שתי ההצעות, הפכו את הצעת־המחיר של א.ג.י. גבוהה יותר.

מוזר מאוד שהאנשים המנוסים, היושבים בוועדת־המיכרזים, לא הבחינו בתרגיל ערמומי זה.

מומחי צה"ל פסלו

אנשי ועדת־המיכרזים החליטו להעביר את שתי ההצעות לבדיקת אנשי־מיקצוע בצה״ל. הוחלט כי אם יאשרו המומחים את שתי ההצעות גם־יחד, תתקבל זו הזולה יותר.

כעבור שבועיים נתקבלה תשובת צה״ל. המומחים מנו 16 ליקויים חמורים בהצעתה של חברת א.ג.י., ובסיום הדו״ח ציינו:

„נראה לנו שהיצרן הנ״ל אינו שולט בנושא מבחינה טכנית. קיים חשש סביר שנקבל מיתקנים שלא יענו על כל הצרכים."

בנקודה זו נחלץ לפעולה יואל מירון, אחד מחברי ועדת־המיכרזים. הוא נפגש לשיחה עם אבני, בעל חברת א.ג.י., ובתום השיחה רשם אבני, בכתב־ידו, על גבי דו״ח צה״ל שקטל את הצעתו, כי הוא „מתחייב לבצע את כל התיקונים באותו מחיר."

יואל מירון ציין כי בדק את תוכניות חברת א.ג.י., וכי הוא משוכנע שהחברה תוכל לבצע את העבודה כהלכה. מירון, הפקיד של מישרד־הביטחון, התעלם מהקביעה הברורה של מומחי צה״ל כי החברה אינה שולטת כלל בנושא מבחינה טכנית.

בצורה זו זכתה „א.ג.י." במיכרז.

ביום חמישי ה־20 ביוני 1974, הוצאה ממישרד־הביטחון הזמנה לחברת א.ג.י. לקבלת העבודה.

באותו יום בו הוצאה ההזמנה, כבר הציגה החברה בפני מישרד־הביטחון מיסמכים שעליהם הוצהר כי אלה הם מיסמכי־שיחרור מהנמל לגבי אותם פריטים שהיה עליה לייבא מחו״ל. עם הגשת המיסמכים דרשה החברה את הסכום הגדול ששילמה, לטענתה, עבור ייבוא הציוד.

איש במישרד־הביטחון לא טרח לבדוק ביסודיות כיצד הצליחה החברה לדעת להזמין את הציוד מחו״ל, לייבאו ארצה, ולשחררו כבר באותו יום שבו הוצאה לה ההזמנה הרישמית.

ההתחייבות לא קויימה

ביום ראשון, ה־23 ביוני 1974, יומיים לאחר קבלת העבודה, ולאחר ש„הוכיחה" כי כבר ביום קבלת ההזמנה ייבאה את הציוד ארצה, קיבלה החברה ממישרד־הביטחון את התשלום שדרשה.

גם הפעם לא התעוררה בקרת מערכת־הביטחון מאדישותה. איש לא טרח לבדוק אם מיסמכי־השיחרור הללו לא הוצגו יותר מפעם אחת, כדי לזכות במיפרעות גדולות עבור עבודות שכלל לא הוחל בעבודתן.

איש לא תמה איך הצליחה החברה לקבל כסף תוך יומיים (ביניהם יום שבת) בלבד, בעוד שבמיקרים רגילים חולפים שבועות, ולפעמים אפילו חודשים, מיום הצגת המיסמכים ועד שהכסף משולם לספק.

בהתאם לחוזה שנחתם בין א.ג.י. לבין מישרד־הביטחון, התחייבה החברה לסיים את עבודתה עד לחודש דצמבר 1974.

אולם, החברה הסתבכה בעבודתה. צוות־הביקורת מטעם צה״ל לא היה מרוצה ממהלך העניינים. מישרד־הביטחון נאלץ לשכור שירותיה של חברה אחרת, על־מנת שתפקח ותדריך את חברת א.ג.י. בעבודתה. עבור מלאכת ההדרכה והפיקוח נאלץ מישרד־הביטחון לשלם סכומי־כסף גדולים נוספים. א.ג.י. לא נדרשה להחזיר למישרד סכומים אלה. הפקיד שהחליט כי א.ג.י. מוכשרת לבצע את העבודה, לא נינזף.

חודש דצמבר חלף, ועימו המועד שבו התחייבה „א.ג.י." להשלים את עבודתה. צה״ל החל נתקל בקשיי־שרשרת, בגלל האיחור באספקת.

כיום, אין איש יודע מתי תושלם העבודה. חברת א.ג.י. טרם סיפקה לצה״ל אפילו את אב־הטיפוס של המוצר שרק לאחר שיימצא ראוי, תוכל החברה להחל בייצור עצמו.

בשלושה השבועות האחרונות זנחה א.ג.י. כל עבודה אחרת במיפעלה, והתרכזה בניסיונות למצוא פיתרון שיאפשר לה, לפחות, לסיים את ייצור אב־הטיפוס האמור. זאת, לאחר שנודע לה, ממקורות שונים, כי העולם הזה תחל מתעניין בנעשה במיפעל.

חברים טובים בצה"ל

לאמנון אבני ידידים טובים לא רק במישרד־הביטחון, אלא גם בין אנשי צה״ל עצמם.

מבחינה תיאורטית, מישרד־הביטחון הוא המחליט למי למסור עבודות הנעשות עבורו. מעשית, לאנשי צה״ל השפעה רבה בתהליך קבלת ההכרעות למי תימסר העבודה. אך קציני צה״ל בכירים אינם מודעים לכך. איש מיחידת־הבקרה לא טרח להסביר להם עובדה יסודית זו.

מיספר קצינים בכירים אמרו לי, בתמימות גמורה: „אם יש שוחד — זה לא כאן. אנחנו לא מתעסקים במיכרזים ובחלוקת כספים."

אולם בדיקת מיגזר אחד, מצומצם, בצה״ל, מוכיחה עובדות שונות בתכלית.

בחודש אוגוסט 1974 פרש מצה״ל תת־אלוף חיים ירון, ששימש עד לפרישתו כראש מחלקת־ציוד בחיל־האוויר.

מייד עם סיום שירות־הקבע שלו הצטרף ירון לחברת האחים מילצ׳ן, המייבאת בין השאר ציוד ביטחוני בהיקף ובסכומים עצומים.

עוד בתקופת שירותו בצה״ל הובא לתשומת־ליבו של ירון כי אנשים ממחלקתו סייעו לחברת א.ג.י. של אמנון אבני לזכות במיכרז גדול בדרכים תמוהות.

המתלוננת היתה חברה־בת של התעשייה האווירית. היה זה כאשר מיספר חברות נתבקשו להגיש הצעת־מחיר לפרוייקט מסויים. (הצעת מחיר — להבדיל ממיכרז — מגישים כאשר מישרד־הביטחון מבקש להכין גם את האופיון הטכני, כאשר למישרד עצמו אין כוח־האדם או הזמן להכנת האופיון או, כאשר ההזמנה מיבצעית ואין פנאי למיכרז.)

החברה המתלוננת האמורה הגישה את המיכרז במעטפה כפולה, חתומה. היא דרשה שכל המעטפות תיפתחנה בנוכחות מגישי ההצעות, משום שלטענתה, לא פעם הודלפו הצעות מיכרזים ומחירים לחברות מתחרות.

הצעתה של החברה הזו היתה זולה יותר מהצעתה של א.ג.י. של אמנון אבני. לגבי יכולתה הטכנית, לא היו כל ספיקות.

אך למרבה הפלא זכה אז אבני במיכרז. מנהלי החברה פנו אל חיים ירון בתלונה, ציינו בפניו כיצד נעשה הדבר, בהתערבות אנשי צה״ל מסויימים שקיבלו שוחד.

חיים ירון לא האמין כנראה למתלוננים. הוא לא פנה אל אנשי הביקורת בבקשה לחקור בדבר. לא הוסקו כל לקחים, לא פוטר איש.

במיקרה אחר פנה רב־סרן מאיר ממחלקת־הציוד של חיים ירון בחיל־האוויר אל בעל בית־חרושת גדול, הציג עצמו כנציגו של תת־אלוף ירון ושאלו אם יוכל ירון, העומד להשתחרר מצה״ל, לקבל חלק ממניות אותו בית־חרושת, ואמר כי בתמורה ידאג ירון להפעיל את קשריו המתאימים כדי לסייע לו לקבל מיכרזים גדולים.

בעל בית־החרושת, שהקצין דחק בו

(המשך בעמוד 26)

כל-בו בנק

מצרך החודש

הקלות רטרואקטיביות במס!

עת לכל דבר, וכשמדובר בהקלות ממס הכנסה.
התאריך הקובע הוא 31 במרץ.
בנק לאומי שהוא כל-בו בנק, מציע לך את "מצרך החודש" - הקלות רטרואקטיביות במס הכנסה.
תוכל ליהנות מהקלות אלו אם אתה כבר חבר באחת מקופות הגמל של בנק לאומי, או אם תצטרף כחבר חדש כבר עכשיו.
השנה הועלתה תקרת ההכנסה לניצול הקלות במס עד לסך 42.000.- ל"י סיבה נוספת מדוע כדאי לך לפנות ולקבל פרטים על זכויותיך בקופות הגמל של הכל בו-בנק:
עצמה - לעצמאי; תעוז - לשכיר; צור - לחקלאי;
רימון - לעצמאי ולשכיר; קופה מרכזית לפיצויים - למעביד

פרטים והרשמה בכל סניפי בנק לאומי, בנק אגוד, בנק קופת עם, בנק ערבי ישראלי ובמשרדי הקופות: שדרות רוטשילד 19, ת"א, טל. 52375.

נצל זכויותיך עד ה-31 במרץ

בנק לאומי
לישראל בע"מ
הבנק הצועד עם הזמן

אם יש לך מיליון וחצי ל"י מיותרות - יש לך הזדמנות לרכוש וילה מפוארת ממישפחה היורדת מן הארץ או היוצאת לזמן ממושך

האם סביון יורדת

"אני חושב שאחזור לאמריקה," אמר ברני מייסון ונשא עיניו אל השלט שצבע צהוב טרי כיסה את שמו, שהיה רישום עליו קודם. נותרו רק המילים: בית הסטייק. „מכרתי את העסק שלי לפני כמה חודשים," אמר הגבר האתלטי וגבה־הקומה, בן ה־49, היושב כעת על מיזוודותיו.

כיום הוא מתגורר בדירה שכורה, לאחר שמכר את ביתו, ונוסע במונית — כי גם את מכוניתו מכר. כאשר עלה ברני מייסון לישראל, לפני חמש שנים, עשה זאת במטרה לבוא אל המנוחה ואל הנחלה, לחיות בחברה צודקת ושלווה, ולהתפרנס בכבוד מן המיזנון־סטייקיה שלו. הוא קבע את מקום־מגוריו ועסקיו בסביון. שכונת־הווילות האכסקלוסיבית מן היקרות בישראל — אם לא היקרה בכולן — שרובם המכריע של תושביה יוצאי ארצות המערב.

אך תוך זמן קצר גילה, להפתעתו, כי גם בחברה צודקת כמו זו שבישראל קיימת אפלייה גיזעית — בדיוק כמו באמריקה.

כי שכונת סביון, שהוקמה מלכתחילה במטרה לשמש מקום־מגורים לוותיקי היישוב (ועל־כן נקרא שמה סביון), מוקפת בשיכונים שבהם מתגוררים בני עדות־המיזרח ועולים חדשים, מרביתם מעוטי־יכולת ומישפחות מרובות־ילדים. צרותיו של מייסון, שבא לגלות את ישראל היפה, החלו כאשר עשו להם בניהם של עשירי סביון ובני־השיכונים שבסביבה מינהג — לבלות יחדיו במיזנון־סטייקיה שלו, ששכן במרכז השכונה המפוארת.

האפלייה הגיזעית שברה

לפני ארבע שנים קיבל ברני מיכתב מאת הוועד המקומי של סביון, ובו נאמר לו כי עליו לסגור את המיזנון שלו בשעה 10 בלילה, „מטעמי ניקיון." אך הוא ידע את הסיבה האמיתית, האחרת. „נכון, הם התכוונו לניקיון," סיפר, „אבל ניקיון מסוג אחר לגמרי, מסוג שלא חלמתי שאמצא אי־פעם בישראל. לדעתי, הם התכוונו לנקות את המיסעדה שלי מבני עדות־המיזרח."

אז נאמר לו, על־ידי אנשי הוועד המקומי, כי עליו להשאיר את העסק סגור בלילות־שבת, כדי שנערי יהוד ועמישב לא יוכלו להיפגש שם עם ילדי־האצילים של סביון. סיפר אז ברני (העולם הזה 1726): „כל חיי חייתי בארצות־הברית, וראיתי מה זה גיזענות שם. לא תיארתי לי שמוצאו של אדם יהיה חשוב, דווקא בישראל."

לפני כשנה הוצתה המיסעדה. חברת־הביטוח שבה היתה מבוטחת, ניהלה נגד ברני מילחמת־עצבים במשך חודשים ארוכים, כדי לייאשו. גם חברת־ההשקעות אפריקה־ישראל, שלה שייך המקום, היתה מעלה מדי־פעם את דמי־השכירות של המיסעדה, כדבריו. „הם פשוט מצצו את דמי."

המאבק בן חמש השנים שבר אותו. לא רחוק היום שבו יעזוב את סביון, וכנראה יחזור לארץ שממנה בא. אולם, למרבה הצער, ברני מייסון אינו הראשון — אף לא האחרון — המרים עוגן כדי להפליג לארץ אחרת.

כי אם מבקש מישהו לרכוש לו וילה בשכונת־היוקרה סביון — זהו הזמן. מעולם לא עמדו בשכונה וילות רבות כל־כך, ריקות וממתינות לקונה — מהן בתים מפוארים באמת, וגם חדשים לחלוטין, או כאלה המבקשים להימכר על כל ריהוטם וציודם. הכתובת לקבלת מידע על הווילות העומדות למכירה, היא החברה לנכסים ולהשקעות אפריקה־ישראל, בסביון.

וילות בחצי־חינם

אברהם זמיר, הפקיד הצעיר של החברה, גילה כי ברשותו רשימה ארוכה של וילות המוצעות למכירה על־ידי בעליהן, המתכוונים לעזוב את הארץ או כבר עזבו אותה.

תחילה מבקש זמיר מן הקונה הפוטנציאלי התחייבות־בכתב, למיקרה שיקנה אחת הווילות המופיעות ברשימה שלו. ההתחייבות היא על 2% ממחיר הווילה, וזאת — כאשר מדובר בווילות שמחיר כל אחת מהן עולה על מיליון לירות. על כל מיליון ל"י ישלם הקונה לחברה המתווכת 20,000 לירות דמי־תיווך. גם המוכר ישלם.

בתחילת הסיור בגן־העדן של סביון, שאליו נטל הפקיד זמיר את כתב העולם הזה מרסל זוהר במכוניתו, נעצר ברחוב **מבואות** מיספר **27 ב,** זהו בית חדש ולו שער אלקטרוני, ובכניסה מערכת של מצלמות־טלוויזיה במעגל־סגור, לבדיקת כל הבא בשערו. סמוך לשער קשורים כלבים מאיימים. סביב הבית, הנראה ענקי, גינות־פרחים יפהפיות ועצים מוריקים. על שמירת הרכוש המצוי בו מופקד השומר זגורי. הבית עצמו ריק מאדם.

הווילה הזו שייכת כיום לאיש־העסקים אברהם רוביני שנסע לפרס, השאיר את ענייני מכירת הווילה בידי נאמנו יוסף מורדי מבני־ברק. הוא קנה אותה בשנה שעברה, מידי דויד נחמני, שנסע לארצות־הברית אך מכריו טוענים כי יש לו עוד עסקים בארץ.

המחיר? חצי־מיליון דולר (כ־3 מיליון לירות ישראליות). „בית נפלא," כ־

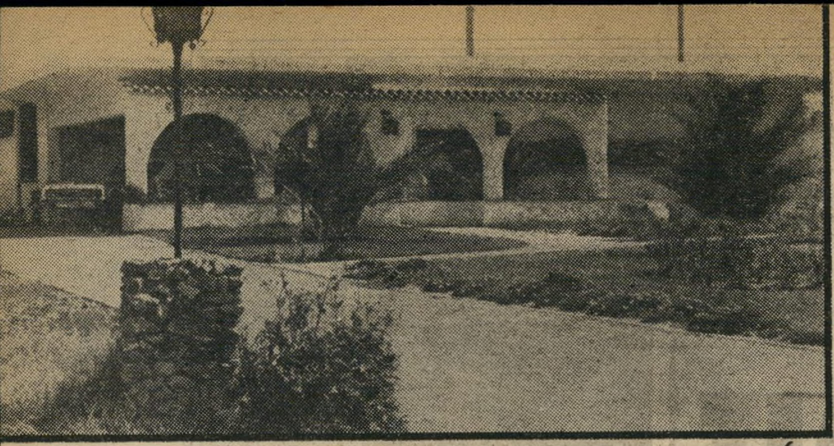

נוסע לחו"ל בעליה של וילה זו, הנמצאת ברחוב הנוף 23 בסביון, הוא ליאון פז. הבית המפואר עומד למכירה תמורת סכום עגול של 1,650,000 ל"י. „אנו מוכרים את הווילה שלנו בגלל שאנחנו עוזבים את הארץ."

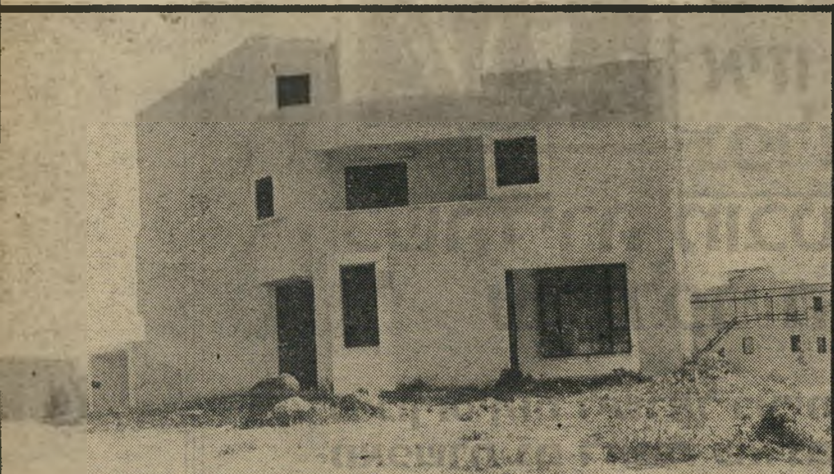

נמצא באמריקה הווילה שברחוב האתרוג מס׳ 5, היא בית חדש לגמרי, דו־קומתי, שניבנה בסביבה יקרה מאד בסביון. בעליה, מרים ויונה אלכסנדר לא הצליחו להתגבר — לפי סיפוריהם של השכנים — על הקשיים הכלכליים שפקדו אותם, ונסעו לבסוף לארצות־הברית.

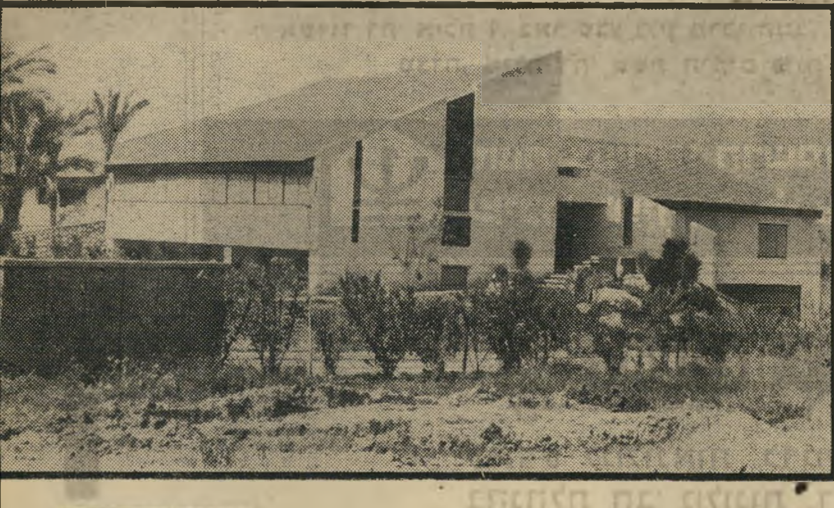

נמצא באיראן אברהם רוביני, הוא לעת־עתה בעליה של הווילה שברחוב המבואות מס׳ 27 ב׳. לפני מיספר חודשים רכש רוביני את הבית מדויד נחמני, תושב סביון שנסע לארה"ב. גם בעליה החדש של הווילה הזו, נסע לחו"ל, והיא הוצעה שוב למכירה. רוביני מנהל את המו"מ דרך נאמנו.

בית ריק האחוזה שברחוב הגדרות מס׳ 39 נראית כאילו נלקחה מסירטי ג׳יימס־בונד. מיסתורית, מוזרה, דומה לבית מיקדש, וסביבה שטח ענק — יקר ופתוח. הבית שייך למישפחת דויד בצלאל, והוא ריק, ממתין לקונים.

האם סביון יורדת

(המשך מעמוד 15)

דיברי האיש, „ולא ביוקר. כמה אתה מוכן להציע?" יש קופצים?

רחוב האתרוג מיספר 5. וילה יפהפייה, צבועה לבן־בוהק, חדשה לחלוטין. בעלי־הבית התגוררו בה רק חודשים ספורים. סיפרה אחת השכנות: „הכרתי את בעלת־הבית הצעירה, מרים אלכסנדר. היא נסעה עם בעלה יונה לארצות־הברית. היה להם קשה פה. מפעם־לפעם מבקרת בווילה האמא של מרים. הקונים לא קופצים."

סך־הכל שטח הבית: דונם וחצי. השטח הבנוי: 270 מ'. המחיר: מיליון ו־200 אלף.

רחוב הנוף מיספר 23. במרחק כ־300 מטרים בלבד מן הווילה הקודמת, ניצב בית מפואר אחר, העומד אף הוא למכירה. בעליו: ליאון פז. בחצר, ליד המוסך, חונות שלוש מכוניות. הווילה בנוייה בסיגנון קולוניאלי־ספרדי, לא גבוהה אך מתפשטת על שטח גדול. גם היא לבנה־בוהקת, ומושכת את העין מרחוק.

השטח הכולל: דונם ורבע. השטח הבנוי: 170 מ'. המחיר: מיליון ו־650 אלף.

„בעל הווילה עומד לנסוע לחו"ל," גילה אברהם זמיר. והגברת פז, בעלת־הבית, אמרה: „הווילה מצויינת. אנחנו מוכרים אותה בגלל שאנחנו עוזבים פה."

רחוב הנוף מיספר 8. אותו רחוב עצמו. וילה המתנשאת על גיבעה, מוקפת גינות ועצים רבים. הבית ריק לחלוטין.

השטח הכולל: שניים וחצי דונם. המחיר: מיליון וחצי לירות.

חברת אפריקה־ישראל בנתה את הווילה הזו עבור מנהלה־לשעבר, יעקב גרי ז"ל. אחרי מותו עברה מישפחת גרי להתגורר בווילה אחרת שלה, ברחוב הרכס 5 בסביון. בשל גל־המכירות שפקד את השכונה, אין קונה לווילה זו.

רחוב הגדרות מיספר 39. וילה לבנה, דמויית מינזר או מיתקן־סודי נוסח סירטי ג'יימס־בונד. חדשה לחלוטין. בצמוד לבית בריכת־שחייה וכל הציוד הדרוש לרמת־חיים נוסח חוג־הסילון. הבית, השייך למישפחת דויד בצלאל, ריק.

השטח הבנוי: כ־400 מטרים(!). המחיר, אסטרונומי: למעלה מחצי מיליון דולר, וליתר דיוק — 550 אלף דולר.

רחוב השיקמה מיספר 16. הווילה הענקית מוסתרת כמעט על־ידי העצים העבותים שבכניסה, אשתו של בעל הווילה אדי ליסאור, הסבירה: „הבית יותר מדי גדול בשבילנו."

השטח: שניים וחצי דונם, כולל בריכת־שחייה. המחיר: מיליון ו־500 אלף.

רחוב הרכס מיספר 17. וילה דו־קומתית, הנראית בפנים כמו ספינה. בנוייה בסיגנון שווייצי.

השטח הכללי: דונם וחצי. השטח הבנוי: 500 מטר. המחיר: מיליון וחצי.

בעליה־לשעבר של וילה זו לא ירד מהארץ, אך ייתכן שייאלץ לעזוב אותה, למרות רצונו, עם כרטיס מטעם מישרד־המישפטים השווייצי. זהו המיליונר ראובן פסחוביץ', שממשלת שווייץ הגישה למדינת ישראל בקשה להסגרתו אליה באשמת הונאה בקנה־מידה בינלאומי.

סימטת הגבע. וילה נוספת העומדת למכירה, ובה שטח בנוי של 500 מטרים. המחיר: 2 מיליון ל"י.

ממש מציאה כשרה

„**לנו לא ידוע** על תופעה של ירידה מהארץ ומכירת בתים כאן," אמר טוביה לשם, יו"ר הוועד המקומי של סביון, בתגובה לשאלת כתב העיתון. „לא שמענו על זה."

אחרי ששמע את מימצאיו של הכתב, אמר טוביה לשם: „בסביון מתגוררות כ־800 מישפחות. כמה מיקרים בודדים אינם מצביעים על תופעה. היחס הוא כאילו במדינה כולה היו 20 אלף יורדים מדי שנה. מה שקורה פה לא אופייני, ולא מדאיג. אלה שעזבו הם סוחרים, או קבלנים. כנראה יש להם בתים אחרים, במקומות שונים בעולם."

בהתאם או לא — מכל מקום, לא כל הבתים המתגעגעים לקונים בסביון, יקרים. למי שהפרוטה אינה מצוייה בכיסו, ובכל־זאת משתוקק להתגורר בבית שפעם גר בו מיליונר אמיתי ולהתבשם מריח הכסף, מצפה הפתעה: וילה ב„פרבר" של סביון, בכניסה לשכונה, שמחירה 900,000 לירות בלבד. ממש מציאה כשרה, ואין צורך למהר. בקצב המכירות הנוכחי — גם המאחר זוכה.

שיכון ופיתוח לישראל בע"מ
מאפשרת גם לזוגות שאינם נשואים עדיין ובידם אישור על רישום לנישואין ברבנות, להרשם לרכישת דירה בתנאים נוחים.

פרטים מלאים בסניפים: ירושלים רח' מרדכי בן הלל 15, **תל-אביב** רח' הארבעה 18/א', **חיפה** רח' י.ל. פרץ 32, **נצרת** רח' כרמל 9/4, **אשדוד** רח' אילת 4, **באר שבע** בנין מרכז הנגב, שד' הנשיאים פינת רח' מצדה, **אילת** רח' ששת הימים פינת לוס אנג'לס.

לשכת הפרסום הממשלתית. מ. קלנר

זוגות צעירים! הרשמו לדירה עכשיו.
שיכון ופיתוח לישראל בע"מ

משרד העבודה
אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

ביה"ס למלונאות „כרמל"
בהנהלת חב' מלונות „דן"
מלון „דביר" חיפה

קורס למלצרים / מלצריות
יפתח ב־6.4.75
משך הקורס 4½ חודשים.
מתקבלים מועמדים ומועמדות מעל גיל 18 בוגרי 8 שנות לימוד.

קורס לטבחים / טבחיות
יפתח ב־6.4.75
משך הקורס 12 חודשים.
מתקבלים מועמדים ומועמדות מעל גיל 18 בוגרי 8 שנות לימוד.

כל הבוגרים של כל הקורסים, העומדים בהצלחה בבחינות, יקבלו תעודות מקצועיות ממשלתיות. התלמידים זכאים למענק קיום יומי מטעם משרד העבודה והשתתפות בדמי נסיעות לביה"ס.

בדבר פרטים והרשמה:
נא לפנות למשרד ביה"ס „כרמל" במלון „דביר" חיפה, רח' יפה נוף 124, טל. 83717 או טל. 82777 בין השעות 14־8, או בכל משרדי שרות התעסוקה.

במדינה

העם

„אנא כורדי!"

נשיקה אחת קברה את מאבק הכורדים

מיליוני צופי־הטלוויזיה בעולם ובישראל ראו את המחזה. בכינוס ראשי מדינות־הנפט באלג'יר קמו השאה האיראני וסגן ראש־הממשלה העיראקי, ניגשו זה אל זה ונשקו איש את לחי רעהו.

בנשיקה זו הוחזר השלום בין שתי מדינות־הנפט המוסלמיות השכנות. ובחיבוק זה נמחץ העם הנתון בין השתיים: העם הכורדי.

הכורדים, שהם קרובי־גזע לעם האיראני, חיים בארץ המחולקת בין עיראק, איראן ותורכיה. כאשר הכריזו הכורדים העיראקיים על מילחמת־שיחרור, כדי להבטיח לעצמם אוטונומיה (אך לא מדינה עצמאית), זכו בתמיכה כימעט־גלוייה מצד האיראנים, שראו בכך מכשיר לפגוע בעיראק העויינת.

עכשיו הגיע השאה למסקנה שכדאי לו יותר להסתדר עם עיראק. בן־לילה נפסקה התמיכה האיראנית בכורדים, הצבא העיראקי פתח בהתקפת־מחץ, ולמילחמת־השיחרור הכורדית צפוייה כלייה.

בגידת ידיד. היה בפרשה זו לקח חשוב לכל אדם, ובמייוחד לכל אדם ישראלי. כוח לוחם, התלוי כולו בגורם זר, עלול ליפול בכל רגע קורבן לתהפוכות פוליטיות. הידיד הטוב ביותר עלול — כאשר משתנים האינטרסים שלו — לבגוד בבני־חסותו.

התלות הישראלית בגורם בינלאומי אחד ויחידי נראית, לאור פרשה זו, כסיכון חמור. רבים בישראל בטוחים בסיוע האמריקאי הניצחי עד־כדי־כך, שנדמה להם כי אין כל צורך להגיע לשלום עם העולם הערבי, מה־גם שמחיר השלום הוא יקר.

גורל הכורדים יכול לשמש גם לישראלים אלה מזון למחשבה.

כלכלה

השחר אחרי פסטיבל בן־שחר

חגיגה היתה כללית. למחרת היום התעוררו הספיקות

במשך כמה ימים נערך בישראל פסטיבל משכר. הדו"ח של ועדת חיים בן־שחר, שהציע רפורמה כללית במס־ההכנסה, גרם להתלהבות מאוחדת. נדמה היה לרבים שהנה, סוף־סוף, במכה אחת, יבואו כל מחלות המשק לידי ריפוי. כל שכיר בישראל יזכה בפרס של תוספת־הכנסה, ואיש לא יינזק.

אבל כמו אחרי כל חגיגה, מתעורר החוגג למחרת בבוקר כשהרגשה לא־נוחה מעיקה על קיבתו. כך קרה גם הפעם.

פחות — או יותר? ככל שבחנו הסקטורים השונים של הכלכלה את הדו"ח, כן נראה שהוא מעורר שאלות רבות יותר, אם כולם ישלמו פחות מיסים, מניין יבוא הכסף לתקציב?

אין כל סימן לכך שהממשלה תקטין את התקציב שלה, התופח בהתמדה. רק אדם תמים יאמין כי בעיקבות דו"ח של פרופסור, ישלמו השכבות המייוחסות למס־ההכנסה את המיליארדים שעד כה היו פטורות מתשלומם. במשק, כמו בפוליטיקה, קובעים יחסי־כוחות, לא חוות־דעת אקדמאיות. השכבות אשר יכלו להשיג לעצמן שיחרור ממס, ביגלל כוח־הלחץ שלהן בחוגי הצמרת, לא ישתנו ביגלל דו"ח בן־שחר.

הרעיון של חיסול העיוותים, ותשלום משכורת גלוייה מעל לשולחן, קסם מאוד. אולם רבים מן המוקסמים עלולים להתחרט על כך בעוד כמה חודשים, אם יתברר להם כי בסופו של דבר ישלמו לא פחות מיסים מאשר קודם־לכן, ואולי אפילו יותר. כי הפרק הנוגע לשכירים הוא היחידי שיש לו סיכוי להתבצע.

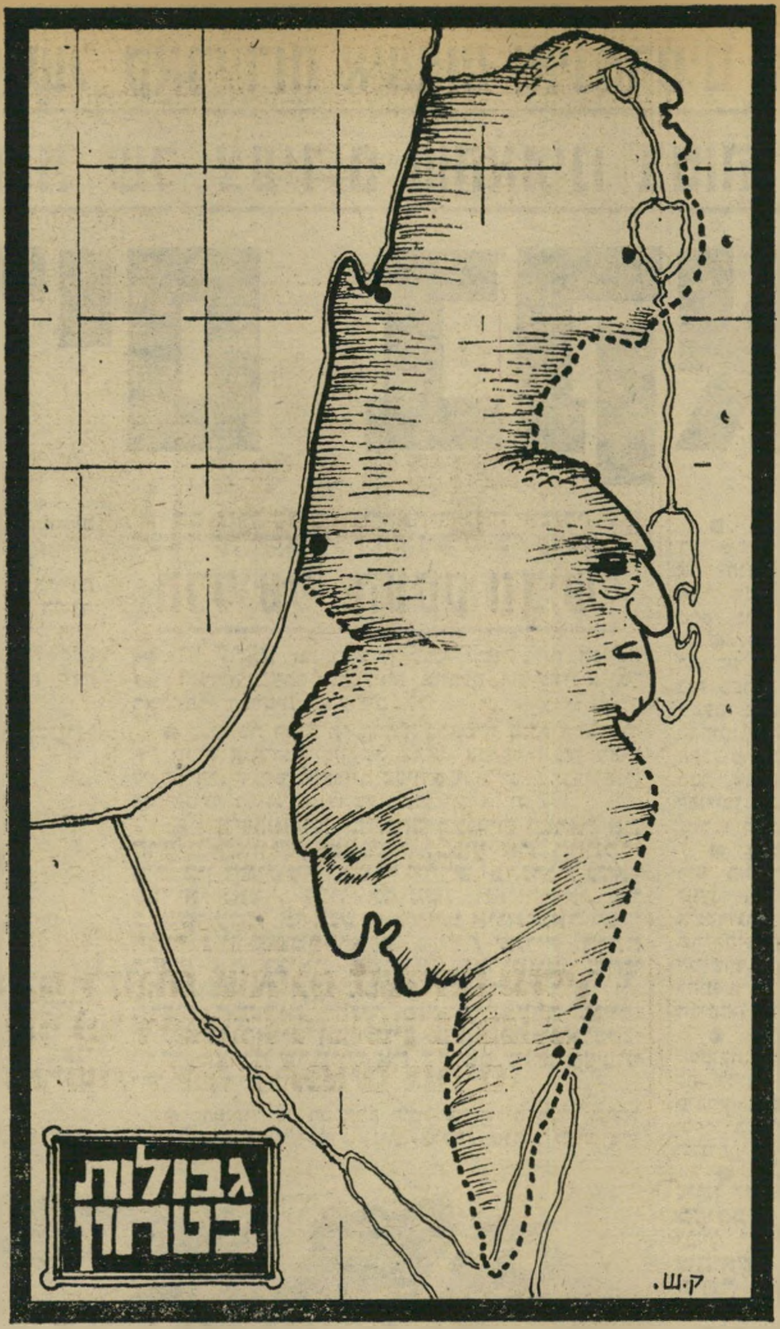

שלושה ימים אחרי הפסטיבל, כבר נשמעה מכל הצדדים נימה זהירה הרבה יותר. „נצטרך לבדוק ולשקול," אמרו נציגי ההסתדרות והמעסיקים כאחד.

יחסים מרחביים

היונים על הכוונת

נגד מי מכוונות פעולות הפידאיון? קובע ג'יבריל: נגד היונים בישראל

נגד מי מכוונות פעולות האירגונים הפלסטיניים הקיצוניים?

תשובה מפתיעה על כך נתן בשבוע שעבר האדם, שהוא הרוח החייה של הסימת הפעולות: אחמד ג'יבריל.

לדבריו, מכוונות הפעולות קודם־כל נגד היונים בישראל.

מתכונת קריית־שמונה. ג'יבריל הוא איש־מיסתורין. אין הוא מרשה לצלם אותו. אפילו מוצאו המדוייק אינו ידוע. ידוע רק כי הגבר בן ה־45 היה סרן בצבא הסורי, פרש ממנו ב־1958, הצטרף לאחר מכן לפתח, פרש והצטרף לחזית העממית לשיחרור פלסטין של ג'ורג' חבש. אבל גם חבש נראה לו מתון מדי, הוא פרש מאירגונו וייסד את „החזית העממית לשיחרור פלסטין — המיפקדה הכללית."

זהו אירגון קטן, הממלא תפקיד מייוחד בין אירגוני הפידאיון. כי הוא הקיצוני ביותר, והוא מכריח את האירגונים האחרים ללכת בעיקבותיו. פעולת קריית־שמונה, שבוצעה בפקודת ג'יבריל, קבעה את המתכונת גם לאירגונים אחרים, ממעלות עד סאבוי.

ג'יבריל שולל כל הסדר עם ישראל, מתנגד למדינה פלסטינית בגדה וברצועה, חותר להשמדת מדינת־ישראל. איך? על־ידי מניעת כל הסדר עימה, ויצירת מצב שיגרור את מדינות־ערב למילחמה בעל כורחן.

„המתונים בישראל." כרוח החייה של „חזית הסירוב," המתנגדת לכל הסדר, פועל ג'יבריל קודם־כל נגד יאסר עראפאת. הוא מאמין שעראפאת חותר לפשרה עם ישראל, באמצעות הקמתה של מדינה בגדה וברצועה.

בכך אין חידוש. החידוש בשיחתו עם עיתונאית ערבייה, העובדת למען עיתון מערבי (וושינגטון פוסט), הוא בפיסקה הבאה:

„אנחנו החלטנו לערוך פעולות־התאבדות כדי למנוע הסדר מדיני," אמר ג'יבריל לג'וסלין סאב. „הן יביאו בלי ספק לכך שהמתונים בישראל יצטרפו יותר ויותר לשורות הקיצוניים, ויתנו את ידם לפשיטות ישראליות בלבנון."

בפשיטות ישראליות אלה תולה ג'יבריל את תיקוותו הגדולה. כי הן ידחפו, לדעתו, את מדינות־ערב למילחמה, בניגוד לרצונן.

מסתבר כי „חזית הסירוב" הערבית סומכת על „חזית הסירוב" הישראלית. ככל שתגובות ישראליות תהיינה קיצוניות יותר, כן ייטב לג'יבריל — כי באותה מידה תתקרב המילחמה הכללית, וייעלמו סיכויי ההסדר השנוא עליו.

ובלי הסדר, כך משוכנע ג'יבריל, לא תוכל ישראל להחזיק מעמד לאורך ימים.

ההסתדרות

מוקד - של מה?

אל תגנה את הממשלה — ותופיע בטלוויזיה

צוות הטלוויזיה ישב במקומו, משועמם.

בזה אחר זה קמו הנואמים בישיבת הוועד־הפועל של ההסתדרות, תקפו את מדיניות הממשלה. מפעם־לפעם פרצו סערות־זוטא, אך אנשי הטלוויזיה הביטו בהן באדישות. הם צילמו בראשית הישיבה את המזכ"ל, ירוחם משל, ואת דובר הליכוד, הח"כ הבית־שאני דויד לוי. לאחר־מכן כיבו את אורות־הצילום, נחו במשך שעה וחצי, כאילו הם ממתינים למשהו.

ואז, לפתע, זינקו ממקומם. משל מסר את רשות־הדיבור ליאיר צבן, ראש מק"י ודובר סיעת מוקד.

עוד לפני שאמר צבן את המילה הראשונה, נדלקו האורות בארבע פינות האולם, וצלם־הטלוויזיה צילם באופן קדחתני. הוא הנציח את כל נאומו של איש מק"י. כשסיים צבן את דבריו, פירק הצוות את המצלמה, המנורות ושאר מכשיריו, הסתלק מן הישיבה מבלי להמתין להמשך ולהצבעות.

פיצוץ ופרס. לאיש מן הנוכחים בישיבה לא היה ספק כי הצוות פעל על־פי הוראה מגבוה. הם תמהו מה גרם לכך. כי צבן לא השמיע שום סנסציה, חזר בדבריו על תקו הכללי של הנואמים האחרים.

אולם לא היה זה הדבר המוזר היחידי שקרה באותה ישיבה, והקשור בפעולת סיעת מוקד. סיעה זו היא, כיום, נציגות של מק"י. כי המרכיב השני של סיעת מוקד — תנועת תכלת־אדום — חדל מלקחת חלק בדיוני הוועד־הפועל מזה כמה חודשים, כאשר נציגה, איש גן־שמואל רן כהן, הצטרף זמנית לצבא־הקבע ופרש מפעילות פוליטית.

לפני הישיבה, נעשה ניסיון להגיש הצעת־החלטה משותפת של כל הסיעות הקטנות, בגנות מדיניות הממשלה. הצעת־ההחלטה נוסחה וזכתה בהסכמה כללית — אך אנשי מק"י הודיעו שלא יצטרפו אליה. כתוצאה מכך התפרקה החבילה, וכל סיעה קטנה הגישה הצעה משלה. כל ההצעות התנגדו בחריפות למדיניות הכלכלית החדשה של הממשלה.

אולם בתום הישיבה התרחשה אפתעה. נסתבר כי הסיעה היחידה שלא הגישה שום הצעת־החלטה משלה היתה סיעת מוקד. היא הסתפקה בהגשת סעיף על תוספת־היוקר, אך הסירה גם אותו, על־פי בקשתו של ירוחם משל, שטען — בצדק — כי עניין זה אינו עומד כלל על סדרי־היום.

כאילו כדי למסור פרס למוקד על אי־הצטרפותה להחלטת־הגינוי, שידרה הטלוויזיה באותו ערב כתבה על הישיבה שבמרכזה עמד יאיר צבן. מילבד דברי משל ואיש הליכוד, היו דבריו היחידים ששודרו. דיעות הסיעות האחרות לא הוזכרו אפילו ברמז. הצופה מוכרח היה לקבל את הרושם כי מילבד שתי סיעות־הענק, מק"י היא הגורם היחידי בשטח.

דיעות

האיש מרמאללה

„המימשל הצבאי אינו רוצה בכוחות־שלום, אלא בכוחות־כניעה..."

„אני מוסר את רשות־הדיבור לבשיר אל־ברגותי," אמר המנחה, נתן ילין־מור.

הקהל המופתע בקולנוע תכלת, שבא להמשך הדיון בבעייה הפלסטינית ועידת ז'נבה, פרץ במחיאות־כפיים סוערות. כי לפני כמה ימים זוכה אל־ברגותי, מנהיג קומוניסטי מרמאללה, על־ידי בית־המישפט הצבאי מכל האשמות הביטחוניות שייוחסו לו. האשמות אלה נבעו מן העובדה שאל־ברגותי העביר למנהיג קומוניסטי בעמאן דו"ח פוליטי על המצב בגדה המערבית.

סנסציה בקולנוע. הקהל הסתכל בסקרנות בגבר השחום, נמוך־הקומה, שדמה לשארל בואייה בימי צעירותו. אולם לא רק מראה המנהיג הפלסטיני עניין את הנוכחים, אלא גם הבשורה שהיתה בפיו.

עצם הופעתו של מנהיג פלסטיני בכינוס תל־אביבי היה בבחינת סנסציה. אומנם, עסקנים קשישים מן הגדה הופיעו לא פעם בסימפוזיונים בתל־אביב ובירושלים, אך אל־ברגותי היה שונה מהם. כי הוא מנהיג פעיל של מיפלגה קיימת, הפועלת כיום בגדה בצורה בלתי־רשמית.

(המשך בעמוד 24)

על המיזבח העכור של קאריירות אישיות ואינטרסים מיפלגתיים, הוקרבו

11 שנות־חיים יקרות של צעירים שהאמינו בטוהר ממשלת ישראל

קבורים בקאהיר

רוח־הרפאים של עסק־הביש שוב מהלכת אימים במדינת־ישראל.

אותה פרשה אומללה כבר קברה תהתיה את הקאריירה המזהירה של שר־הביטחון פינחס לבון (1954), הפילה את ממשלת ישראל (1961), שמה קץ לשילטונו של דויד בן־גוריון (1963) ופילגה את מפא״י (1965). בכל פעם שהיה נדמה כי הנה חוסלה הפרשה סופית, היא שבה וקמה מקיברה כדי לגרום למהומות חדשות.

השבוע התפוצצה הפרשה מחדש, לנגד עיני

מאת

אורי אבנרי

מיליון צופי־טלוויזיה, כאשר שניים מנידוני ה־עסק־הביש נשאו אצבע מאשימה כנגד ממשלת־ישראל והשמיעו אישום מחריד: שהם ישבו ב־כלא המיצרי במשך 11 שנים מיותרות, מפני שראשי ישראל לא נקפו אצבע לשיחרורם כשהדבר היה אפשרי וקל.

לגבי האזרח הרגיל, נשמע הדבר כאישום שאינו יכול להיות נכון. המאשימים עצמם חשבו, אולי, שהדבר היה רק מחדל שמקורו באדישות או בהזנחה.

ייתכן שגם הם לא העזו כלל עד דעתם את מלוא האמת המחרידה: אותם מנהיגים שניצלו את תמימותם וסיכנו את חייהם בהרפתקה מטורפת ב־1954 במצריים, החליטו בדם קר שעליהם להישאר קבורים בכלא המצרי, כדי למנוע שערורייה בישראל.

הם גזרו על נידוני־קאהיר גורל אכזרי, כדי לשמור על הקאריירה הפוליטית של עצמם.

הכל על „העסק הביש"

כדי לרענן את הזיכרון לגבי השתלשלות הפרשה הגדולה ביותר שהסעירה אי־פעם את מדינת ישראל, הרי הפרטים העיקריים:

● „הרשת המצרית" הוקמה בראשית שנות ה־50 על־ידי שליח אגף־המודיעין של צה״ל, אברהם („ג'ון דארלינג") דר, שגייס במצריים צעירים יהודיים, מחברי תנועות־הנוער הציוניות, לרשת־ריגול ישראלית.

● **ב־1954 הגו מישהם בצמרת ישראל את הרעיון האווילי, שאפשר למנוע את ההתקרבות בין המישטר המצרי החדש, בהנהגת גמאל עבד־אל־נאצר, לבין המימשל האמריקאי, שבראשו עמדו אז הנשיא דווייט אייזנהואר ושר־החוץ ג'ון פוסטר דאלס. מטרה שנייה היתה למנוע את יציאת החיילים הבריטיים, שחנו עד אז באיזור תעלת־סואץ. לצורך זה הוטל על הרשת המצרית להניח פצצות־תבערה במוסדות אמריקאיים ובריטיים בקאהיר ובאלכסנדריה, בצורה שתעורר את הרושם שזהו מעשה־ידי המצרים עצמם.**

● הפיקוד על המשימה הוטל על שליח אמ״ן שפעל בגרמניה, אברי זיידנוורג (כיום אלעד), שנודע לאחר־מכן בכינויו „האדם השלישי". אברי היה מוסווה כאיש־עסקים גרמני בשם פאול פראנק, והוא נשלח למצריים כדי לפקד על הרשת בעת ביצוע המשימות.

● הפצצות הונחו החל ב־2 ביולי 1954 ועד ל־23 באותו חודש. אז נתפס הצעיר היהודי פיליפ נתנזון בפתח קולנוע ריו בקאהיר, כאשר פצצת־תבערה, שהיתה בכיסו, החלה בוערת בטרם עת. כתוצאה מכך נתפסו חברי ה־רשת, אולם אברי הצליח להסתלק ממצריים.

● אחרי מישפט ממושך נידונו שניים מראשי הרשת, ד״ר משה מרזוק ושמואל עאזאר, למוות והוצאו להורג. אחד הנאשמים, קצין־המודיעין הישראלי מכס בנט, התאבד. שמונה הנאשמים האחרים — וביניהם צעירה אחת, מרסל ניניו — נידונו לעונשי־מאסר ארוכים.

● ממשלת ישראל, בראשות משה שרת, הכריזה כי הפרשה כולה אינה אלא עלילה מצרית מיפלצתית, ואירגנה מערכה עולמית נגד ממשלת מצריים. שליחים שונים מטעם ממשלת ישראל, וביניהם חבר יהודי בפרלמנט הבריטי, מוריס אורבך, השתדלו למען האסירים מאחרי הקלעים בקאהיר. נשיא מצריים, גמאל עבד אל־נאצר, סבר שפסק־הדין שניתן הוא מתון, מה־גם שזמן קצר לפני־כן הוצאו להורג ראשי מחתרת „האחים המוסלמים", שזממו לרצחו.

● בצמרת ישראל התלקחה, מייד עם היוודע המאסרים במצריים, שערורייה סודית. ראש־הממשלה משה שרת, יזם חקירה חשאית, שבה נתגלה מצב מחריד של אינטריגות הדדיות בצמרת מערכת־הביטחון, בעיקר בין שר־הביטחון פינחס לבון, הרמטכ״ל משה דיין ומנכ״ל המישרד, שימעון פרס. בעיקבות החקירה נאלץ לבון להתפטר. דויד בן־גוריון הוחזר משדה־בוקר ונתמנה כשר־הביטחון בממשלת שרת.

● לבון טען כי מעולם לא נתן את ההוראה לביצוע הפעולה. ראש אמ״ן, אל״מ בנימין ג'יבלי, טען כי לבון נתן לו את ההוראה באמצע יולי 1954. כדי להוכיח זאת, פיברק ג'יבלי אחר־מעשה מיסמכים מזוייפים ועדויות־שקר, בעזרת משה דיין. הוא העלים את הפעולות הראשונות, שאירעו לפני התאריך שנקבע.

● **הפרשה כולה נשמרה כסוד כמוס, ולא ניתן לפרסם אף רמז עליה, עד אשר התפוצצה בעיקבות פעולתו של השופט (כיום ח״כ) בנימין הלוי. הלוי דן אז במישפטו של אברי, שהואשם והורשע בעבירה ביטחונית שלא היתה קשורה בעסק־הביש. במהלך מישפט זה סיפר אברי על חלקו בעסק־הביש ועל עדות־השקר שנתן בפני ועדת־החקירה הסודית. השופט המזועזע העביר את המידע לידיעת ראש־הממשלה דויד בן־גוריון — וכך החלה הפרשה הגדולה, שבמרכזה עמדה השאלה: „מי נתן את ההוראה?"**

● כאשר דחתה הממשלה את תביעתו של בן־גוריון למנות „ועדת־חקירה מישפטית" לבירור האשמה, התפטר בן־גוריון והפיל את הממשלה. פינחס לבון הודח מתפקידו כמזכ״ל ההסתדרות, אחרי עימות דרמאתי במוסדות המיפלגה. הכנסת הרביעית פוזרה, ואחרי הבחירות חזר בן־גוריון לשילטון. אולם הקרע שנוצר לא אוחה, בן־גוריון פרש מן השילטון ב־1963, פילג את מפא״י והקים את רפ״י — כל זה ביגלל תביעתו החוזרת להקמת ועדת־חקירה מישפטית לבירור פרשה זו.

● פירטי הפרשה פורסמו בארץ לראשונה על־ידי העולם הזה (1201) ב־28 בספטמבר 1960, על־סמך מקורות מצריים, ולאחר־מכן במלואם, על־אף איסור הצנזורה, בצורת סיפור „דימיוני" בשם „פרשת אלכסים." (העולם הזה 1385, בפסח 1964).

● אסירי עסק־הביש שוחררו מן הכלא המצרי בעיקבות חילופי־השבויים שנערכו ב־1968, שעה שהוחזרו למצריים אלפי השבויים של מילחמת ששת־הימים. בואם נשמר בסוד כמוס, ורק כעבור שנים נמסר הדבר לציבור.

הבגידה הצינית

השבוע, מעל מסך הטלוויזיה, נשאו משתתפי עסק־הביש לראשונה את קולם — ותוך כדי כך השמיעו האשמה מחרידה מאין כמוה.

(למעשה כבר השמיעה גיבורת הפרשה, מרסל ניניו, אותה טענה עצמה לפני חצי שנה בראיון בגלי צה״ל, אך משום־מה לא שם איש את ליבו לשידור זה, והוא לא עורר כל הד.)

וזו הטענה:

בבית־הסוהר הם הכירו את עלי אמין, אחד משני ה־אחים־העיתונאים המצריים שעלו לגדולה לפני המהפכה המצרית, הודחו, ולאחר־מכן נאסרו באשמת ריגול לטובת ארצות־הברית. עלי אמין, שחזר בינתיים שוב לגדולה, סיפר לחברי־לכלא, אנשי הרשת, כי עבד־אל־נאצר היה מוכן להחליפם בשבויים המצריים שנפלו בידי ישראל במילחמת־קדש בסוף 1956, ואף הודיע על כך לאמין, שהיה ממונה מטעמו על המשא־והמתן להחלפת השבויים. אחד השבויים האלה היה השופט הצבאי שדן אותם. אולם לתימהון המצרים, לא דרשה ממשלת ישראל את הכללת נידוני עסק־הביש בחילופים אלה.

„פרשת אלכסים"

ציור זה ליווה את הסיפור ה„בדיוני" שפורסם בהעולם הזה בפסח 1964, ושנתן לראשונה את הפירוט המלא של עסק־הביש ומסכת השקרים והזיופים שבאה בעקבותיו. הסיפור חובר בעזרת מידע שהוברח מן הכלא על־ידי אברי־אלעד, פרטים ממקורות ישראליים אחרים וחומר מצרי. בסיפור הוחלפו הארצות — כשעסק־הביש נעשה כביכול בתורכיה, בידי יוונים.

הצגה של צביעות

בחתונתה של מרסל ניניו, בנובמבר 1971, היתה גולדה מאיר המחותנת הראשית וגנבה את ההצגה. אז לא העז עדיין איש להגיד בפומבי שבשעה שגולדה כיהנה כשרת־החוץ נתקבלה ההחלטה הצינית שלא לדרוש את שיחרור נידוני־קאהיר במיסגרת חילופי־השבויים של מילחמת־קדש. בתמונה, מימין: אסיר־קאהיר ויקטור לוי ואשתו, אחיו של שמואל עזאר שהוצא להורג, גולדה מאיר, אחיו של ד"ר מרזוק שהוצא להורג, ונידוני־קאהיר מרסל ניניו, רוברט דסה ופיליפ נתנזון. הם סבלו 11 שנים מיוותרות ביגלל חשבון אישי ומיפלגתי של ראשי־המדינה.

כתוצאה ממחדל מזעזע זה ישבו הצעירים, האלה, במשך 11 שנים יקרות נוספות של חייהם, בכלא המצרי — מראשית 1957 (כאשר הוחלפו שבויי מילחמת־קדש) ועד 1968 (כאשר הוחלפו שבויי מילחמת ששת־הימים).

בכך מלאה כוס־התרעלה שלהם. לא זו בלבד שתמימותם ונאמנותם לישראל נוצלה בצורה צינית לשם ביצוע פעולת־טרור שהם לא הוכשרו לה ושרבים מהם התנגדו לה בליבם, מפני שסיכנה את חייהם של אזרחים מצריים חפים־מפשע; ולא זו בלבד שלא נעשה דבר כדי להצילם כאשר עלו המצרים על עיקבות הרשת — אלא שנגזר עליהם לשבת שנים ארוכות בכלא שעה שניתן היה בנקל לשחררם.

האנשים האחראיים באותה תקופה היו ראש־הממשלה ושר־הביטחון דויד בן־גוריון, הרמטכ"ל משה דיין, מנכ"ל מישרד־הביטחון שימעון פרס ושרת־החוץ, גולדה מאיר. היתה זו אותה גולדה ששפכה דימעות־תנין של אושר וגנבה את ההצגה, בעת חגיגת־נישואיה של מרסל ניניו בנובמבר 1971.

מי היה האחראי הישיר?

משה דיין מילא השבוע את פיו מים, סירב להגיב. מישהו דאג לפרסם בעיתונות כי האחריות הישירה רובצת על ראש המוסד למודיעין והממונה על שירותי־הביטחון בימי מיבצע־קדש, איסר הראל. הראל טען, שהאחריות היתה מוטלת על ראש אמ"ן (ראה כתבה).

על מיזבח עכור

אולם ויכוח זה הוא מישני. ברור שלא ראש אמ"ן דאז ולא ראש המוסד דאז יכלו להחליט אם לעמוד על החזרת אסירי־קאהיר במיסגרת חילופי־השבויים של 1957, או לא.

על כך יכלה להחליט רק הרביעייה בן־גוריון—דיין—פרס—גולדה.

בן־גוריון נפטר, ואינו יכול להשיב. אולם שלושת האחרים חיים — והסירוב של שלושתם להסביר את חלקם בפרשה מהווה עכשיו שערורייה הזועקת לשמיים.

כל אחד מהשלושה חייב לציבור כולו, ולאסירי־קאהיר בפרט, להסביר כיצד ומדוע נתקבלה ההחלטה הצינית והאכזרית, להפקירם בכלא המצרי.

בהעדר תשובה מפיהם, אין מנוס מלהסיק את המסקנות ההגיוניות, המתבקשות ממש מעצמן:

אסירי־קאהיר הופקרו ב־1957 לגורלם, מפני ששיבתם ארצה אז היתה עלולה לפוצץ את כל פרשת עסק־הביש, שנשמרה בסוד כמוס.

כל המעורבים בפרשה קיוו שהפרשה לא תיוודע לעולם. הם לא יכלו להעלות על דעתם שהיא תתפוצץ, לגמרי במיקרה, בשנת 1960, בעיקבות פעולתו הבלתי־צפוייה של השופט בנימין הלוי.

לכל המעורבים היה ברור שפיצוץ הפרשה יזעזע את אמות־הסיפים של שילטון מפא"י, כיוון שפינחס לבון היה מוכן לצאת, בהזדמנות הראשונה, בהתקפת־מחץ על האנשים שהדיחוהו מתפקידו כשר־הביטחון.

מי היו האנשים שהחליטו כפי שהחליטו?

האצבע מצביעה קודם־כל לעבר משה דיין, הרמטכ"ל בתקופת עסק־הביש ומילחמת־קדש.

דיין הצליח להיחלץ משיני הפרשה בכישרון עילאי. ועד היום לא נמצאה שום הוכחה חותכת המטילה עליו במישרין את האחריות לביצוע עסק־הביש. אולם קיימות לכך הוכחות נסיבתיות רבות.* התנהגותו בעת ביצוע הפעולה מעוררת חשד כבד. אין ספק שדיין נטל חלק ביצירת מסכת עדויות־השקר, שבעזרתן הודח לבון. ביומנו של משה שרת, שחלקים ממנו פורסמו לאחרונה, מתואר דיין כ„שליח השטן", שהשליט בצמרת מערכת־הביטחון מישטר של כחש, מירמה ואינטריגות.

למחרת מיבצע־קדש היה שימעון פרס איש כל־יכול, בעל השפעה עצומה על בן־גוריון. ככל שנודע עד כה, לא היה פרס מעורב במישרין בעסק־הביש, אך הוא לקח חלק פעיל באינטריגות שהביאו להדחת אויבו, לבון.

לכל צמרת מפא"י — בן־גוריון, גולדה וחבריהם — היה אינטרס חיוני לא להביא לגילוי השערורייה הגדולה של העסק־הביש, שעלול היה להפיל את ממשלתם ולערער את שילטונם במדינה.

אין מנוס מן המסקנה שעל מיזבח עכור זה הוקרבו שנות־חייהם של אסירי קאהיר.

* תיאור מלא של עסק־הביש וריקעו המדיני מצוי בסיפרי מילחמת היום השמיני.

פרשה עלומה

משחלפה ההזדמנות הגדולה של חילופי־השבויים ב־1957, היה קשה יותר לאין ערוך להביא לשיחרור האסירים.

האסירים עצמם מסבירים זאת בכך שעם התפוצצות הפרשה בישראל, ב־1960, הבינו שליטי מצריים, כי בידיהם דגים שמנים, ולא היו מעוניינים עוד לשחררם. הסבר זה סביר למדי.

על כך תעיד הפרשה הבאה, שלא פורסמה עד השבוע האחרון:

בסוף שנות ה־50' באתי במגע עם המחתרת של חזית השיחרור האלג'ירית (פל"ן) בפאריס, ועם הנציגות הבלתי־רשמית של הפל"ן, שפעלה במיסדרונות האו"ם בניו־יורק. על־פי בקשתם יזמתי בישראל את הקמת „הוועד הישראלי למען אלג'יריה חופשית", כדי לפעול נגד המדיניות הרישמית של ממשלת ישראל דאז, שתמכה ביסודות הקיצוניים ביותר של הנחלנים הצרפתיים באלג'יריה נגד תנועת־השיחרור.

אצל שני הצדדים במגעים אלה היתה קיימת התיקווה שאם יעזור חלק ניכר מן הציבור הישראלי והיהודי למאמצי־השיחרור האלג'יריים, ייווצרו יחסים הדדיים ידידותיים, ובבוא היום תהיה אלג'יריה המשוחררת המדינה הערבית הראשונה שלא תהיה אנטי־ישראלית.

תיקווה זו התבדתה, מאחר שהוועד הישראלי לא הצליח לגייס את דעת־הקהל, שעברה שטיפת־מוח פרו־צרפתית, ולא היה מסוגל להעניק עזרה ממשית כלשהי לפל"ן. אולם היחסים הידידותיים שנוצרו במגעים אלה נמשכו.

אחרי שאלג'יריה זכתה בעצמאותה ואחמד בן־בלה עלה בה לשילטון, פניתי אל אנשי רשת הפל"ן בפאריס בבקשה: לשכנע את בן־בלה שיעשה מחווה של תודה כלפיהם וכלפינו, בצורה של השתדלות אצל עבד־אל־נאצר לטובת אסירי־קאהיר. בן־בלה היה אז ידידו הטוב ביותר של נשיא מצריים. וקיווינו כי התערבותו לטובת מרסל ניניו וחבריה תוכל להביא לשיחרורם.

לשימחתי הרבה, אכן נענה בן־בלה ליוזמה זו.

הוא היה אומנם אנטי־ישראלי קיצוני, ושנא את ממשלת ישראל *. אולם הוא הכיר בחוב שחב לאנשי רשת הפל"ן בפאריס, והודיע להם כי יעורר את העניין בפגישתו הבאה עם עבד־אל־נאצר.

אחרי הפגישה, הודיע לאנשים בפריס שנכשל.

עבד־אל־נאצר שמע את בקשתו, אך נתן תשובה מוזרה, בנוסח: „אינני שליט כל־יכול. אינני מסוגל להשפיע על שירותי־הביטחון שלי. שירותי־הביטחון המצריים מת־

(המשך בעמוד 20)

* היה לשינאה זו גם רקע אישי. כאשר היה בן־בלה אסיר בצרפת והכריז על שביתת־רעב ממושכת ומסוכנת, פעלה ממשלת ישראל נגד התערבות האו"ם לטובתו. גולדה עשתה זאת כדי להתחנף לדה־גול, אך זה זרק אותה ברגע שהגיע להסכם עם בן־בלה.

אברי ומקום הפעולה

אברי אלעד (זיינדוורג), האיש שנשלח נגד רצונו לפקד על הפיגועים במצריים. משמאל: הספרייה האמריקאית בקאהיר, אחד האתרים שנגדם בוצעו פעולות־החבלה של הרשת הישראלית, שנועדו לסכסך בין מצריים וארצות־הברית, אשר התקרבו אז זו לזו. פיגועים אחרים בוצעו נגד אתרים בריטיים במצריים ונועדו לסייע בידי האופוזיציה הימנית בבריטניה, שהתנגדה להוצאת חיל־המצב הבריטי שחנה באיזור תעלת־סואץ מאז ימי השילטון הבריטי במצריים.

אחרי שבמשך שנים הסעירה את המדינה השאלה: „מ

מי לא נתן את ההוראה?

ב־1967 נוסחה פנייה ישראלית רמת דרג לשילטונות קהיר לשיחרור אסירי קהיר. הפנייה התחשבה ברגישות המיוחדת של שילטונות קהיר וניסוחה הסופי נשקל היטב. נוסח הפנייה אושר סופית.

האחראי: משה דיין!

היה זה עוד לפני ששוחררו השבויים המיצריים שהיו בידי ישראל אחרי מילחמת ששת־הימים, ולאחר ששליח מיוחד, לא ישראלי, העביר פנייה ישראלית לשילטונות קהיר.

חודשים מיספר לאחר־מכן שוחררו הארבעה. שילטונות הכלא הודיעו להם לפתע כי הם פצועים. „אנחנו משחררים אותכם על תקן של פצועים, ולא תמורת שום טובות מישראל”, הסביר להם הסגל הרפואי של בית־הסוהר בו ישבו.

הראשון ששוחרר היה ויקטור לוי, שנידון למאסר־עולם. ללוי היה דרכון יווני, מה שהקל על סידור הניירות הפורמאליים לשיחרורו. שאר השלושה שוחררו מאוחר יותר. „כשהודיעו לנו כי עומדים לשחרר אותנו, חשבתי שיקחו אותנו לתעלת סואץ, יעבירו אותנו את המים ונהיה בישראל.”

מאת

יוסי ינאי

סיפרה השבוע מרסל ניניו. אך השבויים הוטסו לארץ דרך ז׳נבה.

שמונה שנים אחרי שיחרורם, יש לכל אחד מהארבעה דיעה משלו לגבי נסיבות העסק־הביש, פיצוץ המוסדות האמריקאיים בקאהיר, תפיסתם, ולגבי זהותם של האחראים לאסון זה.

מרסל זוקפת אצבע מאשימה כלפי מי שהיה אז ראש אמ״ן והיום תעשיין, בנימין ג׳יבלי, ולעברו של מי שהיה שר־הביטחון, פינחס לבון, השוכב כיום חולה בסנטוריום. „מי שהפעיל את אברי אלעד היה ג׳יבלי ומי שהיה שר הביטחון היה לבון,” אמרה.

פיליפ נתנזון
לא השתתף בשידור המפורסם בטלוויזיה ביום השישי האחרון

ויקטור לוי מבקש שיניחו לו לנפשו. „אני רוצה שקט, ושלא יחזרו אלי סיוטי הלילה,” אמר לוי השבוע לידיד שלו, ואילו רוברט („רובי”) דסה, העובד ככתב בטלוויזיה הערבית, אמר: „הרעיון של העסק־הביש היה רעיון טוב, וכל מי שהכיר את האווירה במצריים באותם ימים יסכים איתי. אני מוכן לחזור על זה שוב, אם אשלח.”

אולם בעוד דיעותיהם שונות וחלוקות לגבי הפרשה עצמה, אין הם מהססים כלל כאשר הם מבקשים להשיב על השאלה מי, לדעתם, לא נתן, משך 11 שנים, את ההוראה לפעול למען שיחרורם. מי היה אחראי לכך שהם נמקו בכלא משך כל השנים הללו. התשובה שאותה לא היו מוכנים למסור בטלוויזיה, אולם בפני ידידיהם הקרובים הם אומרים אותה בפה מלא, היא: „משה דיין.”

הפקרה מטעמים פוליטיים

היו מיספר הזדמנויות שבהן אפשר היה לקוות לשחרר את ארבעת נידוני קאהיר. ההזדמנות הראשונה נקרתה מייד אחרי מיבצע־קדש, עת היו בידי ישראל שבויים מצריים רבים, ביניהם קצינים בכירים, אשר מצריים רצתה בהחזרתם. בין הקצינים היה אף אב בית־הדין במישפטם של הנידונים ומי שהיה אחר־כך מושל עזה, הגנרל דיגווי.

הזדמנות אחרת נקרתה אחרי מילחמת ששת־הימים, עת היו שוב בידי ישראל שבויים רבים. בין שני תאריכים אלה, בסוחים הארבעה, היו עוד הזדמנויות, אולם כאנשי־ביטחון לשעבר אין הם מוכנים להרחיב עליהן את הדיבור, גם היום.

לדיבריהם, התנגד משה דיין לשיחרורם משך כל אותן שנים. דיין עצמו לא הסכים להגיב השבוע על הפרשה, ולכן אי־אפשר לדעת מהי האמת שלו בעניין זה. אך לנידוני קאהיר יש הסבר לשאלה מדוע התנגד משה דיין לשיחרורם: „אחרי מיבצע־קדש, העניין עוד היה טרי ודיין לא רצה שהוא יתגלה,” הסביר השבוע אחד מהם, „גם אחרי מילחמת ששת־הימים, התנגד דיין. אז הוא היה במלוא זוהרו, כשהערצת הציבור כלפיו מרקיעה שחקים. הוא פחד שפירסום הפרשה יפגע בהערצה זו והשיחרור שלנו היווה לגביו סכנה.”

משה דיין
עיניים עצומות

פרשת פיצוץ הסיפרייה האמריקאית ותפיסת הרשת הישראלית במצריים תפחה, והפכה פרשה מסעירה רק משום שכל אחד מהמעורבים בה הטיל את האחריות לה על האחר, ובגלל מערכת היחסים הפוליטית בין ראשי המדינה בתקופה שבה התפוצצה. אילו קם מישהו ואמר: „אני אחראי למחדל. אני אחראי לרעיון האווילי ולטיפול הכושל במיבצע,” היתה הפרשה מסתיימת בתוך המערכת הביטחונית אי הממשלתית, לכל היותר בהרחקת מישהו ממישרתו, אך בוודאי לא היתה הופכת לפרשת לבון המפורסמת, בה שלטו השקרים, הזיופים וההדחות לעדויות־שקר.

קבורים בקאהיר

(המשך מעמוד 19)

נגדים בתוקף לשיחרור אסירי קאהיר — וידי קצרה מלהושיע.”

אגב, טענה דומה מאוד, מנוסחת כמעט באותן המילים, השמיע גמאל עבד־אל־נאצר כאשר אנשי השמאל במחתרת הפל״ן ביקשו ממנו לשחרר מן הכלא את הקומוניסטים המצריים, שנמקו שם במשך שנים. גם אז אמר השליט המצרי: „מה הטעם? אני אשחרר אותם, ושרותי־הביטחון יאסרו אותם שוב.”

כיום ברור לי שנשיא מצריים פשוט הבין שאסירי־העסק־הביש מהווים אוצר, שניתן לי מכרו ביוקר בשעת־כושר מתאימה. ואכן, הוא הניח אותם על כף־המאזניים בעת חילופי השבויים ב־1968, אחרי מילחמת ששת־הימים, כאשר תמורת כל שבוי ישראלי הוחלפו מאות שבויים מצריים.

גירסתו של אברי

השבוע התעוררה נקודה אחרת, המעניינת את כל מי שהיה מעורב בחקירת קורות עסק־הביש המקורי. **אחת הנקודות הסתומות ביותר באירועי מצריים ביולי 1954 היתה: מדוע לא חולצו חברי הרשת, אחרי שפיליפ נתנזון נלכד על־ידי המישטרה המצרית?**

רשת־ריגול הגונה מכינה את כל המכשירים למיקרה מעין זה: דרכונים מזוייפים, דרך־בריחה מאורגנת מראש, שיטת־קשר לאזהרת כל המעורבים.

שום דבר כזה לא קרה במיקרה זה. לא היו דרכונים מוכנים. לא היתה דרך־נסיגה לחברי הרשת.

וגרוע מכל: איש לא הזהיר אותם, אחרי שהמישטרה המצרית כבר עלתה על עיקבותיהם, וכשעוד היתה להם שהות להסתלק.

לעומת זאת הצליח להסתלק מפקד־הפעולה הישראלי, אברי. הוא לא עשה זאת בנתיב־הנסיגה שהוכן מראש לכך, דרך סודאן, אלא דווקא בדרך הפשוטה ביותר, במטוס לאירופה.

אנשי־הרשת הממורמרים האשימו השבוע במחדל זה באופן כללי את המוסדות האחראיים בישראל. אך למקורבים לעניין, היתה לשאלות אלה משמעות מפורטת יותר.

קיימות גירסות שונות לגבי מה שהתרחש באותם שעות וימים גורליים.

אברי עצמו העביר אלי את גירסתו עוד מבין כותלי בית־הסוהר, כשהצלחנו ליצור בינינו קשר סודי. היא עזרה לי לחבר את הדו״ח הגדול הראשון על הפרשה, בצורת הסיפור ה„דמיוני” „פרשת אלכסיס.”

היה צורך לספר את הדברים בסיפור דמיוני, המתרחש כביכול בתורכיה, מכיוון שהטענה היחידה של הצנזורה להצדקת איסור הפירסום של כל רמז על העסק־הביש היתה שהפירסום יעמיד את שילטונות מצריים במצב שבו לא יוכלו לשחרר את הנידונים, מטעמי יוקרה. זוהי, אולי, הסיבה העיקרית שבגללה היו כל המעורבים מעוניינים באי־שיחרור הנידונים. שהרי עם שיחרורם ובואם לישראל, נעלמו כל הסיבות והתירוצים לאיסור פירסום הפרשה.

ואלה טענותיו של אברי:

- **הוא לא רצה לקבל על עצמו את הפיקוד על הפעולה, שנראתה לו מראש מסוכנת ואווילית. הוא הסכים תחת לחץ, אך בתנאי שיימסרו לו מראש דרכונים מזוייפים עבור כל אנשי הרשת. הובטח לו שהדרכונים יימסרו לידיו — אך ההבטחה לא קויימה מעולם.**
- הוא דרש לא לשתף את הד״ר מרזוק בפעולה, מפני שזה התנגד לה בחריפות. בקשתו לעכב את מרזוק באירופה נדחתה, ומרזוק הופיע במצריים ערב הפעולה, פעל כסגנו.
- אחרי שנתפס נתנזון בפתח קולנוע ריו, היתה לאברי שהות למכור את מכוניתו ולהסתלק בדרך הישירה. נתיב־הנסיגה דרך הגבול הסודאני נראה לו מסוכן מדי, ולכן בחר בטיסה לאירופה.
- העבירה הביטחונית, שבגללה נשפט על־ידי הלוי לתקופת־מאסר ארוכה (החזקת מיסמכים צבאיים סודיים), סוברקה ובויימה על־ידי שירותי־הביטחון הישראליים, כדי לסתום את פיו.

נתן את ההוראה?״ - מעלים נידוני קאהיר את השאלה:

אך פרשת אי־שיחרורם של נידוני־קאהיר מהשבי בן 11 השנים, בגלל שיקולים של פוליטיקה פנימית ויוקרה אישית, זו שהתגלתה רק השבוע, היא בוודאי אחד הדברים הנוראים שקרו אי־פעם במדינת ישראל ובצה״ל, המחנך את חייליו וקציניו לערכים של אי־הפקרת חברים.

האשמות פינג־פונג

השאלה הראשונה שהועלתה השבוע היתה: מי היה אחראי לאי־שיחרורם של הארבעה. חוגים מסויימים מיהרו להפיץ את הידיעה כי המוסד, שבראשו עמד אז איסר הראל, הוא שהיה אחראי על היחידה וממילא על שיחרורם, וכי בגללו לא שוחררו.

טען השבוע איסר הראל בפני כתב העולם הזה: „אין בזה שמץ של אמת. מעולם לא הייתי אחראי, בשום צורה שהיא, לטיפול באסירי העסק־הביש. הם היו שייכים ליחידה מיוחדת באמ״ן, ורק כאשר התפטרתי, ב־1963, עבר הטיפול למוסד. מאיר עמית, מי שהיה עד אז ראש אמ״ן והחליף אותי במוסד, לקח איתו יחידה זו מאמ״ן למוסד.״

לעומתו אמר השבוע מאיר עמית לכתב העולם הזה: „איסר הראל מבלבל את המוח. זה לא החשבון האישי הראשון שיש לו איתי. אני לא ידעתי על כל העניין עד שהגעתי למוסד. ולא העברתי איתי שום יחידה מאמ״ן למוסד.״

טען השבוע הראל: „אני לא ידעתי על כל העניין שום דבר. פיתאום הודיעו לי שהיה פיצוץ במצריים. גם בקשר לפאול פראנק (אברי אלעד), לא ידעתי כלום. האנשים שלי הודיעו לי שמסתובב בגרמניה איזה יהודי ומשוויץ בכל מקום שהוא איש־מודיעין ישראלי ושיש לו חומר רב על הפרשה.

ורק אז הסכימו בארץ לדרישתי להחזיר את אברי.״ נראה כי בעניין זה צודק הראל, והיחידה אכן היתה באחריותה של אמ״ן עד 1963.

ראש אמ״ן לאחר מילחמת־קדש, בתקופה שבה אפשר היה לדרוש את המרת הארבעה בשבויים מצריים, היה האלוף יהושפט („פטי״) הרכבי. הרכבי שימש בתפקיד ראש אמ״ן בשנים 1959—1955, והועף ממנו לאחר פרשת „ברווזי־המים״ המפורסמת.

אמר השבוע הרכבי לכתב העולם הזה: „נכון שהייתי אז ראש אמ״ן, אבל אני לא זוכר שום דבר מהעניין הזה. עברו עלי מאז הרבה דברים.״

טענת השיכחה הזו משונה קצת, לאור העובדה שהרכבי שימש משך ארבע שנים תמימות מפקדם של חיילים שנמקו בכלא מצרי. פרט מעניין: הרכבי, כמו סגנו באמ״ן אז, האלוף (מיל.) יובל נאמן, הם כיום יועציו הבכירים של שר־הביטחון שימעון פרס.

אפשר לבוא גם אל בנימין ג׳יבלי בטענות לגבי התנהגותו בתקופה שאחרי מיבצע־קדש. ג׳יבלי, אשר עף מאמ״ן בעקבות העסק־הביש, שימש אז כמפקד חטיבת גולני. אין ספק שג׳יבלי אחראי לנפילתם של הארבעה בשבי והוא, כמפקד לשעבר, צריך היה להפוך שמיים וארץ כדי לדרוש את שיחרורם. אולם לג׳יבלי, כמו לכל האנשים שהיו שקועים עד צוואר במים העכורים של העסק־הביש, היה רק אינטרס אחד: „לא לעשות גלים.״

גם אחרי מילחמת ששת־הימים, לא הסכים דיין לדרוש את שיחרורם של נידוני קאהיר. אולם מאיר עמית התעקש. הוא נפגש עם דיין ואיים כי יעורר שערוריה ציבורית אדירה, ערך מיספר שיחות מאחרי גבו של דיין, והצליח להשיג את החלטת הממשלה לדרוש לשחרר את השבויים.

בריחה במסווה של כדורסל

באותה עת החלו עיתוני מצריים, בראשות אל־אהראם, במיתקפה נגדית. למצרים היה ברור מה שלא היה ברור לכל הישראלים המעורבים בפרשה — כי ישראל תדרוש את החלפת הארבעה תמורת השבויים המצריים. עיתוני קאהיר יצאו בהכרזות, כי נידוני העסק־הביש חייבים לרצות את מלוא תקופת עונשם בכלא, ולא להשתחרר תמורת שבויים.

אך בין שתי מילחמות אלו, היו עוד הזדמנויות נוספות לניסיונות־שיחרור.

„היה

זה אחרי שהתברר לנו כי ישראל לא תהיה מעוניינת לשחרר אותנו,״ סיפר השבוע אחד מהם לידיד.

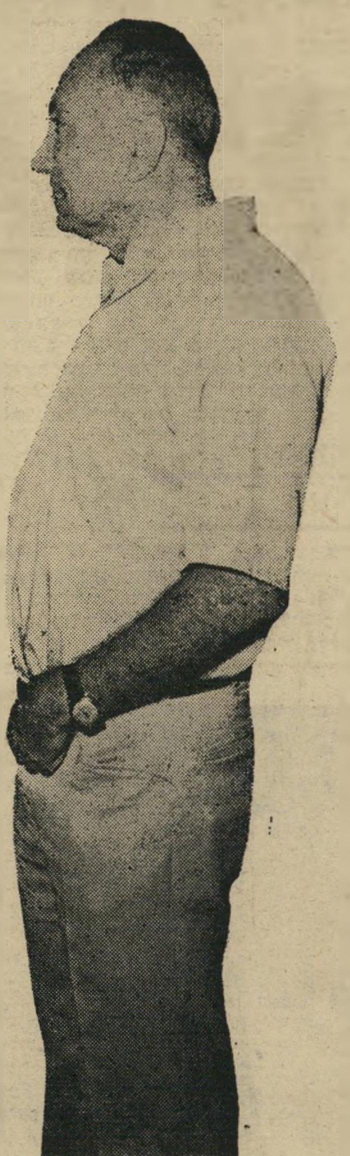

מאיר עמית
ביד תקיפה

איסר הראל
מאחרי הגב

„היתה לנו אז

קבוצת כדורסל בכלא. רוברט דסה היה המאמן, ויקטור לוי מנהל־הקבוצה, ופיליפ נתנזון הצלם הצמוד שלה.

„עם נבחרת־הכדורסל של הכלא, שאנחנו בעצם ניהלנו אותה, היינו משוטטים בין בתי־הכלא במצריים ועורכים תחרויות נגד נבחרות בתי־הכלא האחרים.

כשחזרו הארבעה לארץ, סיפרו להם על יחידת־קומנדו ישראלית אשר התאמנה לקראת מיבצע מיוחד, לחדור למצריים ולשחרר אותם מהכלא, ואף עמדה לצאת מיספר פעמים לפעולה זו, אך בגלל תקלות טכניות לא יצא המיבצע אל הפועל. הארבעה אינם מאמינים לסיפור זה, אולם הם החליטו בכל זאת לגלות את האמת על אי־שיחרורם. „נפגשנו עם כל מי שהיה מעורב בעניין. עם בן־גוריון ז״ל, משה דיין, לבון, עם כולם. בן־גוריון קיבל אותנו יפה. אבל לא היה מוכן לגלות כלום. ככה נהגו גם האחרים.״

משה דיין אמר השבוע על ארבעת אסירי קאהיר, לאחר שהפרשה התעוררה מחדש: „לא צריך להפוך אותם לקדושים מעונים.״ אולם מלבד מישפט זה, לא היה מוכן דיין להתייחס לפרשה כלל.

אך דיין עדיין חייב לציבור תשובה על השאלה מדוע הופקרו הארבעה. דיין, אשר החדיר לתוך צה״ל מושגים כמו: „אחרי!״ ו„לא להשאיר חייל בשטח״ וחינך צבא שלם על ערכים אלה, מואשם עתה באשמה, אשר מבחינה אנושית, חמורה יותר מכל ההאשמות הנכונות, והלא־נכונות, שהוטחו כלפיו אחרי מחדל יום־הכיפורים. ככל שיקדים דיין להסיר את הלוט מעל המיסתורין האופף את חלקו בפרשה מחרידה זו, כן ייטב לכולם.

על־פי בקשתו של אברי, נפגשתי איתו לבסוף בבית־הסוהר בגלוי, אך בנוכחות איש הש״ב. שירותי־הביטחון סירבו לשחררו אף יום אחד לפני תום מלוא תקופת־המאסר, בלי הפחתת השליש המקובל. אחרי שיחרורו כתב ספר, בעזרת עידוא בן־גוריון המנוח, ונתן לי לקרוא את כתב־היד.

בכתב־יד זה תיאר אברי את בריחתו בצורה שקשה היה להאמין לה. לדבריו נזדמן לו לפני־כן להציל את חייו של ילד טובע בחוף אלכסנדריה. כאשר ברח ממצריים והגיש את הדרכון שלו לפקיד־הגבול בנמל־התעופה, רצה הגורל שזה יהיה דווקא אביו של אותו ילד. הפקיד איפשר לו לעבור, וכך ניצל מתלייה.

גירסתו של איסר

איסר הראל היתה גירסה שונה לגמרי. בשנות כהונתנו המשותפות בכנסת נזדמן לנו להחליף כמה פעמים דיעות על נושא זה, שריתק את שנינו, מאחר ששנינו עסקנו בו בצורות שונות.

איסר האמין באמונה שלמה כי אברי מסר את הרשת לידי המצרים. בעיניו, ההסבר [illegible] להתנהגותו של אברי בימים [illegible] נאסר בידי המצרים, [illegible] וחם שיחררוהו מתוך [illegible]. איסר לא פסל אף [illegible] עם המצרים

אולם מילבד ההוכחות הנסיבתיות, לא היתה בידי איסר שום עדות ישירה שבכוחה להרשיע את אברי, ועל־כן לא הועמד לדין על אשמה כזאת. איסר דאג להאשמתו של אברי בעבירה ביטחונית אחרת, ולאי־ניכוי השליש מתקופת מאסרו, מפני שקיווה עד הרגע האחרון שאברי יישבר וימסור את האמת. אדם כמו איסר לא יכול היה לסבול כי בפרשה כזאת יישארו דברים סתומים.

אולם אברי לא נשבר, והוא עומד גם כיום בתוקף על כך שהוא חף מכל פשע, אלא שנפל קורבן למזימות ראש אמ״ן ב־1954, ולמזימותיו של איסר שעה שהורשע בעבירה ביטחונית.

השבוע קיבל עניין זה מיפנה חשוב ביותר. בין שאר טענותיהם, שהשמיעו בתום־לב, גילו אסירי־קאהיר, כי הם נשברו בחקירה המצרית מייד עם מעצרם, וגילו לחוקריהם את כל הידוע להם. (הדבר מסביר, אגב, את ניסיונה של מרסל לשים קץ לחייה בעת החקירה, על־ידי קפיצה בעד חלון.) בין השאר גילו לחוקרים כי מפקד הרשת הוא סוכן ישראלי המתחזה כסוחר גרמני בשם פאול פראנק.

בכל זאת לא נעצר אברי (לדבריו), אלא המשיך להתהלך חופשי במצריים במשך שבועיים, הספיק למכור את המכונית שלו ולהסתלק. באותם הימים לא עשה (לדבריהם) דבר כדי להזהיר את חברי־הרשת שלא נעצרו עדיין, וביניהם שמואל עזאר, אחד מן השניים שהוצאו לאחר־מכן להורג בתלייה.

אגב, מוזר שאיסר הראל לא שותף בשום תחקיר שנערך על הפעולה אחרי בואם של אסירי־קאהיר לישראל. כמי שעסק בחקירת הפרשה במשך תקופה כה ארוכה, בוודאי יכול היה לתרום משהו להבהרת פרטיה.

מי מעוניין באמת?

אילו נערך עתה עימות בין אסירי־קאהיר לבין אברי, בנוכחות המומחים שעסקו בחקירת עסק־הביש — ניתן היה סוף־סוף לגלות את מלוא האמת על הפרשה הקודרת ביותר בתולדות מדינת־ישראל.

אולם איש בצמרת המדינה אינו מעוניין בגילוי אמת זו.

וזוהי, כנראה, הטענה העיקרית שבפי אסירי־קאהיר: שנאסר עליהם אפילו לפרסם את גירסתם בספר, שהיה הופך בלי ספק רב־מכר עולמי, בעוד שלמרגל וולפגאנג לוץ (גזר־אריה), שנתפס כמה שנים אחריהם וישב עימם בכלא, ניתן לפרסם ספר שתורגם לכמה שפות.

אסירי־קאהיר נשארו אנשים טובים ותמימים, כפי שהיו מלכתחילה. אחרת, היו מבינים את ההבדל בין שתי הפרשות:

לאיש לא היה עניין לסתום את פיו של לוץ, מפני שפרשתו לא סיכנה את הקאריירה של איש מאנשי השילטון בישראל.

אולם העסק־הביש של 1954 נשאר עדיין סתום מבחינות רבות וחשובות, 20 שנה אחרי תליית קורבנותיו, מפני שעד עצם היום הזה יש בישראל אנשים־חשובים־מאוד שגילוי האמת כולה יהרוס סופית את תדמיתם.

היא היתה חסרת עבודה ובית - ופיתאום

ירדו עליה רבע מיליון ל"י

הטלפון שהגיע באחד מימי השבוע שעבר לבית אביה של איריס דווידסקו בתל־אביב נשמע תחילה כמתיחה לא מוצלחת. מן העבר האחר בקע קול של גבר, אשר הציג עצמו כאיש־העסקים מוסה דניאל. לאיריס, שמעולם לא שמעה שם זה קודם־לכן, הסביר דניאל כי הוא ראה את הופעתה בסרט הישראלי אדם, והחליט כי הוא מוכרח להפיק סרט בהשתתפותה, ככוכבת ראשית בו.

איריס דווידסקו רגילה כבר לטלפונים מסוג זה. למרות גילה הצעיר, היא רק בת 19, מובילה יפהפייה זו בשנים האחרונות בשורה הראשונה של צמרת הדוגמניות הישראליות. לאחרונה ניסתה כוחה גם בעולם הסרטים, וביצעה תפקיד־מישנה בסירטו של יונה דאי, אדם.

בנימוס רב הזמינה את דניאל לשתות עימה קפה בבית אביה, ודאגה קודם־לכן לכך שהאב יהיה נוכח בשעת הפגישה.

רבע מיליון מהשמיים

כעבור שעה קלה התדפק על דלת הדירה אדם מבוגר, כהה־עור, אשר הציג עצמו כמוסה דניאל. לדבריו הוא איש־עסקים יהודי ממוצא פרסי. שאת מרבית עסקיו הוא מנהל בלוס־אנג'לס.

„אבל גם בארץ יש לי עסקים," הסביר דניאל. הסתבר כי הוא בונה עתה את מלון הפאר מנדרין ליד הקאונטרי קלאב, בדרך תל־אביב—הרצליה, וכי הוא עומד לבצע עיסקת־ענק של רכישת 400 דונם בזיכרון־יעקב.

לאחר שראה את איריס באדם, החליט דניאל כי הוא יהפוך מפיק־סרטים. „אני אקח אותך לשלושה ימים לטהרן, ואעשה לך מיבחן־בד לסרט פרסי שאותו אפיק, עם השמות הקולנועיים הכי גדולים בפרס," הבטיח לאיריס. „אם תצליחי, תקבלי רבע מיליון לירות עבור התפקיד."

לפני כחמש שנים, בהיותה בת 14, הפכה איריס דווידסקו אחת הנערות המפורסמות ביותר בארץ, כאשר מנהל פנימיית הדסים, שם למדה, סירב לאפשר לה להשתתף בתחרות מלכת המים, בטענה שהיא צעירה מדי. למארגני התחרות היה ברור כי איריס היא מלכה מלידה, אולם החלטת המנהל היתה נחושה, ואיריס נאלצה להמתין שנה שלמה, עד התחרות הבאה, כדי לשים את הכתר על ראש.

„אני נחנקת כאן"

מאותו רגע ואילך נפתח שביל־הזהב בפני הילדה היפהפייה. היא הפכה במהירות דוגמנית מבוקשת. „איריס נולדה בשביל המסלול," אמרו עליה מארגני התצוגות. „היא נולדה בשביל עדשת־המצלמה," קבעו צלמי־האופנה. ואומנם,

אירי

הפרסיה

איריס דווידסקו אשר למרות גילה הצעיר היא אחת מדוגמניות המסלול והצילום המעולות והפופולריות ביותר בארץ, קיבלה לפתע את הצעת חייה: להופיע ככוכבת בסרט פרסי תמורת שכר של רבע מיליון ל"י.

ם בשוק הפרסי

ללא לימוד המיקצוע וללא הכנה מוקדמת הפגינה איריס חן ומיקצועיות נדירים.

עם ההצלחה, באו גם המחזרים. הרומן הלוהט שהיה לה עם מי שהתפרסם בשטח שונה לגמרי, הקוסם מכופף־המזלגות ומאחז־העיניים אורי גלר, כבש את כותרות מדורי הרכילות. בהפסקות הרומן עם גלר, היתה איריס חברתו של הזמר ששיריו צעדו בראש מיצעדי־הפיזמונים בועז שרעבי, וכשהגיע לארץ הזמר בעל הפירסום העולמי אבי עופרים, הפכה איריס חברה שלו. כל אותה עת חיפשה הילדה את דרכה האמיתית.

באותה עת פנה אליה איש־העסקים העשיר, יונה דאי, שהחליט להפיק ולביים סרט.

מישחקה המעולה של איריס העמיד בצל את זה של שחקנים ותיקים ומנוסים ממנה כשמול׳יק קראוס ואילן דר.

אדם היה כישלון קופתי, ולאיריס שוב לא היה לאן לפנות. הצעות לסרטים נוספים לא באו. היא שכרה לה דירה קטנה בתל־אביב, הפכה אותה לפינה חמימה, ומצאה פורקן לאי־השקט הפנימי שלה בבדי הציור ובמיכחול.

גם את הציור, כמו את הדוגמנות והמישחק עשתה איריס היטב. ללא הדרכה, ללא מורים ויועצים הצליחה להוציא מתחת ידיה תמונות צבע ורישומים שהקסימו גם את המעולים מן הציירים שלהם הראתה את פירות ביכוריה.

ציור, צילומים ושפן

משך ימים תמימים היתה יושבת אל מול כן הציור כשהיא שוכחת מכל העולם, מציירת נופים, אנשים, ליצנים וחיות. הנפש החיה היחידה שאותה הסכימה לראות בעת שהיתה שרוייה בבולמוס הציור, היה השפן הקטן שאותו גידלה במירפסת דירתה.

היא החליטה לקחת את עניין הציור ברצינות, ולפני כשמונה חודשים עזבה את הארץ ונסעה ללונדון, להשתלם בציור. בינתיים, כדי להתפרנס, ערכה מיספר צילומי־פירסומת, אך היא סירבה בכל תוקף להשתלב בחוג הצעירות הישראליות הנוצצות בלונדון, המתגוררות בדירות־פאר שעבורן משלמים ידידים מזדקנים, ושולחות לארץ מכתבים המדווחים על הצלחה וכיבושים חסרי־כיסוי.

בינתיים גילתה איריס גם את אמסטר־ [illegible] בתחלה נוסעת בקו לונדון־אמסטרדם [illegible] שהעבירה את בסיסה להולנד. „הו־ [illegible] היא ארץ נהדרת,” סיפרה. „האנשים [illegible] ים, אף אחד לא מתערב בעניינים [illegible] אתה יכול לעשות מה שאתה רוצה ולאף אחד לא איכפת.” היא התגוררה בהולנד בדירת ידידים כשהיא עובדת מדי־פעם בצילומי־פירסום כדי להתפרנס, אך מקדישה את מירב זמנה לציור האהוב עליה.

לפני כחודשיים הגיעה איריס לארץ. „באתי רק לביקור,” סיפרה לידידיה הרבים. היא התגוררה בדירת אביה, אך כעבור שבועיים שוב מצאה עצמה חסרת־מנוחה. „אני לא מצליחה לצייר. אין עכשיו עבודה בסרטים. אין לי בית משלי, אין לי מה לעשות כאן.” היא ארזה את המיזוודה הבודדת שעימה הגיעה לארץ, וחזרה לאמסטרדם.

הדרכון שלה, בו התנוססו חותמות המעידות על טיולים רבים שערכה להולנד בשנה האחרונה הסגיר אותה לאנשי ביקורת־הגבולות בארץ זו. „לא יכולתי לספר להם שאני באה לביקור קצר, אחרי שהייתי בהולנד כבר המון פעמים השנה,” סיפרה. הפקידים ההולנדיים המנומסים נתנו לה ארכה בת מיספר ימים, שבסיומה נדרשה לעזוב את המדינה, ונאמר לה שתוכל לחזור רק לאחר שתסדיר רישיון־שהייה קבוע בהולנד.

כשם שעזבה את הארץ, כך חזרה אליה, כעבור ימים מיספר. „אני צריכה להיות כאן כמה חודשים עד שיתנו לי את רישיון־השהייה בהולנד,” הסבירה לאביה.

ותוך שהיא מדוכאת כך, הופיע לפתע מוסה דניאל. בתחילה התייחסה אליו בגימוס רב, אך בחוסר־אמון מובהק. הוא ביקש ממנה תצלומים שלה, והבטיח לה שכאשר תגיע לטהרן, כבר תהיה מפורסמת בכל עיתון פרסי.

כעבור ימים אחדים נסע דניאל למילנו לצרכי עסקיו. ולאיריס היה ברור כי בועת־האשלייה התפוצצה. אולם אכזבתה לא ארכה יותר מימים ספורים. דניאל טילפן אליה, ושיכנע אותה ברצינות התוכנית לעשיית הסרט. ביום השישי האחרון הופיע בביתה של איריס שליח, ובידו כרטיס־טיסה הלוך־וחזור תל־אביב—טהרן, וסכום כסף להוצאות.

ביום הראשון השבוע טסה איריס לטהרן. בשדה־התעופה המתין לה כבר מוסה דניאל, שהגיע יום קודם־לכן ממילנו, ולקח אותה היישר למלון טהרן־הילטון, המלון המפואר ביותר בעיר. למחרת החלה איריס בצילומי מיבחן־הבד שלה, כשברור לה שבהצלחתם תלוי סכום־כסף ענק, שאותו לא ראתה אפילו בחלומותיה הוורודים ביותר: רבע מיליון לירות.

בסוף השבוע עומדת איריס לחזור לארץ. או־אז ייוודע אם למערכת היחסים המיסחריים שלנו עם פרס קם מימד נוסף: ייצוא שחקניות ישראליות לסרטים פרסיים.

במדינה

(המשך מעמוד 17)

הפלג הפלסטיני של המיפלגה הקומוניסטית הירדנית פרש למעשה ממיפלגת־האם, בהסכמה הדדית, כדי להכשיר את עצמו כמיפלגה ניפרדת במדינה פלסטינית שתקום. מאז התקרבה מוסקבה לאש״ף, רואה פלג זה את עצמו כאחד הגורמים הפוליטיים הפועלים במיסגרת־הגג הכל־פלסטינית.

„אש״ף מכיר.״ אמר אל־ברגותי, בין השאר:

- הפיתרון היחידי לסיכסוך הוא דו־קיום של מדינה ישראלית ומדינה פלסטינית.
- נכונותו של אש״ף להשתתף בוועידת ז׳נבה היא, למעשה, הכרה במדינת־ישראל, שהיא צד רישמי בוועידה.
- על־ידי שלילת כל אפשרות של הידברות עם אש״ף, וכן על־ידי הכרזתה שלא תחזיר את הגולן גם במיסגרת חוזה־שלום רישמי, מחבלת ממשלת רבין בשלום.

יאסר עראפאת
הכרה למעשה

גם על המצב בגדה היו בפי אל־ברגותי דברים שריתקו את הקהל. הוא טען כי המימשל הצבאי הישראלי אוסר באופן שיטתי את העסקנים בגדה המדברים על שלום בין ישראל ומדינה פלסטינית. אפילו אנשים המבקשים להקים בכפרי הגדה ועדים תרבותיים „לשמירה על המורשת הפלסטינית״ נקראים אל המושל הצבאי, המאיים עליהם במעצר ובגירוש.

„המימשל הישראלי אינו רוצה בכוחות־שלום,״ טען, „אלא בכוחות־כניעה. הוא מנסה להפיח חיים בשרידי המימשל ההאשמי. זוהי חבלה בסיכויי השלום.״

מיפלגת־שלום. דיברי האיש מרמאללה נתקבלו בברכה על־ידי הדוברים האחרים.

„מחנה־השלום הישראלי לא יהיה אמין בעיני הציבור הישראלי, כל עוד לא יתקיימו מיפגשי־שלום פומביים בין ישראלים ופלסטינים,״ אמר אורי אבנרי. „רק דו־שיח גלוי בין ישראלים ופלסטינים, שבו ידובר בפירוש על הכרה בקיום ישראל ועל זכות הפלסטינים למדינה משלהם, ישכנעו את הציבור הישראלי שאכן יש סיכוי לשלום.״

באותה נימה דיברו שימחה פלפן, המומחה המפ״מי לעניינים ערביים, המיזרחן יוסי אמיתי, ד״ר אמיל תומא מרק״ח, ואחרים. אולם לא הטלוויזיה ולא הרדיו שיגרו כתבים לסיקור אירוע זה. כלי־התיקשורת העלימו אותו כליל.

את אחת הסיבות המאפשרות חרם זה חשף חתן פרס־ישראל לחקלאות, הפרופסור חנן אופנהיימר מרחובות. הוא עמד על חולשת מחנה־השלום הישראלי, הציע שיטה לריפוי: הקמת מיפלגת־שלום גדולה, שתשתתף בבחירות כחטיבה אחת, כשאת המצע המשותף שלה יהווה סעיף אחד ויחידי: נכונות להחזיר את השטחים ולהכיר בפלסטינים תמורת שלום. „על כל שאר העניינים יצביע כ[...] על־פי הכרתו ומצפונו,״ הציע.

לצרכן ל״י לק״ג

ירקות

עגבניות משובחות	4.20
גזר	1.40
צנון	1.00
כרוב	0.95
תפוא״ד חדשים	1.80
תפוא״ד חדשים ארוזים (אריזה צהובה)	2.05
תפוא״ד בתפזורת	1.40
תפוא״ד ארוזים (אריזה אדומה)	1.65
בצל	2.75
בצל ארוז (ירושלים)	2.95
סלק	1.50

פירות

תפוזים	1.35
אשכוליות	1.30
לימונים	2.10
בננות	3.45
אגסים ספדונה 5.5	4.40
אגסים ספדונה 5.0	3.40
גרנד אלכסנדר 7.0	4.85
גרנד אלכסנדר 6.5	4.45
גרנד אלכסנדר 6.0	3.95

ביצים

בכל הגדלים הוזלה של 8.0 אגורות לצרכן

עופות

פטם צעיר קפוא מוכן לבישול	7.50
תנועוף, טנא עוף, עוף מיוחד מעולה	10.50
חזה הודו חבילות	16.00
תחתון הודו חבילות	12.00

בשר בקר

בשר בקר טרי
(סופרמרקטים של ברית הקואופרציה הצרכנית)
הוזלה של 3.00 ל״י לק״ג לצרכן

דגים

כסיף	6.50
בקלה — משקל הדג באריזה לא פחות מ־250 גרם ליחידה	7.50
בקלה — פרוס אחיד עשוי מדגים שמשקלם לא פחות מ־360 גרם	8.80

מרסל ניניו בכלא המצרי - - ביום חתונתה - - ובשידור הטלוויזיה השבוע

„חשבנו שמכרו אותנו!"

סיפורה האישי של ויקטורין - „מרסל" ניניו

עוצמת השפעתה של הטלוויזיה הומחשה השבוע בצורה כמעט פאראדוכסלית, בשידור הראיונות עם נידוני־קהיר. הדברים שהיו בפי המרואיינים (ויקטור לוי, רוברט דסה ומרסל ניניו), ושגרמו לסערה ציבורית שהחייתה את עסק־הביש, היו חמורים. אולם הם לא היו חדשים. לא היה בפיהם של שלושת ה־מרואיינים כל דבר חדש, שאותו לא אמרו כבר בעבר בשיחות פרטיות, במיפגשים סומביים ואף בראיונות לאמצעי־התיקשורת.

בעבר — לא רק שהדברים וההאשמות שבפיהם לא גרמו לזעזוע, אלא אף לא זכו בתגובה כלשהי. רק כאשר ניתן היה להשמיע בדיוק אותם הדברים שנאמרו כבר בעבר — בצורה ישירה, מול עיניהם של מאות אלפי צופים שמצלמות הטלוויזיה הביאו אל בתיהם את המאשימים, נתפסה חומרת ההאשמות במלוא עוצמתה.

מרסל ניניו, למשל, חזרה בראיון הטלוויזיה על האשמות שהעלתה כבר לפני כחצי שנה, כאשר רואיינה בתחנת־השידור הצבאית גלי־צה"ל.

„היו לי בתקופת מאסרי הרבה רגעים של ייאוש ודיפרסיה," אמרה מרסל, גיבורת העסק־ביש באותו ראיון *. „ברגעים כאלה הייתי שואלת את עצמי: למה לא מוציאים אותנו מבית־הסוהר? למה אנחנו נשארים בכלא? למה יש אפשרות שיחליפו אותנו ואין מחליפים?

„בשנת 1956 היתה אפשרות כזאת, ולא החליפו אותנו בגלל סיבות פוליטיות פנימיות בישראל. זה לא עזר הרבה לשפר את מצב־הרוח שלנו. אני זוכרת שבשנת 1956, אחרי מיבצע סיני, בא אלי המנהל־הכללי של כל בתי־הסוהר במצריים, ואמר לי: ,מרסל, אתם יוצאים!' שאלתי אותו: ,איך? למה?' לא ידעתי כלום. והוא הסביר לי: ,זה בגלל שהמושל הצבאי של עזה, הגנרל דיגווי, שהיה יושב־ראש בית־הדין הצבאי שדן אתכם, נמצא בשבי ישראל.'

„מה אפשר לחשוב אחרי שנודע דבר כזה? באופן טבעי הוא חשב שמנוי־וגמור עם הישראלים שהם יחליפו את דיגווי עם החבר'ה שלנו. כשזה לא קרה, חשבנו שמכרו אותנו, או שאנחנו אפילו לא מספיק חשובים שינסו לעשות מהארץ משהו בשבילנו... זה היה מאוד לא־נעים. במשך הזמן התגברנו... אבל הנקודה הזאת נשארת וחוזרת ברגעים של דיפרסיה: למה לא יצאנו מבית־הסוהר כשהיתה אפשרות כל־כך טובה לשחרר אותנו?"

הקיבוץ לא משך

באותו ראיון רדיופוני סיפרה מרסל ניניו גם את סיפורה האישי. להלן כמה קטעים ממנו:

לא הייתי אומרת שאני מתגעגעת למצריים. אבל יש תקופות שאני חושבת על שנות הילדות, על הנעורים שחייתי שם. היו תקופות שחייתי די טוב. והיו גם תקופות אחרות, כמו התקופה אחרי שאבי נפטר, שהיו תקופות קשות.

בהתחלה גרנו בקהיר. אחר־כך עברנו להתגורר בהליופוליס, שהיא אחד מפרבריה היותר־יפים של קהיר. שם גמרתי בית־ספר יסודי והלכתי לבית־ספר תיכון אנגלי. היו שם הרבה יהודים מארצות מוצא שונות. היו הרבה יהודים ספרדים, והרבה שבאו מרוסיה ומארצות אחרות במיזרח־אירופה. השפה שכולנו דיברנו בה בעצם היתה צרפתית. שמי הוא ויקטורין, ומרסל היה הכינוי שלי.

אני עצמי ממוצא ספרדי. הורי הם חלק מבולגריה וחלק מתורכיה, ואילו אני נולדתי כבר במצריים. בבית דיברנו ספרדית. זאת היתה שפת־האם שלי. כמובן דיברנו גם צרפתית וגם ערבית, בעיקר עם המשרתים.

ייתכן שיש בי עדיין באיזה מקום געגועים למקומות מסויימים הקשורים בילדותי, כמו לבית שבו גרתי או לבית־הספר שבו חונכתי. כל אדם שמתבגר חוזר קצת אל שנות הילדות שלו, לפעמים, ואל הזיכרונות שלו. אבל קשה להגדיר זאת כגעגועים.

לא היתה לי מישפחה גדולה במצריים. היינו די מצומצמים. היו לי שני אחים. אחד מהם נמצא היום בארץ עם מישפחתו והאח השני מתגורר עכשיו בצרפת. היו לי עוד דוד ודודה וזהו. עם זה נגמר הכל.

אני עצמי לא הייתי אומרת שהייתי פעילה בתנועה הציונית. היו לי חברים וחברות שהיו יותר פעילים ממני. בהליופוליס היה קן של השומר־הצעיר, ובמשך זמן קצר ביקרתי שם. לא המשכתי, כי זה לא משך אותי באופן מיוחד. עד גיל 16 היינו הולכים בעיקר לטייל. לקאמפינג לא היינו יוצאים. המינהגים שהיו אז במצריים לא איפשרו לבחורה לצאת לקאמפינג. המישפחות לא־כל־כך נתנו.

באותה תקופה היתה גם תנועה קומוניסטית חזקה מאוד במצריים. אהבתי ללכת ולשמוע הרצאות אצל הקומוניסטים. אלה היו הרצאות מאוד מעניינות. אלה לא היו דיבורים על מרכסיזם־לניניזם, כי־אם הרצאות בכל מיני שטחים כמו סיפרות ומוסיקה. זה משך אותי יותר מתנועה כמו השומר־הצעיר, שחינכה בעיקר לשני דברים: לציונות ולקיבוץ. הקיבוץ אף פעם לא משך אותי, אולי מפני שאני אינדיווידואליסטית בטבעי.

אף פעם, באותן שנים שהדבר היה אפשרי, לא ביקרתי בארץ. בתקופת מילחמת־העולם השנייה היו הרבה ארץ־ישראלים שהיו במצריים, אבל אני הייתי יותר מדי קטנה וצעירה כדי להיפגש עם הבחורים מארץ־ישראל, או החיילים מ־הבריגאדה שהיו מביאים אותם הביתה. לפעמים באו אלינו כמה יהודים שהיו ב־צבא הפולני, או חיילים יהודים־אנגליים. אבל עם ישראלים לא יצא לי להיפגש.

הקומוניסטים במצריים היו בעיקר יהודים. לא הייתי שייכת למיפלגה ולא התעניינתי בפוליטיקה באופן מיוחד. גם ה־רעיון הקומוניסטי לא משך אותי. לישראל ולציונות התחלתי להימשך רק עם תחילת מילחמת השיחרור.

אני זוכרת כמה דברים מתקופת המילחמה. אני זוכרת את שריפת בתי־כנסת. שרפו בקאהיר, אבל בהליופוליס לא. אני חושבת שהרביצו גם ליהודים שהתפללו. אני לא זוכרת אם נהרגו אז יהודים או לא, אבל היתה אווירה של פחד וחרדה. אם ראו ברחוב מישהו שניראה כמו אירופאי או יהודי, היו צועקים אחריו: „יא סיוני!" (ציוני) ומתנפלים עליו.

זה היה תקופה קצרה בלבד. אני זוכרת שהיה גם עוצר אצלנו בשעות מסויימות, והיינו צריכים להישאר בבית ולא להסתובב, למרות שאצלנו היה איזור שקט.

הכניסה אסורה ליהודים ולכלבים

הייתי חברה בהליופוליס טניס קלאב. היה שם טניס ובריכת־שחייה. ויום אחד, כשבאתי לשם, מצאתי שכתבו על הדלת: „הכניסה ליהודים ולכלבים אסורה!" זה היה משהו שפגע בי מאוד.

היה עוד מועדון שהייתי חברה בו, הכוח, שהיה מיועד לספורט, בעיקר ל־כדורסל. אז סגרו אותו. טענו שהוא מהווה ריכוז של ציונים. מאז התחיל להתגלגל הרעיון לעלות ארצה.

מה דחף אותי להיות ציונית? אני לא יודעת בדיוק. אפשר לומר שזאת היתה מין התעוררות של הרגשת שייכות לישראל. כאשר באו אלי לגייס אותי לרשת, לא חשבתי פעמיים. ישר אמרתי כן. אפילו לא עלה בדעתי להגיד לא. אני יודעת שיהודים אחרים שפנו אליהם ביקשו לחשוב, ולבסוף אמרו לא. דיברתי גם עם בחורה אחת, שניסו לגייס אותה. היא חשבה, ואמרה שאינה מוכנה לעזור לנו. בזה נגמר העניין איתה. אני לא חשבתי בכלל שאני מסוגלת לתת תשובה נגטיבית. ביקשו ממני, והסכמתי. זה היה טבעי שאומר כן.

ייתכן שבמידה מסויימת זה נבע מכך שהיה בי רצון לנסות משהו אסור. בילדותי אהבתי לעשות דברים אסורים.

העובדה שהשתייכתי לאירגון מחתרתי לא שינתה את חיי. אני לא יכולה לומר שלא יצאתי, למשל, עם בחורים. כל החברים שלי מאז נמצאים בארץ, ורק אחד או שניים בארצות־הברית. כולנו אהבנו את הארץ, והתלהבנו לדעת מה קורה שם. לא יכולתי אז אפילו לתאר לעצמי איך נראית הארץ.

אני זוכרת, כשהשתחררנו בפברואר 1968, יצאנו ממצריים לז'נבה. שם אמרו לנו אנשי הצלב־האדום: ,יש לכם אפשרות להישאר באירופה או לנסוע לישראל, מה אתם רוצים?' אמרנו להם: ,תרימו טלפון מייד לארץ. אנחנו רוצים לנסוע לישראל.' זו לא היתה תשובה ציונית. זו היתה תשובה של השתייכות. זה לא ציונות. זאת היתה ההרגשה שישראל היא הבית שלי.

כיום אני אוהבת את הבית שלי ברמת־השרון. אני אוהבת את הגליל, בייחוד ב־אביב. ואת הנגב, שיש לו כל־כך הרבה גוונים. בכל פעם שאני עוברת דרך באב־אל־וואד, בדרך לירושלים, אני מתרגשת מחדש.

עכשיו אני עובדת. פתחתי מישרד לייבוא וייצוא, דברים קונקרטיים של בנייה וחומרי־גלם. החלק השיגרתי בעבודה הזאת לא מעניין אותי כל־כך. החלק ש־מעניין הוא האפשרות להכיר אנשים חדשים.

(המשך בעמוד 28)

* הראיון עם מרסל ניניו שודר בתוכנית „ברשות היחיד" של יצחק טישלר, בגלי־צה"ל.

(המשך מעמוד 13)

משך זמן רב, פנה בתלונה לאל"מ יצחק שור, סגן היועץ־המישפטי של הרמטכ"ל.

יצחק שור חייב היה, ברגע שנתקבלה התלונה בה נכרך שמו של תת־אלוף חיים ירון, לדאוג לבירורו של העניין ביסודיות. זאת היה יכול לעשות על־ידי הכנסת מישטרה־צבאית־חוקרת לתמונה. אך הוא, לעומת זאת, הסתפק בהרמת טלפון לירון. „שמע," אמר לו, „רב־סרן מאיר מנסה ל־לכלך את שמך בהאשמות־שווא. טפל בזה."

ירון הזמין את בעל בית־החרושת המת־לונן לשיחת־בירור, אלא שבינתיים חלפו עשרה ימים, ובדרך מיסתורית נודע הדבר לרס"ן מאיר. הוא נחפז אל המתלונן ושיכנעו לבטל את התלונה.

כאשר התייצב המתלונן בפני תת־אלוף חיים ירון, האדם שהרב־סרן טען כי נשלח מטעמו, נתקף פחד וטען כי כל העניין מקורו בי־אי־הבנה. הוא ביטל את תלונתו.

השתלבות כפוייה ב„שיטה"

מאוחר יותר נוכח אותו בעל בית־חרושת כי רב־סרן מאיר יוכל לפגוע בו, אם ירצה בכך.

באותו בית־חרושת פעלה יחידת־ייצור מסויימת, ובראשה מהנדס שהתמחה בנושא מסויים. מישרד־הביטחון נהג להזמין עבו־דות באותו בית־חרושת. בתיווכו של מאיר עבר המהנדס לעבוד בחברת א.ג.י. שבעליה, אמנון אבני, הוא ידידו הטוב של רס"ן מאיר. מובן שחלק גדול מההזמנות החל זורם במהרה לא.ג.י.

בידינו עוד מיספר תלונות על מיקרים חריגים שאירעו במחלקה זו. לא נוכל לפרסמן, מתוך רצון להימנע מפגיעה במתלוננים. עם זאת, מתחייב „העולם הזה" — בהסכמת המתלוננים — כי ברגע שמישרד־הביטחון יקים ועדת־חקי־רה שבראשה יעמדו אישים רמי־דרג, יסכימו כל המתלוננים להעיד בפניה על מיקרי שוחד ושחיתות מסמרי־שיער, בעדותם.

במהלך חקירה זו העברנו מיספר עובדות לידיעת שילטונות צה"ל, כדי לאפשר להם לבדוק את הנושא קודם שתתפרסמנה הכתבות, פירסום העלול לאפשר למיספר אנשים לנסות לטשטש עיקבות מעשיהם.

ואכן, מישטרה־צבאית־חוקרת נכנסה לפעולה. כתבה זו, שהיתה צריכה להתפרסם כבר בשבוע שעבר, נדחתה, כדי לא להפריע לחקירת מצ"ח.

הבעייה המרכזית שתעמוד בפני מצ"ח היא למצוא דרך לשיתוף־פעולה עם בעלי מיפעלים רבים הסולדים משיטת השוחד, והיו מוכנים לשתף פעולה ולגלות את כל הידוע להם, לולא היו הם־עצמם משולבים בשיטה, למורת־רוחם.

עבודות ללא מיכרז

במהלך החקירה של המיגזר המצומ־צם הזה, של מחלקתו־לשעבר של חיים ירון, הוזכר שוב ושוב שמו של רס"ן מאיר בעיקר בקשר עם אמנון אבני, בעל א.ג.י.

אותנו מעניין רס"ן מאיר מבחינה זו, שאם אכן יצליח צה"ל לגלות את מערכת קשריו המסועפת עם בעלי בתי־החרושת השונים, אפשר יהיה, בעיקבותיו, לנקות את השטח משורה ארוכה של אנשי צה"ל, פקידי מישרד־הביטחון ובעלי־מיפעלים נוספים, אשר חברו יחד למסור — ולזכות — במיכרזים שלא־כדין.

הקצינים והמשקי"ם הזוטרים, העומדים תחת פיקודו של מאיר, יודעים היטב את הסיפור כולו. „יום אחד, כל העסק יתפוצץ," אמר אחד מהם. „כך זה לא יכול להימשך." אלא שקצינים אלה הם אנשי צבא־הקבע, ואינם רוצים להסתבך. אילו היו אנשי־הביקורת ערים יותר לנושא, והיו משוחחים עם האנשים השונים במח־לקות מפעם־לפעם, יכולים היו לעלות על גילויים חמורים.

בדיקה מגלה, כי בשנה האחרונה הוצאו עבור מחלקת־ציוד זו מאה מיכרזים. אמנון אבני, בעל חברת א.ג.י., קיבל רק ארבעה מהם. לכאורה, מיספר בטל־בשישים. זו גם הסיבה לכך שהביקורת הפנימית של מערכת־הביטחון הוכשלה.

„אם אבני היה משחד, ההיגיון מחייב שהיה זוכה ביותר עבודות," אמרו לנו. ביקשנו מהם לבדוק בכמה עבודות נוספות זכה אבני בלא מיכרז כלל. למשל, דרך הצעות שיפוץ, הגשת הצעות מחיר בהן קבוע, בהן אין צורך במיכרזים. אילו עשו כן, היתה התמונה מתבהרת לפתע, והיה מוכח בעליל חלקם של אנשי צה"ל במסירת עבודות רבות לא.ג.י.

שוחחנו גם עם קצינים, שרתחו מזעם מפני שהציוד שקיבלו לא דמה כלל לציוד שהזמינו. שאלנו אותם מדוע הם שותקים.

תשובתם: „אנחנו אנשי־קבע, ולא רוצים להתערב בדברים שלא תפקידנו לבדוק אותם. אבל אם יתחילו לבדוק את העניין ברצינות, יהיה לנו הרבה מה לומר. אז, האנשים למעלה ישתגעו. זוהי שחיתות שלא־תיאמן."

מצ"ח הופנה, לצורך חקירתו, לאותם קצינים, באותם בסיסים שבהם הם משרתים.

מערכת־הביטחון היא גוף ענק, מסורבל, חסר בקרה מרכזית יעילה, שתפקידה ליזום דברים ולנהל פעולה מונעת.

אנשים המכירים את המנגנון יכולים לשחות בו כרצונם. עד־כמה מסורבל ובלתי־יעיל המנגנון הזה ניתן ללמוד מן העובדה שלא פעם מזמינה מחלקה אחת ציוד יקר ישירות מחו"ל ואילו מחלקה אחרת מזמינה אותו ציוד, לאותו צורך עצמו, אצל ספקים בארץ.

ייקור לאחר־מעשה

מקור האסון בכך שמנגנון־הבקרה של מערכת־הביטחון פועל מתוך שיג־רה. רק כאשר מובא לידיעתו מיקרה ברור של שוחד, הוא ממהר להגיב. אך מיקרים שבהם עושים אחרים את עבודתם של אנשי הבקרה הם נדירים. אילו ניהלו פעולה־מונעת כנגד מחלקתו־לשעבר של חיים ירון, למשל, היו מגלים:

- אנשים מסויימים מתוך אותה מחלקה, מייעצים לקבלנים שמהם הם מקבלים שוחד, להגיש הצעות־מחיר זולות כדי לזכות במיכרז, תוך הבטחה כי את עיקר השמנת יגרפו בשלב מאוחר יותר, כאשר יעבירו להם „דרישת שינוי."

„דרישת שינוי" זו מוגשת במהלך העבודה. לרוב היא חייבת להיעשות במהי־רות, ועבור השינוי דורש הקבלן סכום שאינו עומד בשום יחס לעבודה גופא.

- אנשים אחדים במחלקה מתמצאים להפליא בסבך המדורים השונים בתוך אותה מחלקה. במדורים אלה יש להם קשרים מתאימים. לאותם מדורים הם מעבי־רים פרוייקטים, המאושרים אוטומטית. אילו טרחו אנשי־הבקרה במערכת־הביטחון לעבור מדי־פעם על התיקים ועל המיס־מכים, כחלק מפעולה־מונעת מקיפה, היו מגלים כי לאותם מדורים אין, למעשה, כל סמכות לעסוק בנושאים שהובאו לאישורם.
- לא פעם מבצעים קבלנים שונים „עיסקות חבילה," כדי לסכם מחירים מראש. בעיקר מתבצע הדבר כאשר מדובר במיכ־רזים סגורים, בשטחים ספציפיים, שבהם יודעים הקבלנים מראש מי מעמיתיהם יגש למיכרז. על־ידי תיאום הדדי בשיטה של שמור־לי־ואשמור־לך, הם מחלקים ביניהם את המיכרזים, כאשר בכל פעם זוכה מישהו אחר מביניהם במיכרז — אך הם מקפידים תמיד להגיש הצעות־מחיר גבוהות ביותר.

מאחר שהצעות־המחיר כולן גבוהות, לא מתעורר כל חשד בלב אנשי ועדת־המיכ־רזים, כי למעשה ניתן, בתנאי תחרות הוגנת ובלתי־מפוברקת, לבצע אותן עבו־דות עצמן במחירים זולים הרבה יותר.

עובדות אלה ניתנות להוכחה בנקל. לשם כך אין צורך אלא במנגנון־ביקורת המתפסק ביעילות — מנגנון שאינו משכנע עצמו ללא־הרף כי „אצלנו תמיד הכל בסדר."

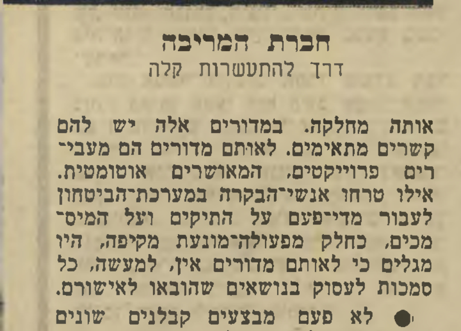

חברת המריבה
דרך להתעשרות קלה

יופי זה גם עניין של צבע

מרי קוואנט, האופנאית הבינ־לאומית המכתיבה מה נלבש וכיצד נתאפר.

„...אביב הגיע פסח בא," שרים הילדים, ואת כבר נמצאת בטראנס של „שיפוץ פסח" בביתך או עוזרת לאימך. האם לקחת בחשבון גם את „שיפוץ" גופך? עכשיו כבר קשה להסתתר מתחת למעילים, לסוודרים ולמכנסיים ארוכים. עונת הרחצה מתקרבת ואם אינך גרה ב„מאה שערים" הרי את מתחילה להתקלף משכבות מיותרות ועליך לדאוג שהאיברים החשופים — יחשפו בצורה שתחניף לך.

איך את נראית במראה?

עשי הפסקה לשעה קלה מטרדות הפסח, עמדי מול המראה, והסתכלי על עצמך בעין ביקורתית ולהשלמה, עלי על המשקל וראי כמה קילוגרמים נוספו לך במשך החורף. אם נוספו — הת־חילי מייד בדייאטה. קיימות דייאטות־פלא רבות ובחלקן מסוכנות — עזבי אותן. הדייאטה הבדוקה ביותר — הפחיתי ממזונך פח־מימות (לחם, עו־גות, תפו"א), סו־כר (ממתקים), הרבי באכילת ירקות, ב־עיקר ירוקים, מו־צרי חלב כחושים, בשר ודגים על גריל. שתי מים או סודה במקום משקאות ממותקים והמנעי לחלוטין ממשקאות חריפים. לעיתים הק"ג הרא־שונים נושרים בקו־שי — אל תתייאשי, כעבור שבוע תת־חילי לרזות בקצב.

אם השמנת מאוד — למעלה מ־10 ק"ג, רצוי שתגשי לדיאטטיקן מוסמך.

8 תרגילים שלך

שלבי את הדייאטה בתרגילי התעמ־לות מידי יום, כדי להפעיל את ה־שרירים שהתנוונו במשך החורף. שרי־רים מנוונים — מתארכים ומשפיעים על „המראה השמן" והנפול.

התעמלי כ־10 דקות, כשברקע מו־זיקה האהובה עליך.

תרגיל 1: שבי על הרצפה כשרג־ליך כפופות, כפות הרגלים פתוחות כף אל כף והברכיים פתוחות לצדדים. שלבי את אצבעות הידיים מאחורי העורף כשהגב זקוף והראש מורם. משכי לאחור את המרפקים, קרבי את השכמות ושאפי אוויר מלוא ריאותיך. נשפי תוך כדי שיחרור השכמות והבאת המרפקים קדימה, לסירוגין.

תרגיל 2: שבי על הריצפה כשהרגליים מכופפות כלפי הבטן, הח־זיקי את שתי הברכיים והתגלגלי בתנו־פה לאחור עד שהברכיים תגענה בראש או אפילו בריצפה, מאחורי ה־ראש. חזרי בגילגול ובתנופה לישיבה (נסי אפילו לעמידה).

תרגיל 3: שכבי פרקדן על הגב, ידיים לצידי הגוף, כופפי את רגליך, התרוממי כמעט עד ישיבה וחזרי לשכיבה.

תרגיל 4: עמדי עמידת פישוק, הטי גווך לרגל שמאל, כששתי ידיך נוגעות בכף הרגל, זקפי גווך והת־כופפי לרגל ימין, זקפי גווך והתכופפי קדימה כשאת משתדלת לנגוע בריצפה.

תרגיל 5: עמדי ישר, הכניסי את הבטן, התכופפי כשהגב ישר עד ש־הישבן יגע בעקבים המתרוממים, תוך כדי הרמת ידיים לפנים לשם יצירת שיווי משקל, קומי, כשהגב זקוף.

תרגיל 6: עמדי בפיסוק, כשידיך על המותניים ועשי הטיה לצד שמאל, התיישרי, לצד ימין, התיישרי, וקדי־מה — כשגווך זקוף.

תרגיל 7: שכבי על הגב, הרימי את רגליך ישרות ואת האגן לשכיבת נר, הידיים תומכות במותניים.

תרגיל 8; שכבי על הגב, הרימי רק את רגליך וסעי ברכיבת אופניים מדומה.

תרגילים אלה ישפרו את הרגשתך ויחזירו לשריריך את גמישותם, כולל חיזוק שרירי החזה והבטן. אך אם לא התעמלת זמן רב, התחילי אותם בהד־רגה ואל תתאמצי! כי אחרת את צפויה להתכווצות שרי־רים.

אמבט — לא לפינוק בלבד

להשלמת הדייאטה וההתעמלות את זקוקה לאמבטיות תכופות שירככו וירעננו את עור גופך, ימריצו את מחזור הדם וירגיעו אותך. אמבט נכון הוא הרבה יותר מתפנוקים — הוא משפר את בריאותך הפיזית והנפשית.

בנוסף לתכשירי הקצף הוסיפי לאמבט תכשירים ממרכיבים טבעיים של מרי קוואנט הכוללים Bath Crystals — מלחי אמבט ריחניים המרככים את המים ומעניקים ניחוח נעים ו־Bath Essence — תמציות שמנים ריחניות להזנת העור.

השתחררי באמבט ולאחר שמיצית את ההנאה, שפשפי גופך בחוזקה ב־מגבת מחוספסת להמרצת מחזור הדם. הזיני את גופך ב־Body Balm תוך כדי עיסוי נמרץ והתבשמי ב־Splash Cologne.

פסח זוהי הזדמנות למתנה מקורית ושימושית. רמזי שאת רוצה לקבל או העניקי לחברתך את סידרת תכשירי האמבט של מרי קוואנט.

כולם מסתכלים על רגליך

את יורדת במשקל, מגמישה גופך, מזינה אותו וממריצה את מחזור הדם בעזרת אמבט נכון, אך זה עדיין לא הכל! בגד הים, הסנדלים והשמלות הקלילות ממקדים את המבט על רג־ליך. בדקי את מצבן והתחילי לפעול: את השיער המיותר הסירי בעזרת שעווה חמה או קרה. דאגי להסירו מחדש מייד כשיתחיל לצמוח. בקרי אצל פדיקוריסט לטיפול בכפות הרג־ליים ולאחר הטיפול עסי מידי יום את כפות רגליך ב־Body Balm, שימי לאק עליז על אצבעות הרג־ליים ונעלי סנדלים פתוחים.

מרכז ההדרכה של מרי קוואנט פתוח לשירותך ולהנאתך בואי לעדכן עצמך בחידושי האופנה האחרונים של לונדון. בואי לקבל ייעוץ אישי בטיפול ואיפור פנים. בואי ותהיי אורחת שלנו.

מרכז ההדרכה של מרי קוואנט, ת"א, רח' רחל 6, פתוח בימים ג' וה' בשעות 4—6 אחה"צ.

להתראות.

אל תתעצלו לכתוב למדור על בעיות היופי שלכן, כל פנייה תיענה הן באופן אישי והן בכתב. כתבו אל „מרי קוואנט", ת.ד. 40020, ת"א.

טלוויזיה

צל"ש

למיסמך ה„פרשה"

לכתב הצעיר של מערכת החדשות ב־תל־אביב **איתן אורן**, על המיסמך ה־אנושי־פוליטי המרשים אשר הגיש משך 42 דקות תמימות ביומן השבוע (יום ו' 14.3) — הראיונות עם שלושת נידוני קאהיר.

אורן הצליח להניע את שלושת גיבורי פרשת לבון — **מרסל ניניו, רוברט דסה** ו**ויקטור לוי** — לפתוח את סגורי ליבם, ולהסעיר את כל צופי התוכנית,

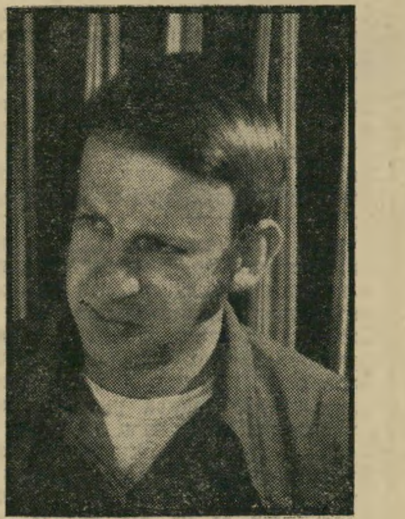

כתב אורן
42 הדקות

כשהשאלה שהתבקשה מאליה מייד היי־תה: „איך ייתכן שבגלל יחסים פוליטיים פנימיים בישראל, בילו השלושה 14 שנים מחייהם בכלא?"

בטעם רב, כשהוא מגלגל עלילה שו־טפת משולבת בסיפורים אנושיים מבלי שהוא עצמו יתערב כלל בתסריט, החזיר אורן את המדינה לאחת מתקופותיה ה־סוערות ביותר, תקופת „הפרשה."

אי־אפשר שלא להעניק צל"ש גם ל־עורך יומן השבוע **רם עברון**, אשר נתן לאורן עידוד וגיבוי מלא בעבודתו, הבין את חשיבות הסרט ואיפשר לו להקרין את הסרט באורך כה ניכר.

כדאי רק שהטלוויזיה תיענה למאות ה־פניות שהגיעו אליה עד כה, ואשר בהן ביקשו אלה שהחמיצו את הסרט וגם אלה שכבר ראו אותו, לערוך לו הקרנה חוזרת.

אשת המנכ"ל?

מנכ"ל ליבני ואתי פויירשטיין
וזאת. לרעייה

לפני מיספר שבועות חזר מנכ"ל רשות־השידור, **יצחק ליבני**, ממסע בדרום־אפריקה. אולם רק בימים אלה הגיע לארץ קטע מהעיתון היהודי הנפוץ ביותר בדרום־אפריקה, הג'ואיש טיימס, בו דווח על ביקור המנכ"ל הישראלי ורעייתו בדרום־אפריקה.

כתב העיתון: „בימים אלה שוהה בדרום־אפריקה, בסיור קצר ודחוס, מנכ"ל רשות השידור הישראלי יצחק ליבני, המלווה על־ידי אשתו המקסימה אסתר. מר וגב' ליבני הם אורחי מישרד־ההסברה של דרום־אפריקה."

עובדי רשות השידור, שראו את העיתון וידעו כי תבוס שלהם אינו נשוי ביותר, לאחר שהתגרש מאשתו המשוררת **דליה רביקוביץ**, העיפו מבט בתמונה שליוותה את הידיעה בעיתון היהודי, והבחינו ביצחק ליבני שלידו חברתו, עורכת־הדין **אתי פויירשטיין**.

הסתבר כי מישרד־ההסברה של דרום־אפריקה הזמין על חש־בונו את מנכ"ל רשות השידור הישראלי ורעייתו, לסיור במית־קני הרדיו של דרום־אפריקה. ליבני החליט לקחת איתו את אתי, חברתו מזה שבע שנים, והציג אותה בכל מקום כגברת ליבני.

את דמי הכרטיסים מימנו לזוג הנכבד מישראל שילטונות דרום־אפריקה, ואילו את הוצאות שהותה של אתי במקום, שילם ליבני מכיסו.

מאחרי המסך

אותה הגברת -

באותה אדרת

אין כמעט אדם, לבד מיושב־ראש ה־וועד־המנהל של רשות־השידור, שאינו משוכנע כי מליאת רשות השידור וה־וועד־המנהל שלה נכשלו כישלון חרוץ בתפקידם. הסיבה היתה ברורה. רק מעטים מחברי הוועד או המליאה מונו לתפ־קידיהם בשל כישרונותיהם, ומרבית ה־מינויים של 31 חברי המליאה ושיבעה חברי הוועד־המנהל הם מינויים פוליטיים, על־פי חישובים של מיפלגות, כיתות, יח־סים אישיים ושמור־לי־ואשמור־לך.

עם החלפתו של הוועד־המנהל בשבוע שעבר, נקרתה לממשלה הזדמנות פז ל־העניק לרשות השידור ועד־מנהל ומליאה, אשר היו אולי מצליחים להוציא את הרשות מהבוץ התוכני שבו היא שקועה. אולם ההמלצות שניתנו לנשיא המדינה, הפרופסור **אפריים קציר**, שהוא הממנה באופן רישמי את חברי המליאה, הוכיחו כי מאומה לא ארע.

בראש הרשות עומד שוב **ולטר איתן**. פרשת איתן ורשות השידור היא מחזה מגוחך. איתן הוא ידיד אישי של ראש־הממשלה לשעבר **גולדה מאיר**, אשר החליטה למצוא לשגריר־לשעבר ג'וב, ו־מינתה אותו כיושב־ראש הוועד־המנהל. לדעת כל מי שמקורב לרשות, נובעים מחדליו וחוסר המעש של הוועד־המנהל במידה רבה ממעשי איתן. אולם כשניסו לרמוז לראש־הממשלה **יצחק רבין**, שלא ימנה שוב את איתן, הגיב: „בשביל מה לריב עם גולדה?"

גם סביב תפקידו של המישנה ליושב־ראש נערך מאבק. המישנה היוצא, **נתן שחם**, ביקש לדאוג כי במקומו ייבחר ה־משורר **נתן יונתן**. במפ"ם, האוחזת ב־תיק זה, התנגדו למינוי ובחרו ב**חיים שור**, עורך יומון המיפלגה על המישמר.

כאשר שימש **יגאל אלון** כממונה על חוק רשות השידור, הוא הכניס כנציגו לוועד־המנהל את עוזרו האישי, **אליהו חסין**. ברור לכל כי חסין לא תרם מאו־מה לקידום הרשות. עתה, כשאת מקומו של אלון תפש שר־החינוך החדש, **אהרון ידלין**, הוא הכניס את נציגו־שלו, מנ־כ"ל מישרד־החינוך אלוף (מיל.) **אלעד פלד**. אולם אלון לא ויתר, והפעיל לח־צים ששליחו חסין יישאר אף הוא בוועד־המנהל — וזכה. עתה יש שם שני נצי־גים, לשני שרי־חינוך נפרדים.

ד"ר **יעקב תבין**, איש חרות, הוא ללא ספק החבר הרעשני ביותר בוועדי המנהל. ברשות מתבדחים כי תבין מקים קול־צעקה בשמו של מנהיג חרות **מנחם בגין**, עוד לפני שבגין יודע על מה הוא עצמו מתכוון לצעוק. השערוריות הקנטר־ניות שאותן עורך תבין אחת לשבועיים, ואשר כתובותיהן הן מצד אחד בגין ומן הצד האחר העיתונות, מחבלות זה שנים בעבודה התקינה של הוועד־המנהל, אולם לחרות מגיע מקום בוועד, ותבין נשאר.

אך לא רק במינויי הוועד־המנהל מכ־ריעים שיקולים וחישובים, שאינם קשורים כלל בעניין רשות השידור, אלא גם ב־מינוי חברי המליאה. **אלי אייל**, עי־תונאי הארץ, יושב על תקן של שליח מפא"י. **אריה בנטוב** על תקן של נציג ל"ע, ועו"ד **יצחק ברמן** על תקן של המיפלגה הליברלית.

מרדכי ניסיהו נכנס למליאה בזכות היותו חבר של מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני**, ואילו **עמוס ערן** נכנס בזכות היותו אחד האנשים המקורבים ב־יותר לראש־הממשלה ואיש־הקשר בין רבין לליבני. **דב צמיר**, מי שהיה ראש מטה־הבחירות של רבין. לתפקיד ראש־ה־ממשלה, התחנן לפני רבין לקבל מישרה, ונידחה. חינו סר בעיני רבין. כדי לפצות אותו נתנו לו מקום במליאה.

אך נראה כי המינוי המשעשע ביותר הוא זה שניתן ל**אורה הרצוג**. כבר ביום שמונתה היה ברור, כי הרצוג תצטרך להתפטר מתפקידה כעבור שבועות מיס־פר, עת תתלווה אל בעלה האלוף (מיל.) **חיים** („ויוויאן") **הרצוג**, בתפקידו כ־ראש מישלחת ישראל לאומות־המאוחדות.

עתה, משך ארבע שנים תמימות לא יהיה מי שיכוון ויפקח על הספינה הטו־בעת ששמה רשות־השידור, והאחראים על הטלוויזיה החיגרת והרדיו הפיסח ימשיכו לחגוג.

הלוחם־בצנזורה צינזר

פרשת הקרנת סרט־התעודה ניקוי ראש — פוסט־מורטם, על דרך הכנתה של ה־תוכנית הפופולארית, הפכה מחזה קפקאי ממש. הקרנת הסרט נקבעה ליום החמי־שי שעבר (13.3). אך לאחר שצפו ביצי־רתו המוגמרת של הבמאי **יעקב איוזמן** מפיק ניקוי ראש **מוטי קירשנבוים**, מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן**, **יצחק שימעוני** ו**יגאל לוסין**, התפתח ביניהם ויכוח עז. קירשנבוים טען בעד פסילתו של הסרט. לדבריו, „הסרט מציג את ניקוי־ראש עירום." הוא הצליח להשפיע על צוקרמן ושימעוני.

אולם לוסין לא נכנע לרוע הגזירה, ול־הפתעת מנהלי הטלוויזיה הם גילו, כי הוא עומד להקרין אותו מיספר ימים אחר־כך, ב־16.3. שוב קמה סערה, כשקירשנ־בוים מאיים כי יסיק מסקנות אישיות אם אכן יוקרן הסרט, וההחלטה הסופית לא בוששה: הסרט ייגנז, סופית.

אנשי־טלוויזיה שצפו בסרט טוענים כי הוא עשוי היטב, מעניין ומרתק, וכי מיג־רעתו היחידה בכך שהוא אינו מציג את קירשנבוים „כגאון הכי גדול בעולם." לכן דרש קירשנבוים, הידוע במילחמתו — כמפיק ניקוי־ראש — נגד כל צנזורה, ל־הורידו כליל מלוח־השידורים.

הסרטת התוכנית „ניקוי־ראש — פוסט מורטם"
כן / לא / כן / לא / לא / לא

כרטסת אישים

למרות המגמה לקיצוצים בתקציב עומ־דת הטלוויזיה בפני מיבצע אירגוני חדש, אשר יעלה בכסף רב. על פי החלטתו ה־אישית של מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני** תוקם בטלוויזיה כרטסת אישים, בה ירוכז חומר אינפורמטיבי על אישים שונים במדינה.

האחראית על מיבצע זה תהיה **דבורה ברעם**, בתו של שר העבודה **משה ברעם**, אשר עזבה לפני שבועות מספר את מחלקת החדשות של הטלוויזיה על פי דרישתו האולטימטיבית של **דן שילון**.

למרות שמקומה הטיבעי של כרטסת כזו הוא במיסגרת מחלקת החדשות, סירב שי־לון לקבל חזרה את ברעם למחלקתו ב־דלת האחורית והכרטסת תנוהל כמחלקה ניפרדת בטלוויזיה.

על הגל

תביעה והתנצלות

סיכסוך גלוי שפרץ בין הכתבת לענייני מיפלגות של הרדיו, **שרה פרנקל**, לבין היומון על המישמר, הגיע לסיומו בשבוע שעבר, לאחר שעל המישמר התנצל מעל גבי עיתונו בפני פרנקל והרדיו.

כתב על המישמר בכנסת, **יצחק שור**, פירסם לפני שבועות מיספר ידיעה תחת הכותרת: „גרוסמן מאשימה את שידורי ישראל בדיווח מעוות מהקונגרס היהודי העולמי," בה האשים שור את שרה פרנ־קל כי בדיווח ששידרה מהקונגרס לתוכ־נית היום הזה, היא הכניסה נימה מפלג־תית התואמת את דיעותיה הפוליטיות, ש־כן היא, מקורבת לחרות. שור תלה את הידיעה בח"כ **חייקה גרוסמן**, והביא דברים בשמה.

כשקראה זאת פרנקל, היא נדהמה ועמ־דה לתבוע את שור בפני ועדת־האתיקה של אגודת־העיתונאים. כאן נחלצו עורך על המישמר והמישנה ליושב־ראש הוועד־המנהל של רשות השידור **חיים שור**, ו**אריה השכל**, מנהל מחלקת ענייני־ה־יום ברדיו להרגיע את הרוחות. השכל כתב לעל המישמר מיכתב חריף, אשר פורסם במלואו כשלידו מיכתב־התנצלות של שור, אשר נוסח על־ידי שרה פרנקל עצמה. במיכתבו כתב שור: „אני משוכנע כי כתבותיה ודיווחיה של הגב' פרנקל משוח־ררים לחלוטין מכל השפעה פוליטית של דיעותיה האישיות, והם צמודים לתיאור ההתרחשויות כמות שהן."

רק לאחר פירסום ההתנצלות הסכימה כתבת־הרדיו להסיר את תביעתה כנגד כתב־העיתון.

"חשבנו שמכרו אותנו"

(המשך מעמוד 26)

בשנים הארוכות שישבתי בכלא המצרי היתה הבעייה העיקרית שלי, הרצון העיקרי, להישאר בחיים ולא להיפוך לצמח. לא היו לי שום חלומות מה אעשה כאשר אשתחרר. כל הזמן היה הרצון של תמיד לחשוב ותמיד לקרוא, ואפילו להסתכן ולגנוב עיתון כדי לדעת מה קורה, או לגנוב אוכל כדי לא ללכת לאיבוד.

המחשבה העיקרית היתה איך להישאר בחיים עוד יום, ולהישאר בתור אדם חושב. כמובן שכל אחד שמשתחרר אחרי תקופת־מאסר כה ממושכת, רוצה להתחיל חיים חדשים ולחזור לחיות חיים נורמאליים. אבל המחשבה על כך לא קיימת בכלא. העיקר זה להישאר בחיים.

אני חושבת שלא ניתן כלל להתרגל למחשבה שצריך להישאר בכלא 15 שנים. בהתחלה לא תופסים את זה. אפילו כאשר שומעים את פסק־הדין שאומר 15 שנה, או 25 שנה או גזר־דין מוות, קשה מאוד לתפוס ולחשוב על זה. תמיד ישנה איזו תיקווה שזה לא יקרה.

אני זוכרת שאמרתי לעצמי, כששמעתי את גזר־הדין שלי: ,אי אפשר. זה לא יכול להיות.' זו מעין תגובה של כל אחד שיש בו בתוכו מנגנון־הגנה. הוא חושב שזה לא ייתכן, ובטח ייצא לפני זה. אי־אפשר בכלל לחשוב על כך שהולכים לשבת בכלא 15 שנה. הרי אפשר להשתגע מזה.

אי־אפשר לומר שבשנות הישיבה בכלא לא היו רגעים של ייאוש. רגעים כאלה יש לכל אדם, אפילו מחוץ לכלא. בבית־הסוהר זה הרבה יותר, מפני ששם אתה חסר־אונים ואין אפשרות לעשות כלום.

זה קרה לי. הרבה פעמים הרגשתי הרגשה של חוסר־אונים.

המגע שלי עם העולם החיצון היה באמצעות אחי, שבא לבקר אותי בבית־הסוהר. בהתחלה היה בא כל חודש וחצי. יותר מאוחר, פעם בחודש. לא רציתי שהוא יישאר במצריים בגללי. נדנדתי לו, עד שעזב. אחרי זה היתה הדודה שלי מבקרת אותי. עד היום האחרון היתה באה אלי לבקר.

כל תקופת המאסר הייתי לבד בחדר. בחרתי לחיות לבד. בהתחלה רצו להכניס אותי לחדר גדול, עם בחורות מחברה די טובה — מוכרות־סמים ודברים כאלה... אמרתי להם באופן ברור שאם הם חושבים שאחיה שם, הם טועים. איימתי שאתחיל בשביתת־רעב מייד. בהתחלה הם רצו לשים אותי שם כדי להוריד לי את המוראל. אבל כשהתנגדתי בתקיפות, הם כבר לא היו משוכנעים שהם רוצים לשים אותי שם. היה יותר טוב להם לא להיכנס לכאב־ראש איתי. וכך נשארתי לבד. תמיד הייתי לבד.

לפתוח ✶ דף חדש

בהתחלה, כשהגעתי לבית־הסוהר לא היה שם שום דבר מחוץ לתא. לא היתה גם שום פעילות חברתית. מה שקרה הוא שאחרי כמה זמן הגיע מנהל־כללי חדש, שהיה מפותח מאוד. הוא עשה טיול באמריקה וחזר נלהב, עם כל מיני רעיונות לשפר את התנאים בכלא. כיוון שידעו שהיה לי עבר ספורטיבי, קראו לי אליו. הוא שאל אותי מה אני יכולה לעשות עם האסירות האלה, מוכרות החשיש, הגנבות וכל הסוגים של עברייניות פליליות.

אמרתי לו שהמקום קטן וצר, והדבר היחידי שאפשר לעשות שם זה קצת פינג־פונג והתעמלות. הוא השיב לי: נתחיל בזה, ונראה. ככה התחלנו. אחרי־הצהריים עשינו גם תאפלות. פעם אפילו עשינו הצגה שלמה של התעמלות. אחר־כך עברנו לבית־סוהר אחר, ושם היו כבר מיגרשים יותר גדולים שאיפשרו גם פעילות אחרת.

כשהשתחררתי, רציתי לסגור דלת ולפתוח דלת אחרת. לפתוח דף חדש, חיים אחרים, יותר נורמאליים ויותר טבעיים. כתוצאה מכך נוצר בי היום הקושי לדבר ערבית. זה טבעי, אחרי תקופה כה ממושכת של קיום הכרחי במקום שבו את נאלצת להשתמש בשפה מסויימת כל הזמן. רציתי להשתחרר מזה, ורציתי לשכוח את הערבית. דיברתי ערבית שוטפת. גם היום אין לי בעייה להבין או לקרוא ערבית, אבל יש לי כבר קושי לדבר ערבית.

עכשיו יש לי חיים מישפחתיים די עשירים. יש לי בעל שמנסה לפצות אותי בכל רגע על מה שעבר עלי. הוא אוהב אותי מאוד וזה מה שיש לי. אני מעדיפה חיים נורמאליים. יותר טוב ככה.

מיבצע מיוחד לחיילים

כל חייל שיחתום בחודש מרס מנוי על העולם הזה

יקבל הנחה של 40%

השבועון יישלח רק לדואר הצבאי

ספורט־טוטו טוטו

השבוע מינימום הפרס הראשון 700.000 ל"י (כולל העברה)

מינימום כלל הפרסים מיליון וחצי ל"י (כולל העברה)

יום חמישי — המועד האחרון למסירת הטפסים

עשה לך מנהג קבוע — מלא טוטו בכל שבוע!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

ועפכן-על כל שולחן עם ארבע הכוסות ולפני האפיקומן

כמות מוגבלת של עופכן הוכשרה במיוחד לחג הפסח.

הזדרז(י) בקנייה!

ב־7.5 ל"י לק"ג

פרשת כוכבה לוי:

מסע הלחישות

ליל האימים של פשיטת הפידאיון על מלון סאבוי בתל־אביב, היה רגע אחד של התפרקות וחיוכים.

היה זה סמוך לשעה 1.30 אחרי חצות, יותר משעה אחרי תחילת הפשיטה, כאשר כוחות גדולים של צבא ומישטרה הקיפו את בניין המלון בו התבצרו המחבלים שהחזיקו בידיהם שמונה בני־ערובה. הכו־חות שהקיפו את בית־המלון ניסו ליצור מגע עם החוטפים, להידבר עימם ולשמוע את תנאיהם ותביעותיהם.

באמצעות רמקול ביקש קצין דובר ער־בית מהמחבלים לשוחח עימו. „אני קצין צה״ל!" קרא. „אפשר לשוחח איתכם?"

המחבלים לא השיבו. אולם במקום קו־לותיהם בקע מאחד החדרים שבקומה השנייה של המלון, קול נשי.

„אתם שומעים אותי?" שאלה האשה. כשנענתה בחיוב, אמרה: „אני שבוייה במלון בידי המחבלים, ביחד עם אחרים. הם יהרגו אותנו ויפוצצו את הבית על עצמם, אם לא תיענו לדרישותיהם. הם רוצים את השגריר הצרפתי ואת השגריר היווני. לא איכפת להם שיבוא רק הצר־פתי. הם תובעים מטוס, והם רוצים לטוס

את כוכבה לוי, שהיתה בת־ערובה בידי הפידאיון במלון סאבוי, ושאותה לא הכירו — בכוכבה לוי אחרת, שהיתה מוכרת להם.

הטעות היתה בלתי־מכוונת. בספר־הט־לפונים לבדו מופיעות ארבע כוכבה לוי בתל־אביב. בעיר ישנן יותר מתריסר נע־רות ונשים הנושאות שם זה. כוכבה לוי המוכרת בין נערות הבארים של רחוב הירקון ורציף הרברט סמואל, ושהיתה מוכרת גם לכמה שוטרים, היא אחת מהן. אין כל קשר שהוא, לא מישפחתי ולא אחר, בינה לבין כוכבה גיבורת הפרשה.

אבל עבר זמן עד שהתבררה הטעות לשוטרי תל־אביב. אחרי שחולצה מהמלון היתה כוכבה עם השוטרים עד שעה 10.00 בבוקר. עוד באותו יום חזרה אל תחנת־המישטרה, כדי למסור עדות מפורטת על מה שהתרחש בליל־האימים במלון. הגיר־סה, שמצאה חיזוק בשאילתה של שולמית אלוני לשר המישטרה, על כך שהמישטרה נאלצה כביכול לחפש את כוכבה במשך 24 שעות, אין לה שום אחיזה במציאות.

בינתיים עשתה לה כבר השמועה כנפיים. היא הופיעה ברמז בכתבה שפירסם יונה שימשי, הכתב־הצבאי של דבר, שתיאר

את כוכבה כ„דמות ידועה בין תושבי האיזור שבו אירעה התקרית." רמז דומה שורבב גם לתיאור הפרשה בהעולם הזה, שבוע אחרי ליל הדמים. גם העולם הזה נפל קורבן לרמזים המוטעים של אנשי המישטרה, שבגלל צירוף־מיקרים מוזר ניראו כמהימנים.

במישטרת מחוז תל־אביב, שם ביקשו לבדוק את מקור השמועה, נערכה בדיקה יסודית, שלאחריה הסתבר לחוקרים כי כוכבה לוי ממלון סאבוי נקייה מכל חשד, אין לה כל עבר פלילי, וממילא לא היתה יכולה להיות מוכרת לשוטרים.

כתוצאה מכך הגיעו מפקדי מישטרת תל־אביב למסקנה שעליהם לפצות את כוכבה — לא רק על אומץ־הלב וקור־הרוח המופ־

תיים שגילתה בליל־הדמים, אלא גם על העוול שנגרם לה בעקיפין, וללא כוונה תחילה. היא תזכה, קרוב לוודאי, בציון־לשבח שיוענק לה על התנהגות אזרחית למופת, על־ידי מפקד מישטרת מחוז ת״א.

אלא שבכך לא די היה כדי להפסיק את מסע השמועות. שכן, כיוון שלא פורסם שום דבר מהותי שהיה בו כדי לפגוע בכוכבה, מלבד רמזים, לא היה מקום גם להכחשה. קשה היה למצוא דרך שתקטע את הרכילות שפגעה בתדמיתה הציבורית בשמה הטוב, ובמשפחתה של כוכבה.

אבל מה שלא עשו עיתוני ישראל, עשה השבועון האמריקאי טיים. הדיווח שפירסם בגיליונו האחרון מאת כתביו בישראל, מרלין לוין ודניאל דרוז, היה גדוש טעו־

„אנחנו מכירים את כוכבה לוי!"

אמרו השוטרים - והם התכוונו לכוכבה לוי אחרת

עם השגרירים לסוריה — אחרת יהרגו את כולנו ואת עצמם."

האשה נתבקשה לזהות את עצמה, והיא עשתה זאת: „אני כוכבה לוי מרחוב הירקון בתל־אביב..."

ברגע זה הופיעו החיוכים הראשונים על פני השוטרים שהיו בקירבת המלון ושמעו את קולה של כוכבה. תוך זמן קצר הפכו החיוכים לגל של לחישות, שעברו מפה־לאוזן עד שהפכו נחלת כל אלה שסבבו את המלון ואת הרחובות הסמוכים.

השוטרים לא ראו את פניה של כוכבה, ולא יכלו לזהות אותה על פי צורתה. אולם השם בו זיהתה את עצמה, עורר משהו בזיכרונם של כמה מהם. „כוכבה?!" אמר אחד השוטרים בחיוך רב־משמעות, „אנחנו מכירים אותה!" גם כמה מהסקרנים מתושבי הסביבה היו מוכנים להעיד שהם מכירים את כוכבה כאחת מנערות האיזור.

לעיתונאים שסבבו את כוחות המיש־טרה והשתדלו להציל מפי השוטרים כל פרט נוסף על בני־הערובה וזהותם, היו כמה שוטרים מוכנים לרמוז כי כוכבה לוי מוכרת להם כאחת מבנות רחוב הירקון — זו, כידוע, תווית־זיהוי שאינה זקוקה לפי־רושים נוספים. העובדה היא, שכוכבה פשוט גרה ברחוב הירקון.

כך, בצורה סתמית ומיקרית, נולד מסע־לחישות מכוער שהפך תוך זמן קצר לשי־חת הארץ כולה וגרם לכוכבה לוי, הגיבו־רה האמיתית של ליל מלון סאבוי, עוול שלא היתה ראויה לו.

כוכבה לוי אחרת

אנשי המישטרה, שהיו מקור הר־כילות שרמזה כאילו מוכרת כוכבה לוי למישטרה בגלל עיסוק מפוקפק, לא עשו מה שעשו בזדון. הם פשוט החליפו

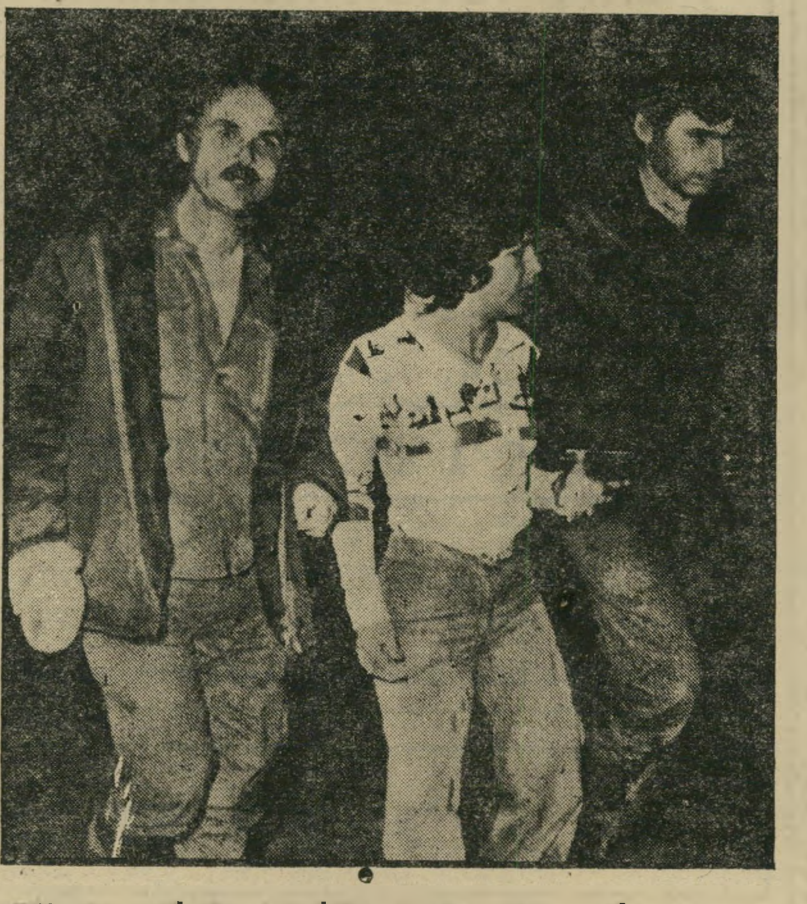

כוכבה לוי, דקה אחרי חילוצה ממלון „סאבוי"

יות והשמצות שהיה בהם כדי לפגוע בכו־כבה. הם תיארו את מלון סאבוי כ„מקום מועדף על־ידי יצאניות מרבות במחיר..." ואת כוכבה עצמה הציגו כמי ש„למדה ערבית ברחוב" ו„נמלטה קודם־לכן למלון כדי להתחמק מסיור מישטרתי..." הטיים כינה אותה „יצאנית", וסיפר לקוראיו כאי־לו ניצלה כוכבה את ההזדמנות להוציא פצוע החוצה, כדי לחתחמק מהמלון.

„רק לטהר את שמי"

היה זה, כמובן, תיאור כוזב ומסולף שפגע בכוכבה. היא שוקלת עתה את הצעדים שתוכל לנקוט כנגד פירסום משמיץ זה, כדי להגן על שמה. „אני רוצה להיות גאה במה שעשיתי באותו לילה," אמרה כוכבה, „ולא להתבייש בגלל קשירת שמי למה שהיה. אינני מבקשת דבר מאף אחד. אפילו כשראש־העיר, שלמה להט, הציע לי לצאת לנופש של שבוע על חשבון העירייה, דחיתי את ההצעה. הדבר היחידי שאני מבקשת הוא לטהר את שמי מכל מה שהדביקו לי, ואני מקווה שזה עדיין לא מאוחר."

בינתיים משמש ביתה של כוכבה למוקד עלייה־לרגל לכתבים זרים מכל העולם, היכולים לעמוד מקרוב על אישיותה הא־מיתית. בין אלה שביקשו לראיינה גם העי־תונאית המצריה סאנה חסאן, השוהה בשראל. לפני שתיפגש עימה, החלה כוכ־בה לקרוא את הספר שכתבה סאנה חסאן יחד עם העיתונאי הישראלי עמוס איילון דרך לשלום. „עכשיו יש לי הזדמנות לל־מוד על מקורות הסיכסוך שאני נקלעתי למרכזו," אמרה.

בעלה של כוכבה, אברהם לוי, הסיק גם הוא את המסקנות בעיקבות הפרשה. השי־בוע הוא מתגייס לשורות מישטרת־ישראל.

במדינה

דרכי חיים

בנות המיסעדן

בתקופת השפל במיסעדות הפאר — פורח זי דווקא מיזנון־סטייקיה המגיש המבורגר עם חיוך

אצל בעלי־מיסעדות המזדמנים למיסעדת־הדרכים פזנון שבתחנת־הדלק פז ליד גשר הירקון בכביש תל־אביב—חיפה, מתעוררת הקינאה למראה המכוניות הרבות העומדות ליד המיסעדה והקהל הרב הממלא אותה. למרות המיתון בשטח המיסעדות ולמרות שהפזנון של שלמה ברנשטיין אינו מיסעדת־פאר אופנתית, קשה למצוא כיסא ריק במיסעדה זו.

אצל שלמה אסור להזמין מה שרוצים. צריך לשמוע ממנו מה הוא מוכן לתת לך באותו יום, ומה הצליח היום אצלו במיטבח. „המבורגר סתם אפשר לאכול בכל מקום, אבל המבורגר אמריקאי רק אצלי", אומר שלמה. „אמריקאי" הוא שם־תואר שאותו מעניק שלמה לכל מאכל שאותו הוא מצליח לשפר, אפילו אם אינו מזכיר כלל את היבשת הגדולה. כששלמה אומר „אמריקאי", כדאי להזמין, זהו סימן בדוק שהמאכל הזה הצליח היום.

כך רוכשים ידידים. אך עיקר הצלחתו של שלמה דווקא בשתי בנותיו, נאווה וענת. נאווה בת ה־20 היא סמלת בשירות־קבע בבסיס סמוך לתל־אביב, ואילו ענת, המבוגרת ממנה בשנה, שוקדת עתה על השלמת בחינות הבגרות.

כשמסיימת נאווה את יום עבודתה בבסיס היא ממהרת הביתה, מסירה את המדים, נכנסת לתוך מיכנסי־ג'ינס וממהרת למיסעדה. ענת נמצאת שם בכל רגע פנוי שלה מלימודיה.

שתי הצעירות הצליחו להפוך את מיסעדת־הדרכים הפשוטה למועדון־חברים. „יש אנשים שבאים מרחוק רק כדי לשבת ולשתות משהו ולדבר איתנו," מספרת ענת.

מיזנונאית ברנשטיין
רק ביגלל היופי

„זה נורא נחמד. אנחנו משרתות אותם ורוכשות ידידים רבים, גברים ונשים."

כך קורה שמשך כל היום מגיעים למקום אורחים, אשר נוסף לסטייק או לפנקייק מבקשים את חברתן של שתי הצעירות הנאות. „יש לנו קליינטים שבאים כל יום בשעה קבועה, אחרי שעות העבודה או בהפסקה, אוכלים, שותים, משוחחים איתנו וחוזרים למחרת היום."

צריך שתי בנות. „הן לא סתם משרתות את האורחים," מסביר שלמה, „הן עושות את זה ממש עם כל הלב. אחרי שאורח מגיע הנה בפעם הראשונה, הן כבר יודעות מה הוא אוהב, וזוכרות, ובפעם הבאה הוא אפילו לא צריך להזמין, הן מגישות לו את זה בלי שיבקש."

מסתבר כי בתקופת השפל במיסעדות לא די להגיש אוכל טוב. „צריך שתהיינה לך שתי בנות צעירות, המוכנות לעזור לאביהן, כדי להצליח בעסקים."

עדיין במחיר הקודם!

חדשי את ביתך
לקראת הפסח
בעזרת מוצרי האיכות האירופיים

אליברט • ALLIBERT

★ ארונות ואביזרים לאמבטיה
★ יחידות איחסון לכל מטרה
★ מראות ומנורות לחדר השינה ולהול

מיוצרים מחומר פלסטי
משובח, עמיד בפני אבק,
בעיצוב ובצבעים מרהיבים!

להשיג בחנויות המובחרות לאביזרי אמבטיה

לכבוד
מ. ט. קולטון בע"מ
שביל המפעל 3
תל־אביב
אבקש לשלוח לי את הקטלוג הצבעוני המחודר של מוצרי אליברט

השם ....

הכתובת ....

המפיצים בישראל:
מ. ט. קולטון בע"מ
שביל המפעל 3
טל. 821211, ת"א

אליברט
ALLIBERT

אביב הגיע פסח בא...

...ועתה הוא המועד להזמין

מקום למודעות בגליון פסח

המוגדל של העולם הזה

שיופיע ברחובות תל־אביב

ביום ב' 24. 3. 1975 ובשאר

חלקי הארץ ביום ג' 25.3.1975

הגליון השני של פסח יופיע בתל־אביב ביום א' 30.3.75 ובשאר חלקי הארץ ביום ב' 31.3.75

בקרוב! בקרוב!
בקרוב! בקרוב!

הספר הכי מצחיק
שראה אור בעברית

ZOO
ארץ
ZOO?

מאת: ב. מיכאל, חנוך
מרמרי, קובי ניב,
אפרים סידון

ציורים:
דודו גבע ודיק קודור

תן טרמפ לחייל!

במדינה

הכנסת

ההרצית וגם השתכרת?

יגאל אלון התחמק בכנסת מתשובה על שאילתות בנושא ההרצאות של רבין

אחת הפרשות שהסעירו את המדינה ביותר לפני מיספר חודשים, פרשת ההר־צאות־בתשלום של ראש־הממשלה יצחק רבין בעת שכיהן כשגריר בארצות־הברית, הגיעה לסיומה בשבוע שעבר, בקול דממה דקה.

כעבור חודשים רבים של המתנה, השיב סוף סוף שר־החוץ יגאל אלון על שתי שאילתות בנושא זה. השאילתה הראשונה

ח"כ פלומין
ניצול המעמד

היתה של ח"כ (המרכז העצמאי) אהוד אולמרט. בשאילתה, שהוגשה בחודש מאי אשתקד, ביקש אולמרט לדעת מפי שר־החוץ אם נכונה הידיעה כי רבין היה קשור עם אמרגן מיקצועי, שדאג לארגן עבורו הרצאות והופעות תמורת שכר. אולמרט אף ביקש לדעת כמה קיבל רבין עבור כל הרצאה, כמה הרצאות ערך, האם הופיע בפני אירגונים יהודיים תמורת שכר, ואם היה רבין נוהג להופיע במסיבות בר־מיצווה של יהודים ולגבות עבור כך תשלום.

תלוי במיקרה. ח"כ יחזקאל פלומין (הליכוד), הגיש באותה תקופה גם הוא שאילתה בנושא זה לשר־החוץ. אולם פלומין, שהוא רואה־חשבון במיקצועו, התייחס בשאילתה שלו להיבטים אחרים של פרשת הרצאות רבין. פלומין ביקש משר־החוץ להשיב האם נכונה הידיעה שרבין ניצל את מעמדו כשגריר כדי לקבל פטור ממס־ההכנסה שם, על עבודות פרטיות שעשה.

תשובתו של שר החוץ לשתי השאילתות היתה אחת: „לפי היתר כללי שניקבע בתקשי"ר רשאי עובד מדינה, אם בארץ ואם בחו"ל, ,לפרסם מאמר או ספר וכן לערוך דיון ולתת הרצאה, תמורת שכר, בתנאי שאין הוא עושה זאת בקביעות ושפעולות אלה אינן מהוות מקצוע מישנה של העובד.' מכאן," הצדיק שר־החוץ את ראש־הממשלה, „שבמקרים האמורים אין העובד חייב לבקש היתר מן המישרד ואין מקום למישרד לדרוש ממנו דיווח עליהם כל עוד אין בהם משום הפרת תנאי עבודתו של העובד או פגיעה במילוי תפקידו".

סעיף לא־רלוונטי. תשובתו של שר־החוץ ניראתה לשני השואלים כהתחמקות גלוייה. אולמרט טען כלפי אלון: „אדוני השר מצטט סעיפים בתקשי"ר שאינם רלוונטיים, בכל הכבוד, למה שהשר נשאל עליו. השר נשאל על ידיעות שהמדובר פה בעבודה שיטתית, עם קשר עם אמרגן, על בסיס מיסחרי, והסעיף הרלוונטי לכך אינו הסעיף שהשר ציטט."

גם פלומין לא שקט על שמריו, ושאל שוב את שר־החוץ: „האם תהיה מוכן לבדוק שוב את העובדות הספציפיות, לאור פנייה חוזרת שלי?"

תשובתו של יגאל אלון לאולמרט: „השבתי לפי מיטב התמצאותי בנושא." ו־אילו לפלומין ענה: „אינני יכול לקבוע תשובתי מראש."

תשבץ העולם הזה 1959

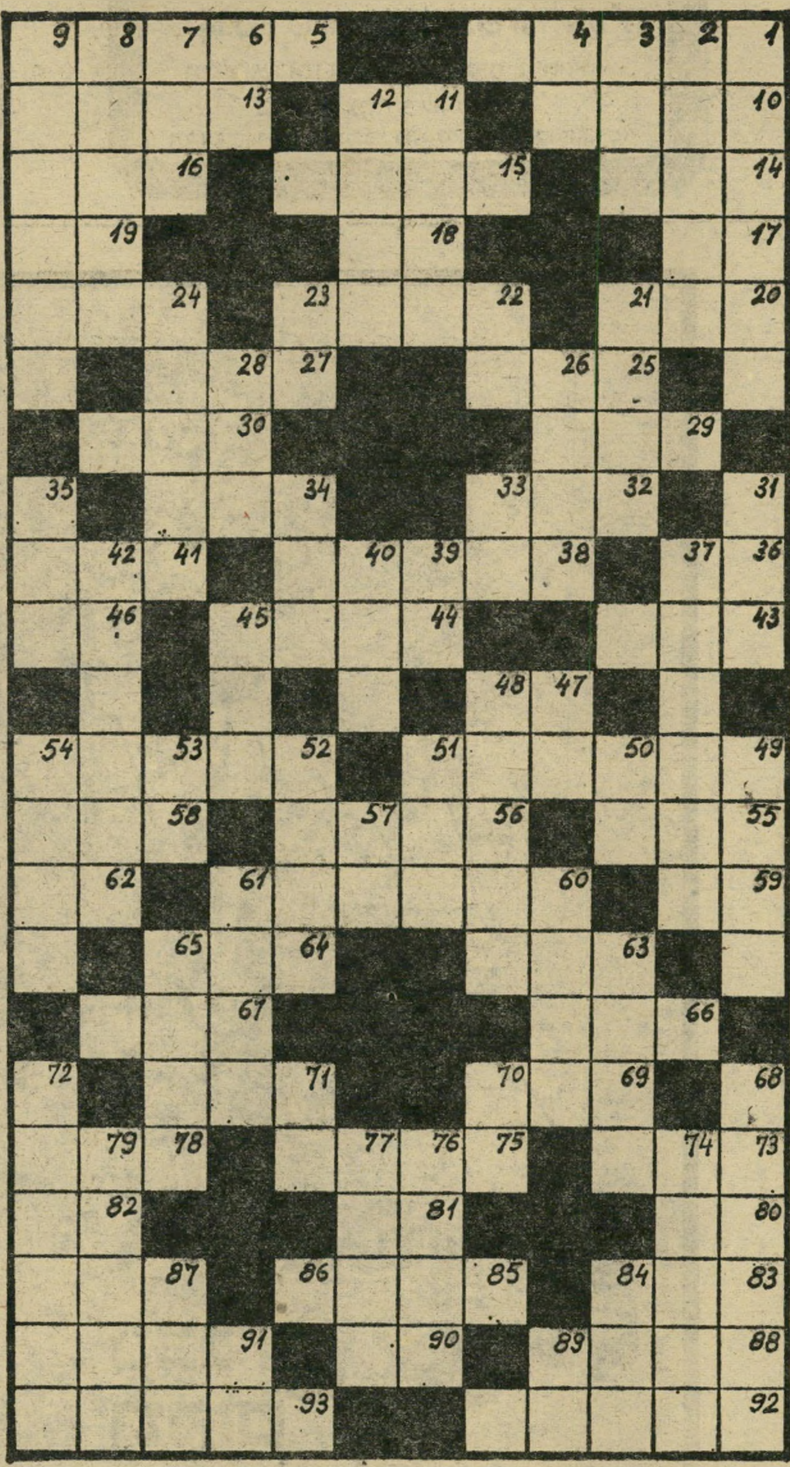

מאוזן:

1) לתקת־מחול ישראלית־בינלאומית; 5) אכול־רימה; 10) דג המצוי במימי ה־ארץ; 11) מתת; 13) צ'מפיון; 14) מחנך; 15) עשירייה כזו חטפו המצרים; 16) שחקנית־קולנוע אמריקאית (ש"מ); 17) „כן," בספרדית; 18) קידומת הולנדית; 19) סופו של זיף; 20) יוצא־חלצי; 22) הכיס שבו נתון הוולד; 24) עוף אוסטרלי; 25) שלושה כאלה בשנה, וחג־הפסח בתוכם; 27) אסור לאכלו בתקופת הפסח; 29) פיסגה; 30) לוקח־במשיכה; 32) אריג דק ומשובח מעובד מפישתן; 34) טסו בדאון; 36) סחוב! 38) פרח אדום או צהוב, דומה לכלנית; 41) ריבית שחורה; 43) לבעל ה־ניבגד שתיים כאלו; 44) חוכמה; 46) מידת־שטח; 47) אותו אכלו אבותינו במידבר; 49) מועדון הסרט הטוב; 52) הדר; 55) אי־שלום ישראלי; 56) יו"ר רשות שמו־רות־הטבע; 58) כוחל; 59) ממצעי־המיטה; 60) אפל־למחצה; 62) דייק, חומה; 63) מקביל לוושט; 64) הלז; 66) רצועה ל־אורך המים; 67) הוציא את אבותינו מ־מצריים; 69) רעם כבד; 71) מחייתו־טרף; 73) נידוי; 75) שניים כאלה הלכו עם בני־ישראל במידבר; 78) נווד; 80) מילת־שאלה לזיהוי; 81) קריאת־יגון; 82) קריאת־התפעלות; 83) חור זעיר; 85) בן ארץ וויילס; 87) חרב שלחם (הפוך); 88) לוהט; 90) כיוון; 91) חותנו של משה; 92) גרימת תדהמה; 93) זוהרת.

מאונך:

1) עיר בארץ; 2) אבן־אודם; 3) מורנו ורבנו; 4) נהר באפריקה; 6) חדרון; 7) תינוק בן־יומו; 8) תושבי מדינה צפון־אפריקאית; 9) טייארה; 11) מצב של אבלות; 12) מחודשי השנה; 21) חדל להסביר לפני שבועות אחדים; 22) מילת־יחס; 23) תבלין לקפה; 24) דג המצוי במימי הארץ; 26) משותף ליהורם ולרבי סעדיה; 28) חג אצל הנוצרים; 31) כליי־משחית; 33) פקודה; 34) התקוממם נגד משה במידבר; 35) ארץ זרה; 37) עובדי־ארכיון; 39) מספיק! 40) משקה משכר; 42) נשמה יתירה; 45) הנח! 47) מאותיות הא"ב; 48) תכשיט; 49) שימון; 50) נרו יאיר (ר"ת); 51) צליל; 52) ספר של עגנון; 53) חימה; 54) מימד; 57) נהר באיטליה; 60) עוף־מים; 61) בשעות היום; 63) נדר חמור; 65) ויזה; 68) לחם קטן; 70) גוי (הפוך); 71) כך עמדו המים בחצות ישראל את הים; 72) המכה העשירית; 74) מחול; 76) אליל כנעני; 77) מקום־מרפא בצרפת; 79) מידת־מישקל קדומה; 84) יחידת־זמן; 87) מחולל־מחלה מיקרוס־קופי; 89) המכה הראשונה; 91) כמו 82 מאוזן.

קשקשת 1959

חפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. החנ־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 1957

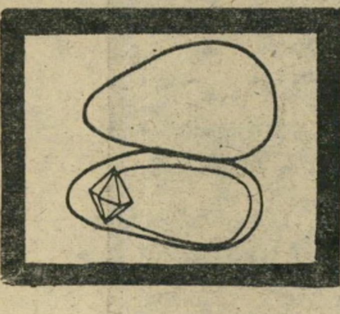

● לשון גופל על לשון.

● מבט מקרקעית האסלה כלפי מעלה.

● שרות חדש בדואר: חורצי־לשון מסייעים להדבקת בולים.
שאול יהישלום, רח' אורלנסקי 7, פתח־תיקווה

● נותנים לך אצבע ואתה רוצה את כל היד.
אראלה לוינשטיין,
רח' קפלן 3, תל־אביב

● לא כל מה שנוצץ הוא יהלום.
שירילי בר־אור,
רח' אבן־גבירול 175, תל־אביב

בשעות 7.00 ו־9.30
צ'רלס ברונסון
וינסט פרייסט
בסרט הנהדר למשפחה
„שליט העולם"
על־פי ספרו של ז'ול וורן

בסיטונות
● שמלות הריון
● מכנסי הריון
● טוניקות הריון
● חליפות הריון
כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4,
קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4—2)
לתזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

תמרורים

נבחר • על־ידי חבר הנאמנים של אוניברסיטת בן־גוריון בבאר־שבע, כנשיא האוניברסיטה, במקומו של פרופסור משה פריבס שביקש להשתחרר מהתפקיד לאחר שמונה כדיקן הפקולטה לרפואה ומנהל שירותי קופת־חולים ומישרד־הבריאות ב־מחוז הנגב, שגריר ישראל באו״ם **יוסף תקוע** (טוקצ׳ינסקי), שנולד ברוסיה לפני 50 שנה, בוגר אוניברסיטת הרווארד בה שימש גם כעוזר לפרופסור, היה בשנים 1947—1948 יועץ מישפטי למישלחת הסוכנות היהודית באו״ם, עלה לארץ ב־1949 ושימש עד 1959 יועץ מישפטי במישרד־החוץ בירושלים, יועץ מישפטי לרמטכ״ל בענייני שביתות־נשק, מנהל ענייני שביתות־נשק במישרד־החוץ, סגן ראש מישלחת ישראל באו״ם ואחר־כך ראש המישלחת. בשנים 1960—1962 כיהן כשגריר ישראל בברזיל, וב־1962 מונה כשגריר ישראל במוסקבה, תפקיד שאותו מילא עד 1965.

נולד • בבית־החולים בקרייה בתל־אביב, לפטרון קריית־שמונה ח״כ המערך **יוסי שריד** ולאשתו **דורית**, שהיא בתו של מנהל מחלקת הילדים בבית־החולים הדסה ויו״ר האיגוד הארצי של רופאי־הילדים הפרופסור בן־ציון ורבין, בן שלישי: **נדב**.

נפטר • לאחר מחלה ממושכת, שבמהלכה הושתלה לו, לפני כשנתיים, כלייה, בבית־החולים בילינסון, בגיל 52, סגן נשיא הפדרציה הספרדית העולמית **מנחם כהן**, שנולד בירושלים, היה דור שישי בארץ, נודע בכינוי „מלך השכונות של תל־אביב״, היה ממארגני ההעפלה של נוער וילדים מסוריה לפני הקמת המדינה, יזם לאחר־מכן את חי״ש הפרברים, נבחר לכנסת הראשונה כשהיה בן 27, כיהן כח״כ מטעם מפא״י שוב, בכנסות הרביעית עד השביעית. היה בשנים 1950—1958 חבר מועצת עיריית תל־אביב, ובמשך 25 שנים ניהל את מחלקת השכונות במועצת פועלי תל־אביב.

נפטרה • בגיל 56, כוכבת שנות ה־50 **סוזן הייוואրד**, שנולדה בשם אדית מארינר, הופיעה בלמעלה מ־50 סרטים, זכתה ב־1958 בפרס האוסקר עבור תפקידה בסרט אני רוצה לחיות, אושפזה בשנים האחרונות בבתי־חולים בגלל גידול במוח. נולדה בברוקלין, היתה דוגמנית צילום בניו־יורק, עברה להוליבוד והחלה משחקת בסרטים. החליפה מיספר בעלים, ניסתה ב־1955 להתאבד, חדלה לשחק בגלל מחלתה ב־1969.

סוזן הייוואּרד
גידול במוח

נפטר • בבית־חולים אמריקאי בפריז, מזיהום כללי בדרכי הנשימה, בגיל 69, איל־הספנות היווני **אריסטוטל אונאסיס**, בעלה של ז׳אקלין קנדי, ששיכל ב־1973 את בנו אלכסנדר, שנהרג בתאונת מטוס. יליד איזמיר, בנו של סוחר טבק, נמלט ב־1922, כאשר נכבשה העיר על־ידי הטורקים, ליוון, עבר משם לארגנטינה, עבד שם כטלפונאי ומדיח כלים, עסק במקביל ביבוא טבק, מונה ב־1930 לקונסול יוון בארגנטינה, נכנס ב־1931 לעסקי ספנות, בנה את אחד הציים המסחריים הגדולים ביותר בהיסטוריה אשר בבעלות פרטית, שהיה מורכב בעיקר ממיכליות־נפט, זכה לפירסום עולמי, בין השאר כאשר ניהל ב־1956 רומן עם זמרת האופרה מריה קאלאס וכאשר נשא לאשה ב־1968 את אלמנתו של נשיא ארצות־הברית ג׳ון קנדי, היה בעל חברת התעופה אולימפיק, השאיר ירושה של כשישה מיליארד ל״י.

איש עסקים!
להידוק קשריך עם חו״ל.
חיסכון עצום בהוצאות התקשורת
וטיפול מסור, יעיל וסודי ביותר.
קונסורטיום אינטרנשיונל בע״מ
חברת שרותי הטלקס הפרטית היחידה
בישראל מזה 3 שנים.
תל־אביב, רחוב בר־כוכבא 13, טלפון: 299161 (10 קוים)

גב׳ ליאורה לווינהוף
מתבקשת להתקשר עם
שלום זמיר, אמירים 13884
בקשר לעניין חשוב!

כך נשוחח עם ילדינו על המין
בדרך מהירה, מנוסה ומתוכננת

בעזרתו של ד״ר רונלד פיליפי תוכל ללמוד לדון ולשוחח בפשטות ובחופשיות עם ילדים מגיל הגן ועד להתבגרותם.
ספר זה הוא ביטוי לגישה חדשה של הסברה מינית. תהיה מסוגל להסביר „אגדות״ ועובדות בסיסיות על המין.
בספר מודגשת החשיבות שבדו־שיח, בכנות שבהבעת רגשות ובסיפוק הסקרנות.
מלווה ציורים. המחיר: —.16 ל״י
הוצאת ספרים אחיאסף בע״מ
רח׳ יוסף נשיא 13, תל־אביב, טל. 283339

תן טרמפ לחייל

שמגר חוקר את „אלתא"

היועץ־המישפטי של מישרד־הביטחון מסר ליושב־ראש מועצת־המנהלים של חברת „אלתא," **מיכאל פירון**, כי היועץ־המישפטי לממשלה, **מאיר שמגר**, בוחן אותו פרק בדין־וחשבון של מבקר המדינה, הדן במסירת עבודות לקבלנים. לאחר שפירון מסר זאת בישיבת מועצת־המנהלים, החליטה ההנהלה על נוהל המחייב קבלת היתר מראש מן המנכ"ל או היושב־ראש, כדי למנוע היווצרות ניגוד אינטרסים בין צרכי החברה לבין צרכי הפרט.

מבקר־המדינה מצא, כי הנהלת חברת „אלתא" מסרה עבודות־בנייה בהיקף גדול לאותם קבלנים שגם בנו את הווילות של המנהל־הכללי וסגניו. בעיקבות הדין־וחשבון של המבקר, התפטר המנהל־הכללי ויצא ללימודים בארצות־הברית, במשכורת של 40 אלף דולר לשנה מ„אלתא." „אלתא" היא חברת־בת של התעשייה האווירית, העוסקת במוצרי אלקטרוניקה עבור מישרד־הביטחון והשוק האזרחי.

יועץ שמגר
אלטע־זאכען

מועצת־המנהלים של „אלתא" קיימה בחודש פברואר כמה דיונים בעיקבות הדין־וחשבון של מבקר־המדינה. יושב־ראש מועצת־המנהלים, פירון, מסר כי בודקים עכשיו אפשרות של ניתוק „אלתא" מן התעשייה האווירית, והסבתה ממעמד של חברת־בת נפרדת של התעשייה האווירית, למעמד מיפעל של התעשייה האווירית. כך, הנהלת התעשייה האווירית תהיה גם הנהלת „אלתא."

בישיבה נמסר, כי „אלתא" הוציאה סך של 18 אלף דולר על אירוח של נציגי חברה זרה בישראל. ההוצאה נעשתה בעיקבות הוראה־בטלפון של עובד בכיר במישרד־הביטחון, שאישר בדיעבד את ההוראה שנתן.

פירון מסר כי היועץ־המישפטי לממשלה בודק גם את המיקרים שבהם הגישה „אלתא" למישרד־הביטחון תביעות לתשלומים למעלה מן המגיע לה. מדובר במימון־יתר בסך 2 מיליון לירות. לאור חקירתו של שמגר החליטה מועצת־המנהלים של „אלתא" לא לדון בנושא כלל.

פירון מסר, כי המבקר גילה שבתחום הפיתוח והייצור של מכשירים היתה ההוצאה בפועל 47 מיליון לירות לעומת האומדן של 27 מיליון לירות בתחילת השנה. צוות ניהול הפרוייקט לא יכול היה להסביר את העלייה המסחררת (72%), והוחלט להחליף את צוות הניהול).

לאחר שהתגלה כי מישרד־הביטחון נותן מימון־ביניים ל„אלתא," הורתה מועצת־המנהלים להימנע מפעולות דומות בעתיד.

פירון גילה עוד, כי „אלתא" רימתה במאזניה, כאשר הכניסה לדין־וחשבון על רווחיה לשנת 1972 סך של 800 אלף לירות, שנוצר כתוצאה מעודף במלאי. כיוון שסכום זה לא נוצר מפעולות החברה בשנת 1972, אסור היה לכללו ברווח התיפעולי שלה לאותה שנה.

הבורסה לך בעיקבות חז"ל

בימים אלה של מסקנות ועדת **בן־שחר**, שואל עצמו כל אחד במה להשקיע את כספו. העצה הטובה היא ללכת בעיקבות חז"ל, שיעצו לחלק את החסכונות לשלושה, ולהשקיעם בסוגים שונים. ובכן, בבורסה לא כדאי להשקיע, שכן תמה תקופת המאזנים של הבנקים. במטבעות — כבר מזמן לא כדאי להשקיע. בקרקעות ונכסים עדיין לא כדאי להשקיע. ובכן, כדאי לחכות עוד כמה חודשים, להעמקת המשבר בבנייה ולירידה נוספת במחירי דירות ומיגרשים.

מה נשאר? שליש מן הכסף כדאי להשקיע באיגרות צמודות, והכדאיות ביותר כיום הן מילוות־ביטחון 6.5%, צמודות למדד. מחיריהן ירדו בשני אחוזים לערך בשבועות האחרונים, וכדאי לחטפן.

עוד שליש כדאי לחשקיע בקרנות־נאמנות בנקאיות. תעודות־ההשתתפות של קרנות אלו ניתנות לפידיון בכל עת, והקרנות הגדילו את ערכן בשנתיים האחרונות במאה אחוזים לפחות. את השליש האחרון כדאי להשקיע במטבע זר, מחשש לפיחות. אם אתה ספקולנט, קנה מניות בוול־סטריט. אם אתה רוצה ללכת על־בטוח, קנה איגרות־חוב צמודות לפרנק השווייצי, כמו איגרות של „הוליס" (הסוכנות היהודית), או של חברת־החשמל.

אגב, למי שאינו יודע: תקנה מיוחדת פוטרת את רוכשי איגרות „הוליס" מן החובה להצהיר למס־הכנסה על הרווח מהן.

„תדיראן" מייצרת רשם־קול

כל מי שחשב כי „תדיראן" זה מכשירי קשר או מכסימום רדיו למכונית, יכול לשנות את דעתו. חברת־הבת של הקונצרן, „תדיראן־שיווק," כבשה תוך חודשים ספורים נתח נאה בשוק המקררים הישראלי, במקרר תוצרת הארץ, ומתחילה עכשיו בייצור מערכות־סטריאו עם רשם־קול תוצרת הארץ (לראשונה אחרי אלפיים שנה), ונכנסת חזק לשוק מחשבי־הכיס.

תקופת הלידה של חברת־השיווק עברה תחת ניהולו של **בני גאון**, שיצא עכשיו לתפקיד בכיר בחברה האמריקנית „ג'נראל־טלפון," שהיא בעלת מחצית ממניות „תדיראן." המנכ"ל החדש של חברת־השיווק הוא **חיים הייטנר**, לשעבר הגיזבר הכללי של „תדיראן."

הייטנר רואה את עתיד החברה באור ורוד, למרות השפל הכללי. בשנת 1975 הוא רוצה למכור לישראלים מוצרי־שיווק ב־160 מיליון לירות (ללא מס), לעומת 100 מיליון בשנת 1974. הגידול העיקרי הוא במקררים, המוצר החדש של החברה שכובש את השוק בטיבו ובמהירות אספקתו. החברה מייצרת רק דגם אחד, 700 ליטר, ותייצר השנה דגם נוסף. הישראלים קונים כ־75 אלף מקררים בשנה, מזה 40 אלף בדגם שמייצרת „תדיראן". „תדיראן" כבר כבשה את מחצית השוק בדגם שלה. (מחירו לצרכן: 5100 לירות).

„תדיראן" ממשיכה במזגני־האוויר, הנמכרים היטב גם במחירים החדשים של שלושה־חמישה אלפי לירות. ייצור הטלוויזיות נפגע עם הירידה הכללית בקניות. החברה תישאר השנה ב־20% מכלל המכירות, של 60-70 אלף מקלטים לשנה. המאבק על הבכורה בשוק זה קשה, נוכח התחרות שהחלה בה חברת „זניט," שפיגרה משך שנים. „זניט" מוכרת כיום את מקלטיה ב־2600 לירות לסוחר, לעומת 3200 לירות אצל „תדיראן". „זניט" כובשת עכשיו את מקומה של „מץ," שהיתה הראשונה במכירות בשנת 1974.

בתחום מערכות הסטריאו נפגעה החברה בגלל איסור הייבוא, ומוכרת רק מן המלאי שלה. כדי להתגבר על איסור הייבוא עברה החברה לייצור מקומי של רשם־קול עם ידע גרמני. מחיר מערכת סטריאו מתוצרת מקומית יהיה 4500 לירות, לעומת 6000 כיום.

תחום חדש הוא יבוא מחשבי־כיס, של חברת „נוביס" מאמריקה. מחיר מחשב כזה מתחיל ב־295 לירות לצרכן, והוא בעל ארבע פעולות וזיכרון.

חיים הייטנר אומר כי מדיניות החברה היא לייבא ולמכור רק מוצרים שתעבור לייצור עצמי שלהם תוך שנה־שנתיים. נראה כי תוך זמן קצר תיכנס „תדיראן" לייצור המסובך של מחשבי־כיס.

„תדיראן" מקפידה על איזון בין ארבעת מרכיבי־הייצור: תיקשורת, ביטחון, ייצוא ומוצרי־צריכה. כלל מכירות הקונצרן כיום הוא כמיליארד לירות, מזה מוצרי־צריכה 260-360 מיליון לירות, כולל מיסים. בינתיים נשמר האיזון. אולם, נוכח הסכמי־הייצוא של מנכ"ל „תדיראן" **אלקנה כספי**, ושמונה חברות־חבת שהוא מקים בחו"ל — יצטרך הייטנר להתאמץ קשות כדי לשמור על היחס הנכון.

מנכ"ל כספי
סרטים חדשים

ורשה בעיקבות ברנס?

כאשר כתב מדור זה לפני כחודשיים כי החברה של **אמנון ברנס**, „דיילין," שקועה בקשיים כספיים וצפוייה למוראטוריום, לא תיאר לעצמו איש כי הדברים יקרו כה מהר. בינתיים מתברר כי „דיילין" הפסידה בשנת 1974 28 מיליון דולר, וביקשה את חסות בית־המישפט בפני הנושים שלה.

אולם עתה התגלה כי נפילתו של ברנס פוגעת קשות באחד מגדולי המולטי־מיליונרים היהודיים, **לו ורשה** מלוס־אנג'לס. ורשה הוא משקיע גדול ונשיא של „הבנק אוף קליפורניה," מוסד פיננסי סולידי ורציני ביותר. אגב, לברון **אדמונד דה־רוטשילד** 20% ממניות בנק זה. ורשה התפתה לפני כמה שבועות וקנה חבילה גדולה של מניות בחברת „דיילין", ועתה שווה המניות הללו כמעט אפס.

ורשה הגיע לישראל ונראה כי הוא ימתן את השקעותיו כאן. מקורביו עדיין אינם מבינים כיצד התפתה לקנות את המניות של אמנון ברנס.

קשיי ייצוא

פוספטים

יצוא הפוספטים מישראל למיזרח־הרחוק, ובעיקר ליפאן, נתקל בקשיים גדולים. היפאנים רוצים לקנות פוספטים בכמויות גדולות, אבל מבקשים לשלם לא בכסף אלא בסחורות. הבעייה של ישראל היא שאת הסחורות שהיא רוצה לקנות, מפחדים היפנים למכור מחמת החרם הערבי, ואילו את הסחורות שהיפנים רוצים למכור — ישראל אינה רוצה לקנות.

כך, למרות הגיאות במחירי הפוספטים בעולם, שנגרמה בגלל העלאת המחירים על־ידי היצרנית מיספר אחד — מרוקו — תתקשה ישראל ליהנות ממנה, בגלל בעיות הייצוא.

צורכי מישרד

מי ששם לב לכך שלאחרונה ניתן להשיג בחנויות לצורכי־מישרד גם סיגריות ומוצרים דומים, אל יתפלא. מאז החלו תחנות־הדלק מוכרות כל טוב ונותנות תמורת זאת קבלות על קניות דלק, תפסו את הפטנט גם החנויות לצורכי־מישרד, מוכרות למישרדים סיגריות וכיבודים שונים, ונותנות קבלות על צורכי מישרד שהם, כידוע, הוצאה מאושרת בהחלט.

חיים מן הפחת

חברת־הימון של עורך־הדין **שמעון טברסקי** עושה חיל. בשנה האחרונה היא נכנסה בעוצמה לעיסקי השכרת ציוד לרשויות המקומיות. לפני שבועות אחדים חתמה הסכם עם עיריית ירושלים, על השכרת ציוד לניקוי שלג בשלושה מיליון לירות. טברסקי רוכש את הציוד בכסף שהוא מגייס, מקבל מן העירייה דמי־שכירות המכסים לו את הריבית והקרן. הרווח הוא מן הפחת. מס־ההכנסה מתיר ניכוי פחת של 100% תוך חמש שנים, כך שהוא יוכל ליצור בתוך זמן זה באופן חוקי רווח מוכר, השווה לסכום רכישת הציוד.

אגב, עיסקי השכרת ציוד לרשויות התפתחו עד־כדי־כך, שגם מרכז השילטון המקומי שוקל עתה הקמת חברה לייבוא והשכרת ציוד. אולם כיוון שמרכז השילטון הוא גוף שלא נועד למטרות רווח, לא כדאית לו העיסקה, כי לא יהיו לו רווחים לקזז כנגד הפחת.

אנשיו של סגן־ניצב יצחק רונן, מפקד ה־מחשב, עוקבים אחר מסך־הטלוויזיה של המסוף, שעליו מופי־עות תשובות המחשב. תוך שניות ספורות פולט המחשב ממאגר־הזיכרון שלו עשרות פרטים על האיש.

„האח הגדול" בפעו־לה: כל אזרח במדי־נה שעבר אי־פעם על החוק — ביצע עבירה פלילית או עבירת־תנועה — מובטח לו שפרטיו הועברו אל מאגר־הזיכרון האלק־טרוני של המישטרה, וזה לא ישכח אותו.

איש זה רואה אותך

מחשב 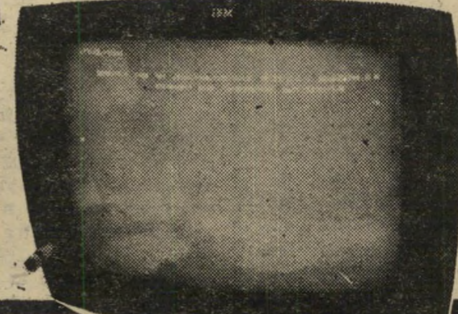 המשטרה

מגן או סכנה?

מזה כמה חודשים גועש בארצות־הברית מאבק־איתנים. דעת־הקהל הנאורה התעוררה כנגד תופעה הנראית לה כסכנה נוראה המאיימת על הדמוקרטית: ריכוז המחשבים בידי הממשלה. מחשבים אלה, המכילים פרטים על כל אדם, והיוצרים „מאגרי־פרטים" עצומים, יוצרים עריצות מסוג חדש, המזכירה את החווי המתואר בספר־האימים העתידני „1984" מאת ג'ורג' אורוול.

הבירור הציבורי העלה, בין השאר, כי במחשבי המישטרה מצוי מידע מרשיע על מיליוני אזרחים, שאין לו כל ביסוס. כך נקלט במחשב כל פרט אמיתי או כוזב, שמועה בלתי־בדוקה, החשדה והלשנה שהגיעו לידיעת המישטרה — וכל אלה מופיעים לעיני קצין־המישטרה תוך שבריר של שנייה מאז לחץ על הכפתור.

בארצות־הברית מתנהלת, משום כך, מערכה להגבלת „מאגרי הפרטים", לצימצום השימוש במחשבים לצורך שיטור ופיקוח, ולביקורת חמורה על טיב החומר המוכנס למחשב.

מהו המצב בישראל? התהליך נמצא כאן רק בתחילתו. אך המגמה מסתמנת כבר עתה — ויש צורך חיוני לתת את הדעת על התופעה כולה ולקבוע לה תחומים ברורים, בעוד מועד.

מדווח מרסל זוהר, כתב „העולם הזה", שביקר במרכז המחשב של המישטרה:

בשבוע שעבר ביקש רס"ר יחזקאל נחום משופט־שלום בתל־אביב לשחרר ממעצר את שמעון אטרסי (השם בדוי. שמו האמיתי של החשוד שמור במערכת), אחרי שהוחזק 10 ימים לצורך חקירה. תיק־החקירה נגד אטרסי נסגר, והמישטרה לא תבקש מהפרקליטות להגיש כתב־אישום נגדו.

יש להניח כי למישטרה לא היו הוכחות מספיקות כדי להאשים את אטרסי בהתפרצות שבה היה חשוד. או, אולי השתכנעו החוקרים כי חשדותיהם בלתי־מבוססים, וכי האזרח אטרסי אינו קשור במיקרה כלל.

המישטרה לא תתנצל על טעותה. אך ההודעה על שיחרורו של החשוד תועבר למטה־הארצי של המישטרה בירושלים. פרט נוסף שיישלח למטה־הארצי יהיה החלטתם של חוקרי־המישטרה בתל־אביב, שלא להגיש כתב־אישום נגד אטרסי.

המיסמכים שיגיעו ממישטרת מחוז תל־אביב יוכנסו מייד למחשב המצוי במטה־הארצי. שמעון אטרסי יוכרז כחף־מפשע, אך שמו, פרטיו האישיים והאירוע שבו נעצר על־ידי המישטרה, נרשמו במוחו מייד לאחר פתיחת חקירתו.

הפעם, תיאלץ המישטרה למחוק את הרישום הנוגע למעצרו ולחקירתו של שמעון אטרסי. אך כאשר יופעל המסוף הקשור למחשב של המישטרה, ויודפס שמו של אטרסי על מסך־הטלוויזיה של המסוף, יופיעו תוך דקות ספורות שמו המלא וכתובתו, מיספר תעודת־הזהות שלו, שם ארץ־מוצאו וכיוצא באלה פרטים אישיים.

לאטרסי אין הרשעות קודמות, אין לו תיקים במישטרה, הוא אזרח הגון בעל עבר נקי. ובכן, מדוע לא יימחק שמו כליל מזיכרונו של המחשב המישטרתי?

✶ חומר סודי בידי זרים

"למחוק את שמותיהם של אנשים כגון שמעון אטרסי," הגיב סגן־ניצב יצחק רונן, ראש מחלקת המחשב במטה־הארצי, "יעלה ביוקר רב. אנו מוחקים רק את הרישום לגבי האירוע המסויים הקשור בו."

אולם, לא רק אטרסי לבדו יהיה מודאג מכך ששמו מצוי במאגר הזיכרון המישטרתי בירושלים. בעוד כשנתיים יהיה בכוחו של המחשב המישטרתי לעקוב אחר כל אזרח במדינה. לפי התיכנון, תכניס המישטרה למחשב את שמותיהם ופירטיהם האישיים של כל אזרחי מדינת ישראל. ברגע שייפתח כרטיס אישי לכל תושב, יזרום מידע שוטף אל המחשב, וזה יירשם בסרטים המגנטיים.

משך שש שנים, עד שנת 1970, נעזרה מישטרת ישראל בשירותיה של חברה תל־אביבית לעיבוד נתונים בעזרת מחשבים.

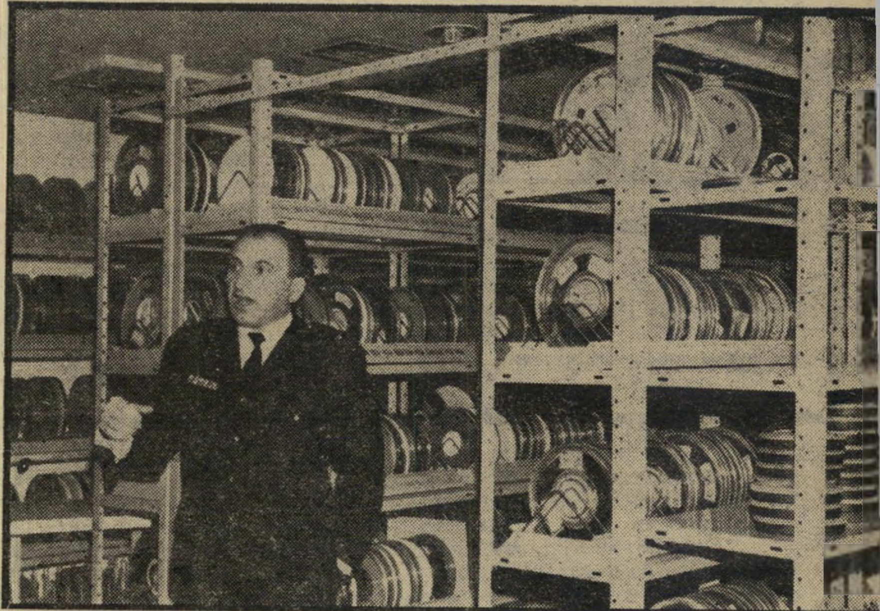

אוצר חומר־הנפץ מאות הסלילים המונחים במחסן של מחלקת המחשב במטה־הארצי של מישטרת ישראל, כוללים מידע על מעשיהם הפליליים של כחצי מיליון מאזרחי המדינה. שני פנים אפשריות לשימוש בחומר הזה: להגנה על הציבור — ולניצול־לרעה כנגד הציבור עצמו.

מרכז־העצבים

ה„גולם" של המשטרה מופעל על־ידי עשרות עובדים, המזינים אותו במידע שמגיע מדי יום־ביומו על טפסי־העתק של רישום האירועים בתחנות השונות. עד סוף שנת 1969 לא היה למישטרה מרכז־עצבים משלה, היתה מעבירה את הרישומים הפליליים לחברה פרטית לעיבוד נתונים בתל־אביב, משם היה החומר מועבר חזרה למטה־הארצי. כיום אומדים את הוצאותיה השנתיות של המישטרה על שירותי מיכון בקרוב לארבעה מיליון לירות בשנה. כיום אין המישטרה יכולה לפעול ללא עזרת המחשב שבירושלים. בתצלום: המוח של המישטרה, והציוד הצמוד אליו.

החומר המישטרתי לגבי הרשעות ואירועים פליליים הקשורים באזרחי המדינה הועבר לעיבוד בחברה הפרטית. אחרי העיבוד קיבלה המישטרה את הסרטים המגנטיים ואת הנתונים בחזרה לידיה.

לדעתו של סגן־ניצב יצחק רונן נשמר החומר הסודי היטב במישרדיה של החברה הפרטית בתל־אביב, ולא היו כל הזדמנויות לגיצולו־לרעה על־ידי גורמים מבחוץ. כן הוא טוען כי לא נתגלה כל ניסיון לגניבת מידע מישטרתי לצורך סחיטה על־ידי חוגי העולם התחתון.

בסוף שנת 1969 החליטה מישטרת ישראל לרכז את הטיפול בחומר רגיש זה בידיה־היא. לשם כך שכרה מחשב איי.בי.אם. מדגם 370/145, שהורכב במטה־הארצי בירושלים, והמכונה „גולם". עד עתה קלט זיכרון המחשב כחצי מיליון שמות של אזרחי ישראל, ופירטיהם האישיים רשומים על הסרטים המגנטיים השמורים שם. פנייה אל המחשב מעלה את פרטיו האישיים של כל שם מבוקש, את מיספר הרשעותיו הקודמות והתיקים העומדים כנגדו.

קיימות שתי שיטות לקבלת המידע לגבי השמות והאירועים השמורים במוח המישטרתי. כאשר אין בידי החוקרים אלא שמו של האזרח, יופיעו פרטיו על מסך־הטלוויזיה של המסוף תוך דקה אחת. אך במיקרה שידוע להם גם מיספר תעודת־הזהות של המבוקש, יתחיל המידע מהמחשב לזרום החוצה תוך שניה וחצי בלבד.

מדי־שנה קולט המחשב את שמותיהם ופירטיהם של 50—40 אזרחים נוספים. המוח המישטרתי זוכר, למשל, את כל עבירות־התנועה שנרשמו עד היום במדינה. כל מי שנרשם לו אי־פעם דו"ח על חנייה במקום אסור, יוכל להיות סמוך ובטוח כי המחשב המישטרתי יקבל את תוך כדי נסיעה, פרטים לגבי חשודים שנעצרו על־ידי השוטרים במשך הסיור.

אזרח בעל מיספר

מפקד המחשב, סגן־ניצב רונן בן ה־51, יליד פולין, משרת במישטרת ישראל מאז שנת 1955. רונן, שאיננו נראה כלל כאיש־מישטרה טיפוסי, והוא אדם לבבי וחביב, בעל חוש־הומור, משוכנע כי הוא נאבק למען מטרה העשוייה — במידה שתתגשם — להקל על חיי המישטרה והאזרחים גם־יחד.

רונן טוען כי כיום, יש למרבית אזרחי המדינה מיספרי־זיהוי שונים: מיספר תעודת־זהות, קופת־חולים, מיספר אישי בצה"ל, במקום־העבודה, רישיון־נהיגה, רכב פרטי וכו'. על־מנת למנוע את הסירבול הנובע מכך מציע רונן כי לכל אזרח יינתן מיספר אחיד לגבי כל המקומות הללו, כולל מיספר מכוניתו הפרטית ותיקיו בבית־המישפט. המיספר היחידי של כל אזרח יהיה מיספר תעודת־הזהות שלו. „זה יחסוך גם כסף למדינה," הוא אומר.

היקפו של פרוייקט הרישום הפלילי — אומרים ראשי המישטרה — גדל במידה ניכרת מאז הפעלתו של המחשב. זה הנוכחי לא יוכל לבצע את כל הפעולות הדרושות, ואילו המישטרה כבר נמצאת במצב שבו איננה מסוגלת לפעול בלעדיו.

בהצעת התקציב שלה לשנת־הכספים 1975, ביקשה המישטרה סכום של 4,368,000 ל"י עבור שירותי מיכון. זהו סכום גדול, אך בעצם הקצייתו ובתכליתו הוא חוסך הרבה יותר. אבל, האם אין בכך גם איום על רשות־היחיד של הפרט?

איש החזון

סגן־ניצב יצחק רונן, מפקד יחידת־המחשב של המישטרה, מציג אחד סלילים, הכוללים מידע על הרשעותיהם הקודמות של אזרחי המדינה. שיבעה סלילים כאלה כוללים את כל כרטיסי־הביקור האישיים של חצי מיליון אנשים שעברו על החוק הפלילי. בסלילים אחרים מידע על עבירות־תנועה.

פרטיו — ומאותו רגע ואילך, יופיע במאגר הזיכרון ויישאר שם עד יומו האחרון.

מידע בכיוון אחד

המחשב המישטרתי מספק גם שירותים למישרד־המישפטים, כאשר הוא מתבקש להגיש את רשימת הרשעותיו הקודמות של חשוד או נאשם. למישרד־הפנים מספק המחשב המישטרתי מידע הנוגע לאזרחים המגישים בקשות לאחזקת־נשק, אך בו־בעצמו אין כל מידע לגבי מיספרם הכולל של האזרחים המחזיקים בנשק.

למישרד־הרישוי מספק המחשב פרטים על האזרחים המבקשים רישיון־נהיגה לרכב ציבורי. אז נשאל המחשב אם יש למבקש הרשעות פליליות בעברו.

עובדי המחשב מתעקשים להכין „כרטיסיה־קוקו" -- כפי שהם מכנים את המידע הארצי ביחס לאלה שאינם שפויים־בדעתם. „יש להצטער," אומר סגן־ניצב רונן, „על כך שמישרד־הבריאות מסרב, מסיבות של חסות, למסור מידע לגבי אנשים הפונים למישרד־הרישוי בבקשה להוצאת רישיון־נהיגה לרכב ציבורי. גם אם המבקש מוכר לאנשי מישרד־הבריאות כחולה, או כנפגע במחלת־העצבים, לא תימסר אזהרה למישרד־הרישוי, בדיוק כפי שלא תימסר אזהרה בדבר מצבו הבריאותי של אדם המבקש רישיון לאחזקת־נשק ממישרד־הפנים. כך עלול לקרות שאדם בלתי־שפוי בדעתו יקבל רישיון לנהוג באוטובוס ציבורי, או להחזיק בנשק."

ככל שמתרחב המידע הנאגר במעיו של המחשב המישטרתי, כן פוחתים הסיכויים לכך שאנשים חפים־מפשע יבלו זמנם במעצרים במרתפי תחנות־המישטרה. בעוד כשלושה חודשים יוכנסו לשימוש מסופים, שיהיו קשורים אל המחשב שבמטה־הארצי בירושלים, לחמש תחנות־מישטרה בארץ: בירושלים, בתל־אביב, בחיפה, בבאר־שבע וברמלה.

כל ניידת של המישטרה תוכל לברר,

צחוק, צחוק, אבל...

מלי חנוך, אחת השוטרות מצוות המחשב, מפעילה את המסוף על־ידי לחיצה על מקשי מכונת־הכתיבה הצמודה למסך־הטלוויזיה. בעזרת המסוף ניתן לברר, תוך שניות, אם לאזרח החשוד יש עבר פלילי, מה כתובתו, גילו, ארץ מוצאו וכולי.

קולנוע

בקרוב
נשואים מתבוננים בנישואין

בשנת 1973 הציגה הטלוויזיה השוודית את המיבצע המצולם הארוך ביותר של אינגמר ברגמן. סידרה של שש תוכניות, בנות 50 דקות כל אחת, הנושאת את השם הכולל תמונות מחיי־נישואין. ששת הערבים שבהם שודרת הסידרה הפכו ערבי־מצור בשוודיה, כשהמונים מרותקים למסכי־הטלוויזיה בהתפעלות ובהערכה לגדול במאי־הקולנוע של סקנדינביה היום.

לעומת זאת, כאשר ניסתה הטלוויזיה השוודית למכור את התוכניות למדינות אחרות בעולם, נתקלה בגל של ניענועי־מבוכה. „טלוויזיה", כך נירמז להם, „זה מדיום להמונים, וברגמן מיועד למתי־מעט." וזו היתה, אולי, אחת הסיבות לכך שהבמאי חזר אל חדרי־העריכה, נטל את חמש השעות המשודרות, ערך אותן מחדש, חתך בבשר חי, כימעט, והתוצאה: סרט־קולנוע שאורכו שעתיים ו־48 דקות.

אוסקר? לא! מרגע זה הפכה בעיית ההפצה לעניין של מה־בכך. בתי־הקולנוע בכל העולם קפצו על המציאה, ומבקרים המומים שפכו נחלי־דיו והתחרו ביניהם בהמצאת שבחים. איגוד־המבקרים באמריקה, שפרסי סוף השנה שלו היום הם בעלי יוקרה גדולה יותר משל האוסקר עצמו, חסיטו הצידה מתחרים רציניים מאד, כדי להכתיר את ברגמן כבמאי ו־תסריטאי־השנה, ואת השחקנית הראשית שלו, ליב אולמן, כשחקנית־השנה.

בכל הנוגע לאוסקר, הצליחה האקדמיה־לאמנויות־הקולנוע בהוליבוד, המעניקה את הפיסלונים, למצוא בתקנון שלה סעיף מעורפל כלשהו אשר מונע את השתתפות תמונות מחיי־נישואין בתחרות השנה, בגלל מקורו הטלוויזיוני. כל המתחרים האחרים נשמו לרווחה.

בעיקבות הדי הסרט, העזו גם תחנות־טלוויזיה אחדות להושיט ידן אל הסידרה. והנה, הסתבר להן שבעצם, לא היתה כל סיבה להיבהל. ברגמן מתמונות מחיי־נישואין אינו דומה כלל לאיש שפחדו ממנו. הוא אינו משתמש בסיוטים אכספרסיוניסטיים, אינו מפליג אל דימיונות־שווא, אינו עוסק בסכיזופרניה ולא בליבטי היצירה האמנותית, לא במטאפיזיקה ולא בניבכי האמונה הדתית.

מי מפחד מסצינות? ובאמת, אף השונא המושבע ביותר של ברגמן ושל סימבוליזם קולנועי, לא יוכל הפעם לטעון שאינו מבין את הנעשה על המסך. ההיפך הוא הנכון. בחיי־הנישואין המוצגים על ידי ברגמן מהדהדים מישפטים, סצינות, שיחות, התנגשויות וריגעי־משבר שעברו בצורה זו או אחרת על כל זוג נשוי. ואם יש מה שיפחיד בסרט, זו אולי רק העובדה שיהיו כאלה אשר המבוכה תאחז בהם למראה בני־דמותם על הבד.

הפעם, ברגמן הוא ריאליסט במלוא מובן המילה. הוא מתאר את חיי הנישואין של מריאנה, פרקליטה במישרד עורכי־דין המטפלים בענייני גירושין, ויוהאן, חוקר ומרצה לפסיכולוגיה. הסרט שומר על המיבנה של שישה פרקים, מן הטלוויזיה, שדרכם מוביל ברגמן מנישואין מאושרים למראית־עין, אל פרידה, גט, ופגישת מחודשת בין בני־הזוג לאחר שנים. סך־הכל נפרש הסרט על־פני עשר שנים, בניגוד לסרטיו הקודמים של ברגמן, שעלילתם תומצתה בשעות, או לכל היותר, בימים מיספר.

המשברים באים. הפרק הראשון בסרט, „תמימות ופאניקה", מציג את מריאנה ויוהאן, המצטלמים כזוג מאושר לכל דבר ומתראיינים לטור־רכילות כלשהו. אחר־כך הם נפגשים עם זוג ידידים, אשר תוך כדי ארוחת־ערב, מציגים נישואים מתפוררים בהיסטריה והאשמות הדדיות. גיבורינו חשים עצמם עדיין מעל כל זה, רק עתה חגגו עשר שנות חיים משותפים מושלמים. האומנם?

הפרק השני נקרא „האמנות של הסתרת הליכלוך מתחת לשטיח." כאן מופיעים הבקיעים הראשונים. יוהאן ומריאנה עומדים בצל מוסכמות ולחצים מישפחתיים; מתגלים דברים שהבעל אינו אומר לאשתו משום שאינה מתעניינת בכך; שיחה עם אשה שתשיאה את ילדיה ורוצה להתגרש, „משום שמעולם לא אהבה את בעלה."

בפרק השלישי פורץ המשבר. יוהאן חוזר הביתה, ומודיע לאשתו כי התאהב בנערה צעירה, פאולה (זה גם שם הפרק), והוא עומד לעזוב את הבית. לכמה זמן, אינו יודע. מריאנה, המומה, מנסה לדחות את הגזירה, מתחננת, אך ללא־הועיל.

התפרצות אלימה. כמה חודשים לאחר־מכן, ב„עמק־הבכא," הפרק הרביעי, נפגש הזוג שוב לארוחת־ערב בדירתה של מריאנה. היא עדיין תלויה בו, הוא חושק בה, פיסית. הבדידות מובילה אותה לקראת התבוננות אל תוך עצמה. היא מנסה לחלק איתו את החווייה, אבל הוא מעוניין בדבר אחר לגמרי.

„הבורים", הפרק החמישי, הוא הסוער ביותר. הפעם מריאנה היא זו המבקרת במישרדו של יוהאן, בלילה, ומביאה לו את הניירות הדרושים לסידור הגט. היא כבר עצמאית, אינה פוחדת ליטול לידיה את היוזמה בתינויי אהבים איתו, אבל מבקשת את חתימתו על הניירות. הוא מובס. בעצם, אינו רוצה בגט, הרפתקת־האהבים שלו אינה עולה יפה. הוא חותם, בסופה של התפרצות אלימה.

האפילוג, „באמצע הלילה, בבית חשוך."

ליב אולמן וארנלד יוספסון ב„תמונות מחיי־נישואין": הייאוש —
„דברים שקרו לו ולידידיו"

שבוע 2
„לימור" ת"א
בקרוב „ארמון" י־ם

סרטו של וולט דיסני
החיפושית דוהרת שוב!
HERBIE RIDES AGAIN

בכורה ארצית
שבוע 2
„חן" ת"א
„אואזיס" ר"ג

זוטא חדש חזר
ויש בו עשרות אלפי זכיות מידיות
בסכום כולל העולה על מיליון ל"י!
הנמצאות עכשיו בכל דוכני הפיס.
מפעל הפיס

EL AL
הודעה לנוסעי

הנהלת „אל־על" ממשיכה להחרים את „העולם הזה", בגלל עמדתו הבלתי־תלויה בענייני תעופה.

בניגוד לכל חברות־התעופה האחרות, הרואות באספקת עיתונים שרות חיוני לנוסעים, המשלמים הון־עתק עבור כרטיסי־הטיסות, סבורה הנהלת „אל־על" שזהו אמצעי לשחד עיתונים הגונזים ידיעות שאינן נעימות לחברה.

„העולם הזה" לא ייכנע ללחץ זה, וימשיך לסקר ענייני תעופה לפי מיטב מצפונו והבנתו.

מאחר ש„העולם הזה" הוא העיתון הישראלי היחידי שאינו מצוי במטוסי „אל־על", על הנוסעים, המבקשים לקרוא את „העולם הזה" בעת הטיסה, להצטייד בגליון השבועון לפני ההמראה.

העולם הזה

מתרחש לאחר שנים. שניהם נשואים, כל אחד לאדם אחר, הם נפגשן באקראי, והי אתבה פורחת ביניהם שוב. אולם, הפעם זו אהבה שונה לחלוטין ממה שידעו קו־דם.

כמו עיתוני נשים? לכאורה, נראה כימעט כמו אותם רומנים־בהמשכים של עיתוני־הנשים. אכן, זו המיסגרת. אולם בתוכה דחס ברגמן כל מה שהיה לו לו־מר, קודם־לכן, בסיפורים שהלביש בתפ־אורה מופשטת, בבגדים של תחילת המאה ובסמלים עמוסי־משמעות.

יוהאן ומריאנה הם שני נציגים ממוצ־עים לגמרי של הבורגנות האינטלקטוא־לית האירופית. בגילם (בסוף הסרט הוא בן 52, היא בת 45), אינם רחוקים כלל מגילו של ברגמן עצמו (57). וחוויותיהם, לא זו בלבד שהן בבואה של כל מה ש־מתרחש היום בחיי־נישואין מודרניים, אלא הן גם אספקלריה אישית של ברגמן עצ־מו, ויחסיו עם הנשים בחייו, כולל השח־קנית ליב אולמן, המגלמת את מריאנה.

במאי של נשים? „זה לא תיאור היחסים בינינו,” אמרה ליב באחד הראיו־נות הרבים שהעניקה לאחר ההסרטה,

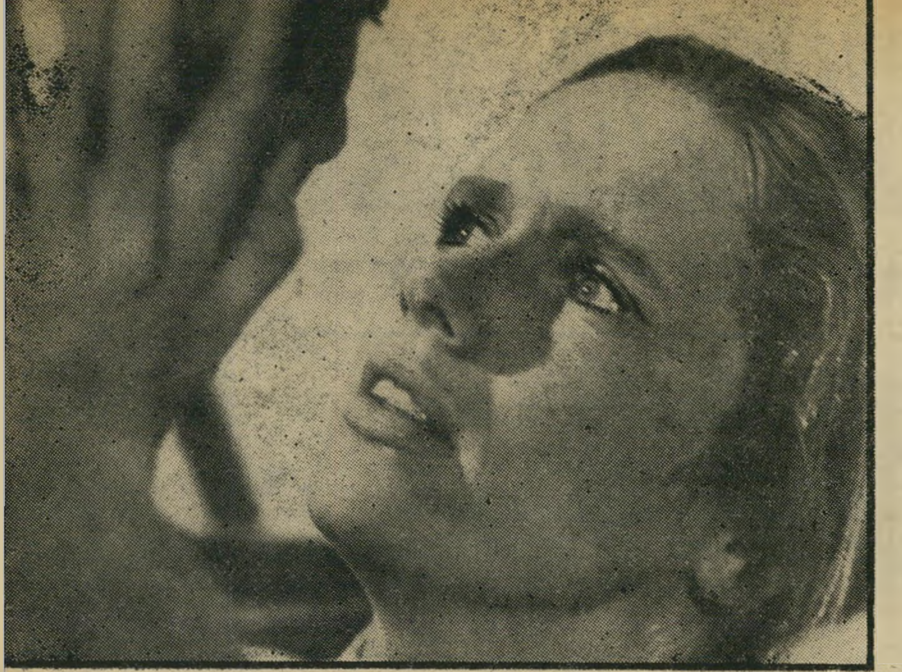

— הפרידה —
להסתיר את הליכלוך מתחת לשטיח

— האושר —
„דברים שקרו בינינו”

„אבל יש בסרט דברים רבים מעברו של אינגמר, דברים שקרו לו ודברים שקרו לידידיו, וגם דברים שקרו בינינו.” כך, למשל, כאשר משחזרת מריאנה בסרט את נעוריה, ואת חשנים שבהן ההתחשבות באחרים גרמה לה לבטל את עצמה, הש־נים בהן חלמה להיות שחקנית ואיש לא התייחס אליה ברצינות, ואפילו הנישו־אים הראשונים הבלתי־מוצלחים, לפני פגישתה עם יוהאן, דומה המונולוג שלה להפליא לסיפור־חייה שלה, ולדברים ש־היא אומרת היום, כשהיא מנתחת את התבגרותה הנפשית.

בתחילת הסרט, שעה שהם מתראיינים, אומר יוהאן על עצמו שהוא „צעיר, מאו־זן, סכסי, משכיל, חברותי, איש־מישפחה, אוהב־ספורט...” וכן הלאה. ואילו כאשר שואלת העיתונאית המראיינת את מריאנה על עצמה, כל מה שיש לה לומר הוא: „אהה... אני נשואה ליוהאן ויש לנו שתי בנות.” מריאנה אינה קיימת עדיין, אלא כפועל־יוצא של בעלה. ולמרות שגם היא וגם האשה שבזוג השני המתארח אצלם, בפרק הראשון, בארוחת־הערב, הן נשים משכילות, בעלות מיקצועות חופשיים, הערכת בעליהן אליהן עדיין מתבטאת ב־השוואת כישרון־הבישול של השתיים.

אנוכיות גברית. הבעל נותן לחברה לעבודה לקרוא את שיריו ומבקש ממנה הערכה, ולא מאשתו, שאינה מתעניינת ואינה מבינה (?) **בזה מאומה.**

„גילינו את עצמנו,” הוא אומר לקראת סוף הסרט. „האחת, את גדולתה, השני — את קטנותו.” ולפני סצינת־האהבה האח־רונה הוא שואל את מריאנה: „האם תוכ־לי לרסן לרגע את מירצך הנשי השופע, ואת אישיותך התקיפה?”

במקביל לחיין הפרטיים, טופחת תמצי־אות על פניו גם במישור המיקצועי. „כו־לנו תערצנו אותך והאמנו שאתה משהו מיוחד,” אומרת חברתו־לעבודה של יוהאן, המתאכזבת מן השיגרתיות האווילית של השירים שנתן לה לקרוא. הוא זועם, ומ־סרב לקבל את דעתה. לרגע נדמה שהוא אולי בכל־זאת משהו מיוחד. מציעים לו מישרה בקליוולנד והוא, ככל משכיל בן־ימינו, חסר־שורשים ומולדת, עולץ לק־ראת האפשרות של התקדמות מיקצועית באמריקה. אבל המישרה נשמטת מבין אצבעותיו.

לפחד מן המוות. לגבי מריאנה התה־ליך הוא הפוך. מן האשה שמקבלת כעו־בדת את היותה בראש־ובראשונה רעיה ואם, הנכנעת לדרישות הוריה וחוששת מתגובות סביבתה, היא פוקחת עיניים ולו־מדת לראות את העולם סביבה.

כשמריאנה מספרת לבעלה שכל חייה עב־רו בצל אחרים, הוא נרדם, משועמם. או־לם מאוחר יותר, כאשר הוא מספר לה על מפלתו בחיים, היא זו שעוצמת את העיניים. תחילה, הוא זה שנוטל יוזמה ביחסים אינטימיים, אחרי תקופת פרידה ממושכת, היא זו ששולטת בו. מריאנה למדה להיות לא רק עצמאית, אלא גם תוקפנית, דורשת זכויותיה, ויודעת את רצונותיה שלה — העדיפים בסופו של דבר על גרימת סיפוק לסובבים אותה (זו, אגב, תכונה שליב טוענת, כי למדה בחיים הפרטיים מברגמן).

רעייתו החמישית. ברגמן מתאר את תהליך ההבשלה הזה של יחסי־אנוש, בסיגנון האינטימי ביותר שבו אחז אי־פעם. אפילו בסירטו הטלוויזיוני הקודם, הפולחן, לא נצמד כל־כך במצלמתו לפני הגיבורים, ולא דרש משחקניו להיחשף כל־כך, מבחינה נפשית, מבלי לסייע להם באמצעים טכניים.

אם במחציתו הראשונה של הסרט עוד יש כמה דמויות מישנה, ביניהן שתיים מן השחקניות הידועות של ברגמן (ביבי אנדרסון, כאשה מתקוטטת עם בעלה ב־ארוחה, וגונל ליגבלום, כחברתו־לעבודה של יוהאן), הרי בחלק השני נותרים יו־האן ומריאנה לבדם, עם דיאלוג שהוצא ממנו כל רמז יומרני או כל מליצה, כדי שיישמע בכוונה כשיחה אמיתית ואותנ־טית.

(אגב, ברשימת המשתתפים בצוות הטכני, מופיע שמה של אינגריד ברגמן. הכוונה — אינה לשחקנית, אלא לרעייתו החמישית, העכשווית של הבמאי).

ודאי עוד יישמעו ויכוחים על כך ש„זה לא קולנוע, זה טלוויזיה,” וטענות ש„מדב־רים יותר מדי, ואיפה המימד החזותי,” ועוד הבלים שכאלה. ובכן, צריך לומר, פעם אחת ולתמיד, שטכניקה, עקרונות אמנותיים, חוקים ומיגבלות, נוצרו כולם על־מנת להעניק חווייה אמנותית, וממנה להפיק לקח לחיים. ברגמן הוא אחד המעטים שאומנם מעניקים את החווייה וה־לקח ועובדה זו מצדיקה, בסופו של דבר, את כל האמצעים שבהם הוא משתמש, כולל שבירת החוקים והמוסכמות.

— ההשלמה —
האחת — את גדולתה, השני — את קטנותו

תדריך

תל־אביב

★★★ **צ׳יינה טאון** — ברובע הסי־ני (מוגרבי, ארצות־הברית) — מחווה מסוג־נן ומרתק של פולנסקי לסירטי־המתח של שנות ה־40: בלש פרטי חוקר בגידה ומ־גלה שחיתות במיפעל־המים של לוס־אנ־ג׳לס. מועמד לשמונה פרסי אוסקר.

★★★★ **אהבה אחרי־הצהריים** (פריס, צרפת) — ניתוח מרתק של המוסר הבורגני הקתולי, כפי שהוא בא לידי בי־טוי בחיי זוג צעיר בפריס. שיעור בבימוי חסכני ומיצוי נתוני הקולנוע, של חבמאי אריק רומר.

★★★★ **מיסתרי האורגניזם** (תכ־לת, יוגוסלביה) — סרט תיעודי־עלילתי נועז ויוצא־דופן, המשתמש בחלקים מתו־רתו של וילהלם רייך כדי להביע את אכזבת הבמאי מאקאבייב, מן המישטרים הפוליטיים של המיזרח והמערב גם יחד.

★★★ **כינורות הנשף** (צפון, צרפת) — מישל דראך משחזר את ילדותו בצר־פת הכבושה ומתאר במקביל את קשייו בהפקת הסרט. העבר רגיש ואישי מאד, ההווה סאטירי ומפוכח.

★★★★ **הבהלה לזהב** (לימור, אר־צות־הברית) — סירטו הקלאסי של צ׳אפ־לין על מחפשי־זהב באלסקה הוא טרגדיה, קומדיה, מלודרמה, הכל־בכל. חובה לר־אותו.

ירושלים

★★★ **האיש בעל אקדח־הזהב** (הבירה, אנגליה) — חסידי בונד בשלושת הערים הגדולות, יכולים לחזות בהרפתקתו האחרונה, המתרחקת צעד נוסף מן המתח אל הקומדיה, בעזרתם האדיבה של כל השותפים למיבצע, ובראשם המלאך רוג׳ר מור.

★★★★ **קברט** (ירושלים, ארצות־הברית) — עליית הנאצים בגרמניה, כפי שהיא משתקפת בהופעות קברט. הופעה מזהירה של ג׳ואל גריי וליזה מינלי.

חיפה

★★★ **חמים וטעים** (אורלי, ארצות־הברית) — סאטירה מטורפת ושנונה על סרטי גנגסטרים ועל שנות העשרים, מבו־יימת על ידי בילי ויילדר, ובהשתתפות מרלין מונרו, ג׳ק למון וטוני קרטיס.

★★★ **פרשת סטאוויסקי** (אורה, צרפת) — סיפורו של חרמאי היהודי סא־שה סטאוויסקי, שהטיל את צרפת לשע־רורייה כלכלית ענקית בשנות השלושים, הופך בידי הבמאי אלן רנה, לחומר אמו־כית את כישלונו של הקאפיטליזם אפילו בתנאים הטובים ביותר שלו.

רחל מרחלת על כל העולם

בירה בלי מצב־רוח

אריק ושושיק לביא
כל הצעירים הסמיקו

גבינות, ואמנים ופסבדו־אמנים, ועוד כאלה שמקשטים כל מסיבה בעיר, ובירה — ורק מצב־רוח לא היה שם, במסיבה שערך **יענק'לה אגמון** במועדון התיאטרון, כתום פסטיבל הבירה.

מי שהציל את המצב היה **שימחה הולצברג**, אבי־הפצועים, שבשעה מאוחרת מאוד נכנס אל המועדון ובידיו מיספר בקבוקי־שמפניה. הוא ניגש אל הזמר **אריק לביא** שישב בפינה, ושפך על ראשו לתדהמת הנוכחים — את תכולת בקבוקי השמפניה.

או־אז ניגלה הסוד, והסתבר כי לאריק היום יום־הולדת, והוא בן 48. ומה שלא עשתה הבירה, עשתה השמפניה. אריק, כטוב ליבו בשיכר, ניגש אל המיקרופון, ובעידודם המלא של יענק'לה ואשתו **גילה אלמגור**, כשמחרים־מחזיקים אחריהם מנהל רשות־השידור **יצחק ליבני** ואיש רשות־השידור **חנוך חסון** התחיל, כרגיל אצלו ברגעים של התרוממות הנפש, לשיר שירים גסים שהעלו סומק הגון אפילו בלחיי המתירנים המוצהרים מבין האורחים.

מאוחר יותר הצטרפו למסיבה **אושיק** ו**עירית לוי, אסי** ו**אהרונה דיין** והמלחין־התסריטאי **נפתלי אלתר**. הם לא הניחו לאריק להיות כוכב־הערב הבילעדי, למרות יום־ההולדת שלו, והצטרפו אל מחרוזת השירים הגסים כשהאחד מנסה להתעלות על השני.

ומי שניצח, כמצופה, בחיבור השיר הגס ביותר, היה אריק. הוא הוכיח שכוחו עדיין בפיו, והשאיר את הצעירים ממנו הרחק־הרחק מאחוריו. מה שמוכיח שבמקרה שלו, לפחות, הגיל לא עושה את שלו.

פנויה להובלה

רחל גרא
פתוחה להצעות

לא אני אמרתי את זה עליה, על **רחל גרא**, אלא היא בעצמה אמרה, כשתלתה על עצמה, במסיבת־הפורים האחרונה, שלט, ובו הכריזה שהיא פנוייה להובלה.

וכלב מי שלא לקח את זה ברצינות. מאז שסיפרתי לכם מעל דפי מדור זה שהגברת גרא ובעלה **אלי** נמצאים בהליכי גירושין, קיבלה רחל, לפי עדותה־היא, מיספר רב של הצעות נישואין.

אחד המציעים, בנו של רופא תל־אביבי ידוע שסיים זה־עתה את שירותו הצבאי, והעומד ללכת בעקבות אביו ללמוד רפואה בחו"ל, הציע לרחל לקחת אותה עימו ולפרנס אותה מהכסף שאביו העשיר ישלח לו.

רחל, שהיא בחורה שהכסף לא מהווה בדיוק את הבעייה המרכזית בחייה, צחקה לו לקטן, אך הוא לא התייאש, ואמר שאם היא לא תיסע איתו לחו"ל, הוא הולך לאבשלו ואמשלו ומודיע להם שהוא לא נוסע ללמוד.

תגידו לי אתם, מה הייתם עושים במקומה? להרוס ככה קאריירה מבטיחה של רופא פוטנציאלי צעיר?

עם אלי, שממנו עדיין לא התגרשה, נמצאת רחל ביחסים מצויינים. כשהיו בפעם האחרונה בבניין הרבנות, תעו בדרך, ונכנסו דרך אגף המתחתנים. הם שאלו איזה רב שניקרה בדרכם איפה מתגרשים פה, והוא הסביר להם את הדרך, כשאינו שוכח להזכיר להם שאחרי שיתגרשו, כדאי שישובו לאגף החתונות, כדי להתחתן שנית.

כשנכנסו אלי וגרא אל חדר־הגרדום, שבו יושבים שלושה רבנים ודנים את גורלם של אלה המבקשים להתגרש, פגשו שוב ברב החייכני. הנ"ל הודיע להם שבא להשגיח על ענייניהם באופן אישי.

הלוואי על כל מי שמתגרש, רב סימפאטי שכזה.

המישפחה שלא הידקה

האחות הגדולה שלו, **חני**, היתה נשואה פעם לכדורסלן **איציק אלוני** המכונה „פתק," והאבא שלח שילם לנ"ל כסף רב כדי שיתגרש ממנה. אחר־כך היא התחתנה עם דייל אל־על **גרשון פטשיק**, ואפילו הפכה לאי־מזמן לאם בישראל.

ועכשיו הגיע תורו של האח הצעיר של חני, **נחום רפאלי**, שהוא כבר מהנדס ברוך־השם, והאבא־היהלומן **שמואל רפאלי** בהחלט סומך את ידו על הנישואין. כי הכלה המאושרת הפעם היא סגן (מיל.) **נחמה פס**, מי שהיתה בת־הנעורים הבינלאומית מטעם ישראל לשנת 1974, יפהפייה ידועה לכל הדיעות ובת למשפחה טובה.

האבא הטוב גם קנה לשניים דירה ברמת־השרון, כי הוא כידוע יהלומן עשיר המחזיק מישרד בבורסת־היהלומים, והחתונה תיערך באולמי גילטון המפוארים.

ומה חשבתם? מישפחת רפאלי היא לא מאלו שעליהן חלה בקשת הממשלה ומישרד־האוצר להדק את החגורה.

דני בפעם השניה

היא באמת בלתי־ידועה עדיין, **נעמי כפרי**. בחורה שקטה וצנועה, חברת להקת הנח"ל לשעבר, שבעת שירותה הצבאי התאהבה מעל לראשה בבמאי הלהקה, **דני ליטאי**, שהחזיר לה אהבה ויש אומרים שגם עזב למענה את אשתו ושני ילדיו.

מכל מקום, אני עצמי לא הייתי מהמרת על כך שדווקא היא היתה הגורם הראשי לפירוד במישפחת ליטאי. הנ"ל מעולם לא נחשב כאחד שטומן את ידו בצלחת, אבל מה שהורג אותי באמת זה שהיא הצליחה לעשות את זה שוב, וזה לא סוד.

לפני כשנה השתתפה נעמי כפרי במופע שנקרא כוכבים פורחים בלילה, ויחד איתה השתתף שם גם הזמר **דני מסינג**, בנאדם נשוי ואב לשני ילדים.

גם דני מסינג הוא סיפור בפני עצמו, שלא תחשבו. כשהיה בן 16, הוא התחתן עם אשה בוגרת ממנו במיספר רב של שנים, והוא ואשתו נחשבו כזוג אידיאלי לכל דבר.

אך קיפידון, כידוע, אינו אחראי למעשיו, ונעמי כפרי, כמסתבר, היא בהחלט משהו מייוחד. בקיצור, קרה מה שקרה, ודני עזב את הבית ועבר להתגורר עם נעמי.

אבל אשתו לא ויתרה. היא החליטה להילחם בציפורניים על מה ששייך לה, וסירבה בכל תוקף לתת גט לבעלה הסורר.

שנה וחצי נאבק הצמד המאוהב באשה הנעזבת ולבסוף, כרגיל, ניצחה האהבה. ב־23 בפברואר קיבל דני מסינג גט מאשתו, אבל לא לפני שוויתר על הילדים והבטיח דמי־מזונות גבוהים.

כעת חוא על תקן של גרוש, אבל לא לזמן רב, בהחלט לא. נעמי ודני החליטו לחתום את פרשת־האהבת שלהם בחופה ובקידושין בחודש יוני הקרוב, ויפה שעה אחת קודם.

דני מסינג
האהבה תמיד מנצחת

הקול הכי נמוך בארץ

היא באמת זמרת בעלת קול תרבותי מייוחד־במינו, הזמרת הקלאסית **מירה זכאי**. תארו לעצמכם. היא שרה בקונטרה־אלטו, שהוא יותר נמוך מנמוך, ובהתחשב בזה שהבחורה הזו, שהיא היום בת 32, רק החלה את הקאריירה המוסיקלית שלה כשנרשמה לאקדמיה למוסיקה בגיל 27, הרי שהיא בהחלט הגיעה רחוק.

וכך מסתובבת לה בת־אדם משוללת כל אמביציות, שנראית הלוואי עלינו: שיער ערמוני, עיניים כחולות, גוף לא רע וגובה מצויין, באופן חופשי, ולא יודעת שניחנה בקול מיוחד.

עד שיום אחד הגיעה, כימעט במיקרה, לאקדמיה, ואז הסתבר לה להפתעתה שיש לה הקונטרה־אלטו היחידי בארץ.

וכך החלה מירה זכאי להיות מוזמנת, עוד כתלמידה, להופיע כזמרת־אורחת במופעים עם התיזמורת הפילהרמונית, עם האנסמבל הקאמרי ועם רשות השידור, שלא לדבר כבר על הופעותיה כסולנית במקהלות שונות.

בקיצור, במשך חמש שנים הפכה מירה זכאי זמרת חשובה אך לא מפורסמת, וכל זה בגלל שהנ"ל נחבאת אל הכלים, וחוץ מלשיר היא גם מטופלת בבעל ובילדים.

ואם לא שמעתם אותה בזמן האחרון, זה לא בגלל שהיא החליטה לזנוח את השירה, חס־וחלילה, אלא בגלל שלה ולבעלה **יעקב**, שהוא רואה־חשבון במיקצוע, נולד כעת בן, נוסף לבת שכבר יש להם.

אך אל דאגה. מירה חוזרת בקרוב להופיע בפני קהל חובבי המוסיקה הקלאסית. היא מנהלת כעת משא־ומתן עם כמה להקות, וחוץ מזה היא אינה נחת על שמריה, ועובדת על תעודת־האמן שלה. כל הכבוד, בחיי.

"נקוי ראש" ממשיך...

מבצע שמפו לפסח

בכדי לתרום חלקנו למאמץ הכלכלי
ובכדי לאפשר לאלו שטרם נסו ועוד לא יודעים
מה ההבדל בין שמפו, לשמפו אמיתי —
החלטנו להוזיל את כל סוגי השמפו מתוצרת "וולה"
עד תום חג הפסח.

	סמ"ק	מחיר קיים ל"י	במבצע פסח ל"י
איפון	55	7.55	6.80
שמפו ביצים	150	15.00	13.50
לייף־פון	30	4.90	4.40
שמפו על בסיס	100	12.45	11.25
קמיליה —	150	17.60	15.85
לשיער שמן ורגיל	500	30.40	27.35
נאופון	100	11.25	10.10
שמפו על בסיס	150	15.95	14.35
תמציות צמחים לכל סוגי שיער	500	28.70	25.80
קריזן			
השמפו נגד קשקשים	100	22.00	19.80

להשיג: בפרפומריות, בבתי מרקחת, בחנויות כל־בו ובשקם.

"וולה" מוניטין בינלאומי לקוסמטיקת השיער

WELLA

למד בביתך בהתכתבות

המכונים הבריטיים - המוסד הותיק והמנוסה בארץ להקניית השכלה בכתב מציע לך ללמוד בביתך את המקצועות הבאים בשיטות שנוסו בהצלחה בארץ ובחו"ל.
הלימודים הם תחת פיקוח ובהדרכת צוות מורים ומפקחים שהם מטובי כוחות ההוראה בארץ.

20% הנחה לחיילים בשירות פעיל

לשם קבלת פרוזים מלא/י מלא את התלוש הו"ציב ושלוח בחקודם אל המדור לייעוץ מקצועי ת.ד. 14111 תל-אביב.
מעונין בקורס ______
שם ______
כתובת ______ טל. ______
ה.ז. 19.3

אנגלית ושפות אחרות
1. אנגלית למתחילים
2. אנגלית למתקדמים
3. אנגלית כולל
4. אנגלית למשתלמים
5. אנגלית לבחינות בגרות
6. אנגלית בתקליט
7. קורספונדנציה מסחרית באנגלית
8. צרפתית למתחילים
9. ערבית מדוברת
10. ערבית ספרותית
11. גרמנית למתחילים
12. עברית - שיפור הסגנון
13. עברית - שיפור הלשון והחבעה
14. כתיב עברי
15. עברית למתחילים
16. עברית למתקדמים
17. עברית למשתלמים

טכנאות
1. שרטוט טכני - בנין ומכונות
2. טכנאות מכונות
3. טכנאות רדיו
4. טכנאות בנין
5. טכנאות חשמל
6. חשמלאי מוסמך

*** הכנה לטכניון ואנגלית לאוניברסיטה**
לרשות הלומדים בקורס יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכונים הבריטיים
1. הכנה לטכניון במתמטיקה
2. הכנה לטכניון בפיזיקה
3. הכנה לאוניברסיטה באנגלית

קורסים אחרים
1. עיתונאות ויחסי ציבור
2. פסיכולוגיה
3. מורים מוסמכים

*** בגרות ומוקדמות**
לרשות הלומדים בקורס יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכונים הבריטיים
1. הכנה לבחינות בגרות
2. הכנה לבחינות מוקדמות

אלקטרוניקה - בניית מכשיר רדיו ואזעקה
1. אלקטרוניקה ורדיו מעשי (כולל מעבדה ללימוד בניית מכשיר אזעקה ומכשיר רדיו)
2. קורס יסודי באלקטרוניקה
3. קורס יסודי בטלויזיה

הנהלת חשבונות ומדעי המסחר
1. הנה"ח למתחילים
2. קורס כללי בהנה"ח
3. חשבונאות למתקדמים
4. הנה"ח סוג 1
5. הנה"ח סוג 2
6. הנה"ח סוג 3
7. מנהלי חשבונות מדופלמים
8. ראית חשבון
9. תמחיר
10. ארגון וניהול עסקים
11. קורספונדנציה מסחרית בעברית
12. פקידות ומזכירות כללית
13. משחר פיננסי
14. תורת הכלכלה והמשק

אמנות שימושית
1. גרפיקה שימושית
2. ציור

המכונים הבריטיים
THE BRITISH INSTITUTES
להשתלמות בכתב
להשכלה העברית
115 קורסים לבחירתך
125.000 בוגרים
37 שנות נסיון

משרדי הייעוץ והרשמה:
• תל-אביב: המדור לייעוץ מקצועי שד' רוטשילד 93 טל. 624152
• חיפה: נורדאו 30 טל. 667040
• ירושלים: ההסתדרות 22 טל. 224769
שעות הרשמה: 8.00 - 20.00 ללא הפסקה

* לחיילים משוחררים ע"פ החוק - לימודים חינם.

ההרשמה בהתאם לחוק
חיילים משוחררים
עומדת לפוג במרץ. הירשם עכשיו!
לפרטים פנה למשרדי היעוץ וההרשמה

למה לך?...

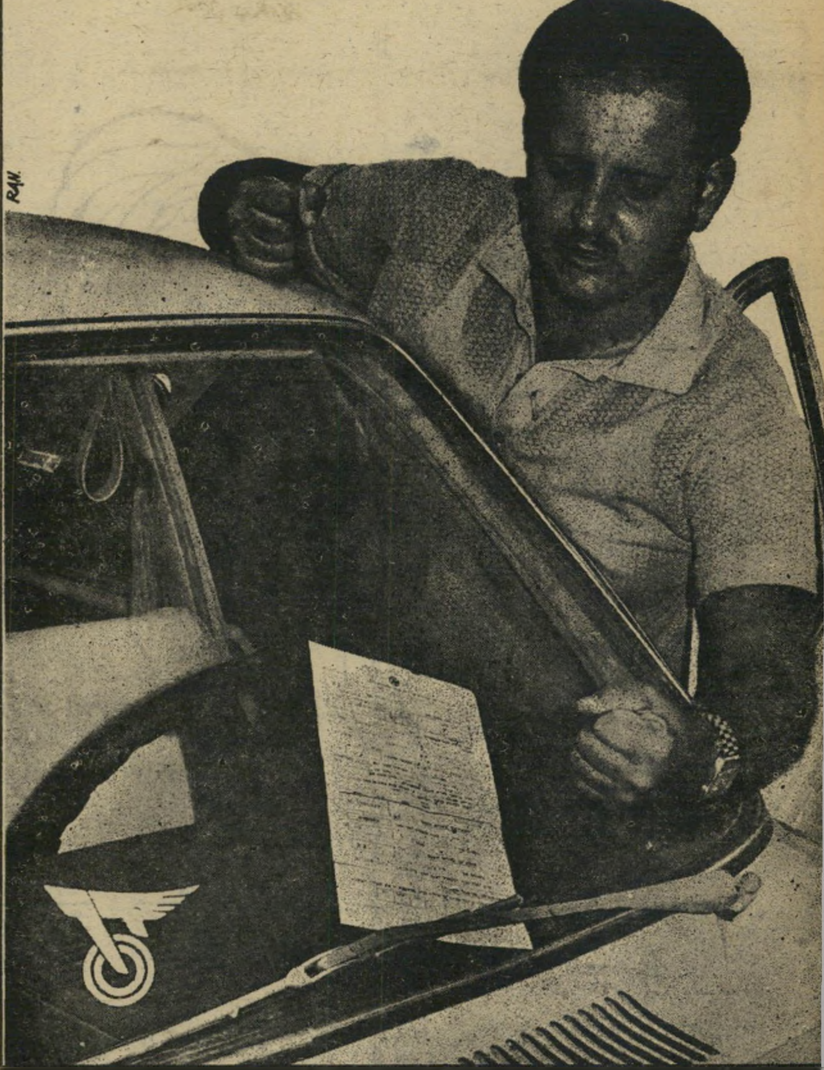

עבור לתחבורה הצבורית

PARIS! Piccadilly פיקדילי

PARIS! הגיע מבחר דגמי אביב 75
PARIS! ממיטב אפנת פאריז
רח' הס 4 פינת אלנבי 35 ת"א ★ 4 HESS st. T-A

רחל מרחלת על כל העולם

חילופי מלכות בכוורת

מאז שנפרדה מבעלה **יונתן** („יוקי") **נהוראי**, עמדו רבים בתור אצל הזמרת **לאה לופטין**, הבלונדית משלישיית שו־קולד־מנטה־מסטיק, וחיכו רק לאות.

אלא שלאהל'ה, שהיא אחת הבחורות הכי נחמדות שאני מכירה, לא הזדרזה לתת את האות, וחיפשה לה בסבלנות אותו מאושר שיירש בליבה את מקומו של בעלה, לו היתה נשואה זמן קצר ביותר.

אני לא יודעת אם היא מצאה מה ש־

מונה זילברשטיין
מלכה חדשה

לאה לופטין
חבר חדש

היא חיפשה, או שפשוט החליטה ללכת על בטוח. מכל מקום, החבר הנוכחי של לאהל'ה איננו אלא סולן להקת כוורת, **גידי גוב**. ולמה על בטוח? כי לאה וגידי, לא רק שירתו באותה תקופה ב־להקת הנח"ל, אלא גם היו חברים.

אחר־כך, כאמור התחתנה לאה עם יוקי, ואילו לגידי היתה חברה בשם **ענת** תקו־פה ארוכה מאד, והחברות ביניהם היתה כל־כך רצינית עד שחבריהם הטובים טע־נו כי השניים יילכו בסוף לחופה. אבל

כמו שכבר אמרתי פעמים אין־ספור, נס־תרות הן דרכי האהבה. אף־פעם אי־אפשר לדעת לאן יכוון קופידון את חיציו.

עוד אחד שנפגע מחיציו של קופידון הוא סולן להקת כוורת **יצחק** („צ'רצ'יל") **קלפטר**, שהיה ידידה של הקריינית **עיר־נה אילון** תקופה ארוכה מאד. החץ פגע בו בול כשהגיעה ארצה **מונה זילבר־שטיין**, ומאז נראים השניים יד־ביד ב־כל מקום ובכל שעה.

יש גם כאלה המוכנים להישבע, שמונה ביטלה את תוכניותיה הקודמות, וכעת כבר אין לה כל כוונה לחזור ללימודי הדראמה שלה בניו־יורק.

חתונה אולד־פיישן

הם לא גרו יחד לפני החתונה ולא יצאו בהכרזות. נהפוך הוא, היא גרה אצל ההו־רים שלה, והוא התגורר בדירה שכורה בשדרות בן־גוריון, עד לליל החתונה.

היא לא נעלה שם מגפיים, ולא לבשה שימלה כפרית מעוטרת בתחרה או מרו־קמת בריקמה ערבית. גם הוא לא לבש חליפת ג'ינס, ולא חבש כובע־קאובוי.

ותאמינו או לא, החתונה לא התקיימה בגן ביתם של חברים, ואפילו לא אצל ההורים. זוג מוזר, באמת מוזר. תגידו לי את האמת, יצא לכם לפגוש בזמן האחרון אנשים שלא התחתנו עם איזה „גימיק" מעניין ומקורי? לי דווקא כן, עובדה.

העיתונאי **דודו אורן** נשא לו לאשה את ידידתו מזה שנתיים וחצי, מזכירה ב־בורסת היהלומים בשם **בלה גורן**, והם בהחלט לא התחתנו כפי שמכתיבה ה־אופנה האחרונה.

היא לבשה שימלה לבנה ארוכה שנש־כרה באחת החנויות המייועדות לכך, על ראשה חבשה כובע כנ"ל, ובידה החזיקה זר־פרחים לבן ככל כלה מן היישוב.

הוא, בחליפה אלגנטית וחבוש־כיפה, הסתובב מאושר בין הקרואים, ודאג ש־צלם־המערכת שלו **אבי דיין** יצלם את האורחים החשובים. חתן או לא חתן — אבל קודם־לכל עיתונאי.

החתונה התקיימה באחד האולמות ה־סטנדרטיים עם סנדוויצ'ים וסלטים ומשק־אות, אלא שמה שייחד את החתונה של דודו ובלה בכל־זאת היה אוסף המי־והוא־

דודו ובלה אורן
כמיטב המסורת

מי בתחום הבידור במדינה שבאו לברך את העיתונאי ובחירת־ליבו ביום חגם.

שכן דודו אורן הוא עיתונאי שהכל חפצים ביקרו. מדורו בלהיטון נקרא על־ידי עשרות בני־נוער, וזה כמובן חשוב מאוד לאותם אמנים שפקדו את החתונה.

ומי לא היה שם — מיצעד של זמרות יפהפיות כמו **גלי עטרי** שבאה עם אחו־תה הקריינית **שוש** שבאה — תאמינו או לא — בלי מלווה צמוד. ו**רותי נבון**, משגעת בשימלה ירוקה שהבליטה היטב את מתנות־החינם שקיבלה הזמרת מהטבע, בחברת בעלה **יוני נמרי** ואחיו הצייר **שאולי**, שהיה עסוק מרבית הזמן בחיפוש חתיכות. וכמובן לא נפקד מקומם של הזוגות הנשואים כמו **יגאל ומיקה בשן**, שבאו עם ילדם הפעוט **אורי**, ו**אבי קורן** ושולה **חן** בחברת בתם **מילי**, שהזמרת **יפה ירקוני** שימשה לה כבייבי־סיטר.

והיתה העיתונאית **מירית שם־אור** בפרוות שועל־כסף שהוציאה לכולן את העיניים, שלא לדבר על הפסנתרנית ה־חתיכה **ריקי הר־אבן**, בחברת בעלה מפיק־התקליטים **עמירם**.

מי שנהנו באופן מיוחד מהחתונה היו המלצריות, שלא מילאו את תפקידן כ־ראוי, כי היו עסוקות כל הזמן בזיהוי ה־אורחים החשובים.

לבסוף הגיעו למסקנה אחידה שהכי חתיך במסיבה היה דווקא הפיזמונאי **אהוד מנור**, שבא בליוויית אשתו הז־מרת **עופרה פוקס**. ועל טעם ועל ריח אין, כידוע, מה להתווכח.

עירית רוצה עוד בת

היא היתה בין הראשונות שהפכו את האופניים לאמצעי־תחבורה זול, יעיל ו־אלגנטי — ואחת היפות שבהן. כי **עירית לוי**, אשתו של הזמר **אושיק לוי** ובע־לת־בוטיק בפני עצמה, נחשבה תמיד כ־אחת היפות בעיר הזו בכלל, שלא לדבר על רוכבות־האופניים. אז אם לא רואים יותר את דמותה המלבבת הרכובה על האופניים, כשהיא לבושה במיכנסי־ג'ינס מקופלים ושערה מתבדר ברוח, כשילדתה היפהפייה **דנה** רכובה מאחור — זה לא בגלל שהיא רכשה מכונית, בכלל לא.

לא שעירית באופן עקרוני מתנגדת ל־מכוניות, היא בהחלט היתה מסכימה ש־תהיה לה איזו אחת קטנה משלה במקום האופניים, אלא שבושה לספר: היא לו־קחת שיעורי־נהיגה מזה שמונה שנים, ואר־טו־טו עומדת להוציא רישיון, אבל זה לא מסתדר לה. מה לעשות.

בקיצור, עירית לא רכשה מכונית. ה־אמת קצת אחרת. היא פשוט בחודשי הריון מתקדמים, ונכון שקשה לראות עליה, אבל זו עובדה שתוכיח את עצמה בעוד כ־שלושה חודשים.

עירית, שהיא כאמור אם לילדה משגעת בת ארבע, רוצה עוד בת. למה? כי ה־רצפט הזה כבר הוכיח את עצמו, ומי שלא מאמין שיעיף מבט בדנה הקטנה של עי־רית ואושיק, ויגיד לי אם אחרי דבר כזה לא היה רוצה עוד דבר כזה. נכון, זאת בדיוק הילדה שאושיק החזיק בזרו־עותיו ולקח לסיור בלונה־פארק בתוכ־ניתו הטלוויזיונית. אז כעת אתם מבינים?

מכל מקום, עירית מוכנה להודות שגם אם יהיה בן, לא יזרקו אותו מהחלון והוא יתקבל דווקא באהבה.

אני, מכל מקום, מאחלת להם בן. כי אם הוא יהיה דומה לבת, אז הוא יהיה באמת משהו פאר־אקסלנס.

המנכ"ל שב הביתה

הוא היה **מנכ"ל** חברה ציבורית גדולה, והיא היתה **מזכירתו** הנאמנה משך שנים רבות. לכל מקום אליו הלך לקח אותה עימו, ביום וגם בלילה, בארץ וגם בחו"ל. עד כל־כך, שהבריות החלו מרננים כי בין המנכ"ל והמזכירה מתנהל משהו שהוא הרבה יותר מאשר יחסי־עבודה גרידא.

ומי שחשדה יותר מכל היתה **אשתו** של המנכ"ל, שמיררה את חייו יומם־ולילה ודרשה הסברים מפורטים על כל תנועותיו. לא עזרו לו לבעל כל ההכחשות. אשתו עמדה בתוקף על כך שבינו לבין המזכירה מתנהל רומן. וכשהחליט המנכ"ל לנטוש את החברה הציבורית לטובתה של חברה פרטית של משקיעים מחו"ל, עמדה האשה על כך שיחליף לא רק את מקום העבודה, אלא גם את המזכירה.

לאחר בכיות ואיומים וצרות מצרות שונות נכנע המנכ"ל ללחץ של החוקית והחליף את מזכירתו. אלא שלא חלף אלא חודש ימים קטן, והמזכירה ויתרה על זכויותיה בחברה הציבורית והצטרפה אל המנכ"ל שלה בחברה הפרטית.

כאן החלו צרותיו של המנכ"ל עם אשתו ברצינות. האשה היתה מפגיזה את המישרד בטלפונים ובאיומים, אך הפעם לא נשבר הבעל. אז החלה האשה נוקטת טקטיקה אחרת. לא שאלה שאלות, לא עשתה טלפונים, וראה הפלא־ופלא — יום אחד שב המנכ"ל הביתה והציע לה מסע־נופש ברחבי העולם.

האשה, לפי מיטב כללי הטאקטיקה האחרונה שנקטה, לא שאלה שאלות גם הפעם. היא ארזה את המיזוודות, ונסעה עם בעלה. כתום חודשיים שבו ארצה.

אך המנכ"ל חזר לסורו, ושוב החל לבלות חלק גדול מזמנו עם מזכירתו הנאמנה. אלא שמה שלא הצליחה לעשות האשה החוקית, עשה האלוהים — העוזר, כידוע, תמיד לנשים מרומות. החברה הפרטית פשטה את הרגל, משקיעיה קיפלו את הזנב ושבו לחו"ל, והמנכ"ל נותר מחוסר־עבודה, שלא לדבר על המזכירה.

כך לא נותר לו למנכ"ל אלא לשוב אל ביתו ואל אשתו האוהבת והמצפה. עד לג'וב הבא.

הרביעייה המשתוללת

של "ZOO הארץ"

ו"ניקוי ראש" מגישה

לכל מישפחה בישראל

כוס תרעלה

לשימוש ביתי

ארבעה המינים אחרי שהרעילו את מעיינות התיאטרון (**בקאברט הסאטירי**), את בארות העיתונות (במדור **זו הארץ בהעולם הזה**) ואת מסכי־הטלוויזיה (בתוכנית **ניקוי־ראש**), שלחו ארבעה המינים והכופרים באיכר את ידם לחבל גם בשדה הסיפרות. חנוך מרמרי, אפרים סידון, ב. מיכאל וקובי ניב — מחברי הקובץ הסאטירי **זו ארץ זו?** הספר שהופיע השבוע, הוא אולי הספר המטורף ביותר שראה אי־פעם אור בישראל.

מיסמכי זוארץ

הביקורת לא תצטרך לטרוח כדי לחוות את דעתה על הספר זו ארץ זו?* שיראה אור השבוע, וחושך בשבוע הבא. הד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל האגדי, מייסדו הראשון והרוח החיה של הספר, טרח בכבודו־ובעצמו להדפיס רצנזיה בגוף הספר, בנוסח הבא:

זוהמת הארץ!

הנה שמענו שיצא „ס פ ר", ונזדמן לנו לראותו.

ואכן, כמו במוסקבה **האדומה**, כך גם אצלנו ה י ה ו ד י ם, כל הדרכים כשרות בשירות שמאלנינו להרעיל נפשותינו ו־בארותינו.

והפעם ב„ס פ ר", שנתנו בו גם צ ב ־ ע י ם וציורים, שהרי יודעים הם כיצד למשוך לבבות ילדינו התמימים כדי לה־טותם ולהטעותם.

חברו להם **מין וקומוניזם**, ו ד פ י ־ ט י ז ם בבריכה רכה, ויצאו להשחית בנו.

ZOO ארץ ZOO? שואלים מגודלי־השיער — ושאלה במקומה היא. שהרי **בשום** אומה מאומות העולם הגויי **לא** היה רואה „ס פ ר" שכזה א ו ר (מחמת הביזיון). ודווקא בארצות של עם ה ס פ ר נדפס קונטרס **התועבה** על ה מ ש ו ב ח שבניירות.

כגן־חיות היינו. לביבר נדמינו. דזשונגל של ממש. ולא **לאור** יצא ספר זה, כי אם ל ח ו ש ך. ולא „זו הארץ" יש כאן, כי אם „זוהמת **הארץ**".

ויש לבער הנגע!

אז לפני שמבערים אותו כדאי למהר ולהציץ בתוכו. כי מיסמכי זוארץ שקובצו יחדיו בזו ארץ זו? מהווים, אולי, את ה־ספר המטורף ביותר שראה אי־פעם אור בארץ. מה שהוזלף במשך השנתיים האח־רונות במנות שבועיות מוקצבות במדור הסאטירי „ZOO הארץ" בהעולם הזה ובמנות דו־חודשיות בתוכנית הסאטירית ניקוי־ראש **בטלוויזיה, מוגש הפעם בתר־כיז ספרותי מהודר ומאוייר. אל ארבעת הסטיריקונים חברו הפעם שני ציירים, דודו גבע ודיק קודור, שניהם עובדי מח־לקת האנימציה של הטלוויזיה, שהוכיחו כי ניתן ליצור בארץ לא רק סאטירה כתובה ומצולמת, אלא גם סאטירה מצויירת.**

הספר הוא סלט מטורף של מיליוני בדי־חות, רובן מורעלות כמובן. זה אינו ספר לקריאה אלא לחטיפה — בישיבה בבית־השימוש, במיטה לפני השינה, באוטובוס

מועדים לשמחה

פיאנו בר

חליפת מכתבים

דן ברותחין

בדרך לעבודה או בתור לרופא־השיניים. צריך לקרוא לאט, במנות קטנות ועם זכוכית מגדלת. וצריך לקרוא אותו שוב ושוב. כי בכל פעם שחוזרים לאיזה קטע או עמוד מגלים תמיד בדיחות חדשות בציורים ובטכסט, שלא הבחינו בהם ב־מבט ראשון.

מייסד מדינת הגמדים

מאז **החל המדור** הסאטירי זו הארץ להופיע, הפכה דמותו של הד"ר מל־כיאל. זוארץ ז"ל אחת מדמויות חלוצי ה־ישוב ובוניו. כימעט כל המיכתבים המגיעים למערכת העולם הזה מופנים לכתובת „רחוב זוארץ 1", שאינה קיימת כמובן. רבים וטובים בישוב תהו, כמובן, מיהי הדמות המסתתרת מאחרי שם זה. התעלומה מוצאת את פיתרונה סוף־סוף בספר. בפעם הראשונה נחשף הלוט מעל דמותו, והד"ר זוארץ מוצא מקיברו ומוצג לראווה בקטע **ד"ר זוארץ — האיש ופעלו:**

יש הרואים בד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל את סימלה של התקופה. אדם יוצא־דופן המסמל במיפעל־חייו את תהפוכות הדור.

איש פעלתן, חרוץ, נחבא אל הכלים, צנוע ויהיר. דומה כאילו היום, יותר מת־מיד, ניתן לחוש בכוח את עוצמתו הגבו־רית של האיש, בכוח מירקם אישיותו, בכוח ההילה הנוגהת מן הרעיון והמעשה. אין זאת, כי יותר מכל אדם אחר הטביע ד"ר זוארץ את חותמו על העם, האומה והעולם.

מלכיאל זוארץ. נכדו של הרזז"ל (ר' זוארץ ז"ל) ודור שביעי לעיזו"ז (העילוי זוארץ ז"ל). מצד אמו נמנה על צאציו הישירים של התריז"ז. כבר בחיק אביו התבלט כזרעון חרוץ ופעלתן. בטרם יצא לאוויר העולם יסד את סניף זרעוני־ציון שמאל, ואילמלא הועבר בעוד מועד אל חיק אמו היה משתלט על המיפעל מבפנים. גם שם המשיך בפעילותו החתרנית; וזכה על כן לכינוי „ביצית מופרע" בפי אחיו האדישים למתרחש סביבם.

בטרם מלאו לו י"ג שנה נחטף מלכיאל הקטן לצבא, בפקודת הצאר ניקולאי ימ"ש. הוא נשלח לשרת בחזית היפאנית ושם היכה ביפאנים מכות קשות ביותר. עד היום ניתן לראות רבבות יפאנים שעיניהם מלוכסנות בעיקבות הקרב ההוא. את שי־רותו הצבאי סיים בדרגת אובר־דראפט, וזכה לאותות ולאיתורים.

כאובר־דראפט בדימוס, עבר לקושטא על־מנת ללמוד משפטים, יען כי הדיבור בהברות בילבד היקשה על פעילותו הצי־בורית. בתקופת לימודיו התפרנס מדוגמ־נות, בשמשו דוגמה רעה לאחיו היהודים בבירה הטורקית. משסיים את לימודי ה־מישפטים, עבר לווינה כדי להשתלם בפי־סוק, ושם אסף תחת דיגלו קבוצה של סופרים עבריים, עימם ייסד את העיתון „הצפירה". שתפוצתו עלתה וירדה במשך שלוש דקות רצופות. כנציג הקבוצה אף נשלח לבאזל ושם ייסד את „מדינת הגמ־דים". הוא התאכזב קשות משאר הדלגא־טים לקונגרס, ולכן פירסם את ספרו „אל־טע־זאכן", ובו עיקרי תורתו המדינית.

לבד מפעילותו הפוליטית עסק גם ב־מחקר מדעי מעמיק. היה זה הוא שגילה לראשונה כי הארץ היא קוביה, כדוגמת הירח, ולא טרפז כפי שסברו עד אז. באחד מניסיונותיו גילה, להפתעתו, כי הארץ מרבה להסתובב סביב השמש. הוא נזף בה קשות על כך.

משמשעה האינקוויזיציה הספרדית על מחקריו, הזמינה אותו להיות מנחה בתוכ־נית „מוקד". הוא הצטיין בתפקידו זה ומונה למ"כ במסעי־הצלב של הילדים. עד היום זוכרים אותו כמדריך קשוח ש־הקפיד על מישמעת־מים. אלה ששרדו מאותו מסע־צלב העידו, כי היה זה מסע־אלונקות של ממש. האינקוויזיציה גמלה לו על כך, והעניקה לו תואר אבירות.

כנהוג באותם ימים, יצא האביר למס־עות רבים. באחד המסעות נתקל בנסיכה יפהפייה שהיתה שבוייה בין זרועותיה של מיפלצת איומה. הוא שלף את חרבו, וכבר בסיבוב השלישי השמיד את היפהפייה ו־נשא את המיפלצת לו לאשה. היא־היא מתוקה־נופך זוארץ, שילדה את התאומים אסימון וז'יטון (עליהם מספרים את הסי־פור הנודע שאסימון היה רועה וז'יטון עובד־אדמה. ז'יטון רצה לטלפן ולכן הרג את אסימון. מייד יצאה בת־קול ואמרה: „הרגת את האסימון האחרון — עכשיו איך תטלפן?" ז'יטון גורש מגן־העדן לאחר

* ZOO ארץ ZOO? בהוצאת א. ל. הוצאה מיוחדת, 262 עמודים על נייר משובח בפורמאט אלבומי, בצבעים, ציורים ותמונות.

ממלכתי תמורת סוס – ממלכתי־דתי תמורת שנים • וגר זאב עם גבס • המדינה זה עני

המעשה, ופתח קאזינו במדינת נבאדה).

„שנית מצדה לא תפיל!"

מסעותיו סביב העולם העויין היוו פרק חשוב ומרתק בחייו הפעלתניים. חקר וגילה את המיזרח הרחוק מאה שנה לפני מרקו פולו. במסעו זה פגש את קיסר הונג־קונג והביא לאירופה עפרונות סיניים וטרנזיסטורים. מאז משתמשים ה־אירופאים בעיפרון כתבלין־השהייה לחומ־ריי־נפץ. בשנת 1417, עת היה בסיור סביב היבשת השחורה, גילה מטמון של חשיש על אחד החופים וקרא למקום „כיף ה־תיקווה הטובה." לאחר שהתפכח המשיך לכיוון אלסקה, ושם הקים את הקיוסק ה־ראשון למכירת אסקימו־שוקולד. את הת־רשמותו מהילידים הנציח במחזמר הטרא־גי „איגלו כולם היו כמוהם".

למרות הצלחתו המסחררת של המחזמר, עזב את אלסקה והמשיך בנדודיו. בהגיעו לאסיה היה הראשון שכבש את הימלאיה וחטף מכות־רצח מאחיה הנזעמים שלא ראו בעין יפה את השידוך עם הד"ר הנ־שוי. בנקודה זו החליט שמקומו יכירנו רק בישראל, ואכן בשנת 1908 עלה לארץ, אותה לא עזב עד יום שלישי.

למען האמת לא היה זה ביקורו הרא־שון בארץ־הקודש. עוד בשנת 73 לפנה"ס, שהה באיזור ואף נטל חלק במרד הסטו־דנטים נגד הרומאים. בהיותו הממונה על הרכבל במצדה היה בין אחרוני המתאב־דים. הוא שהנהיג את ההתאבדות באמ־צעות כדורים למניעת־הריון, וברגעיו ה־אחרונים מילמל את המילים ההיסטוריות: „שנית מצדה לא תפיל."

עם הגיעו ארצה, התקבל כפועל פשוט ביקב של הבארון ונחשב לפועל מסור ונימוסי, שכן הקפיד להתנצל בפני הענ־בים שעליהם היה דורך במיסגרת עבודתו.

בהיותו ער לבעיותיה המיוחדות של ישראל, הקדיש הד"ר הרבה ממירצו להמ־צאות וחידושים בשדה החקלאות. בין המצאותיו אפשר למנות זן מיוחד של שעורה־בעין, שנתן יבול גדול של גר־ענת; עוף נטול־עצמות שזכה להצלחה מרובה לאחר שהחלו לשווקו בשפופרות־ענק חסכוניות; טיפות גזע מיוחד של פרות־משה־רבנו לפיטום ולחליבה; הכלאה בין עצי־זית ועולי מרוקו שהצמיחו זי־תים־דפוקים; והמצאת התהליך הפשוט של מילוי קליפות דקות במיץ ענבים, שי־בוצם על אשכולות ושיווקם החוזר כענ־

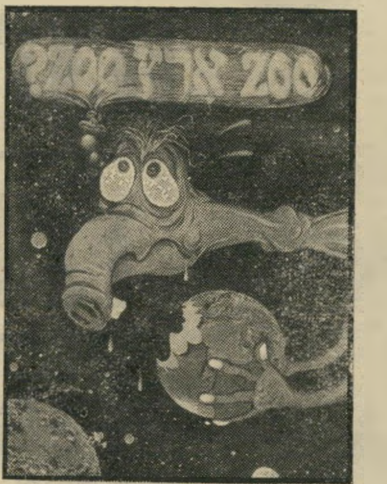

התועבה כריכת כתב־הפלס־תר שצויירה, כמו חלק ניכר מעיטורי הספר, בידי דודו גבע, עובד מחלקת האנימציה של הטלוויזיה, מי שיצר את סרט האנימציה לשירי איינשטיין.

בים לישובי הגליל. גולת הכותרת של פעילותו החקלאית היתה פיתוח מקורי של זיווג בין איל־ברזל רומי לבין גזע הכב־שים המקומי. זיווג זה הוליד צאן מיוחד שהצמיח צמר־פלדה לתיצרוכת מקומית ולייצוא.

יצויין שגם לאחר מותו, עת פרצו מע־שי־האיבה באיזור, נמצא שימוש בטחוני להמצאתו האחרונה, עת ישבו דודות טו־בות של הוועד־למען־החייל וסרגו מצמר זה טנקים עבור חיילינו בחזית.

מילחמת העצמאות הזעיקה אותו מלב היבשת השחורה, שם עשה אותה עת ב־שליחות ההגנה, במטרה לגלות אגם או מפל־מים חדש, שיהיה בסיס להתיישבות אלטרנטיבית. ארצה הגיע ב־15.5 והספיק לחתום על מגילת העצמאות ועל פאוצ'ים. משנסתיימה המילחמה פתח פובליציסטיי־קיה, בה מכר מאמרי־מערכת בפיתה, עם סלט וטחינה — חופשי. כן ערך את ביי־טאון השוטר העובד והלומד „עלה ו־הגשם!"

על מעשיו אלה ואחרים גמלה לו ממ־שלת־ישראל בשנת 1950, עת נחקק חוק מיוחד להעלאת עצמותיו לגובה מטר ו־ארבעים. במותו צבע לנו את החיים.

ת.נ.צ.ב.ה.

הגדת זוארץ

שלושה עמודים מתוך הגדת זוארץ לפסח, המוגשת כשי מיוחד לרוכשי **זו ארץ זו?**. קובץ מיסמכי זוארץ מכיל מיבחר מתוך המדור הסאטירי השבועי המתפרסם ב**העולם הזה**, בתוספת קטעים חדשים, ציורים, מפות, הוצאות מיוחדות, מראי־מקומות ופירושים. הספר כולל גם שש פארודיות על עיתונים (**העולם הזה, מעריב, ידיעות אחרונות**, עיתון־ילדים, עיתון־נשים ועיתון פרובינציאלי). זהו סלט מטורף של מיליוני בדיחות, רובן מורעלות, כמובן.

המחיר: 4.50 ניסן תשל"ה 19.3.75
שנה 39 מספר 1959

העולם הזה

בעיקבות מסע הלחישות וידיעה כוזבת ב"טיים", כאילו גיבורת "סאבוי" היא יצאנית -

כוכבה לוי מגינה על שמה